

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2026-04-01 kl.13:00

Plats: Regionens hus, sal Ängen plan 3

1	Upprop och val av protokollsjusterare	
2	Fastställande av dagordning	
3	Anmälan av delegationsbeslut ANA 2026	2026/101
4	Övriga anmälningsärenden ANA 2026	2026/102
5	Kurser och konferenser	
6	Frågor	

Information

7	Digital portal - Jönköpings läns museum och arkiv Jönköpings län	
8	Slutrapport projekt - Valideringslyft i Jönköpings län	2022/2227
9	Årsrapport för dataskyddsarbete 2025	2025/3516
10	Aktuell information	
11	Intern kontroll - Månadsrapport 2026 ANA nämnden	2026/26
12	Krisberedskap	

Beslutsärenden för regionfullmäktige

13	Ändring av stiftelsestadgar för Smålands konstarkiv	2026/676
----	---	----------

Beslutsärenden för nämnden

14	Uppdrag och villkor för verksamheter inom kultursamverkansmodellen för kulturplansperioden 2026-2029	2026/704
15	Patientsäkerhetsberättelse för naturbruksskolorna i Region Jönköpings län 2025	2026/912
16	Naturbruksskolornas varumärke	2026/950
17	Remiss - Nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan	2026/148
18	Remiss - Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030	2026/636
19	Digital inkludering 2026 - Höstterminen	2025/3586
20	Verksamhetsberättelse 2025 ANA	2025/26
21	Initiativärende SD - livsmedelsförsörjning och ökad attraktivitet vid naturbruksgymnasierna inom länet	2026/1131

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2026-04-01 kl.13:00

Övrigt

22 Övriga frågor

Kallade*Ordinarie ledamöter:*

Kerstin Hammar (M) ordf.
Thomas Lindén (M) 1:a vice ordf.
Per Eriksson (C) 2:a vice ordf.
Aneth Amundson (S)
Tina Gardestrand (S)
Fredrik Johansson (S)
Vlada Dimoski (S)
Irada Söderberg (S)
Ann-Katrin Löfstedt (M)
Madalina Ebbesson (VD)
Olle Moln Teike (SD)
Ulf Svensson (SD)
Jan Eric Victor (KD)
Hans Jarstig (KD)
Mari Hultin (L)

Adjungerad: Elisabeth Töre (V)*Övriga:*

Jane Ydman, regiondirektör
Karin Hermansson, regional
utvecklingsdirektör
Marie Brander, bitr. regional
utvecklingsdirektör
Filip Boeryd, kanslichef
Anna-Gun Grännö, ekonomichef
Therese Råberg, chef innovation
och attraktivitet
Magnus Jonsson, kulturutvecklingschef
Camilla Wetterö, skolchef
Linda Byman, nämndsekreterare

Personalrepresentanter:

Sofia Lindman, Vision
Vakant, Kommunal

För kännedom*Ersättare:*

Linda Vestman (S)
Markus Kauppinen (S)
David Hashemi (S)
Jakob Brage (S)
Maja Melander (S)
Anders Gustafsson (M)
Henrik Sporrang Esbjörnsson (M)
Kamran Sairafi (M)
Helen Skogelin Torvaldsson (VD)
Jan-Ove Lipponen (SD)
Jan-Olof Svedberg (SD)
Irene Oskarsson (KD)
Håkan Johansson (KD)
Raymond Pettersson (C)
Lenja Sharif (L)

Regionråd:

Rachel De Basso (S)
Thomas Gustafsson (S)
Tommie Ekered (M)
Kerstin Hammar (M)
Martin Nedergaard-Hansen (VD)
Håkan Karlsson Nyborg (SD)
Stina Sinclair (KD)
Per Eriksson (C)
Jimmy Ekström (L)
Mikael Ekvall (V)

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2026-03-23

Utskriven av: Linda Byman

Diarieenhet:	Region Jönköpings län
Beslutsfattare:	Alla
Riktning:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
Sammanträdesdatum:	2026-04-01
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2026.3485	Beslut taget i enlighet med delegation	ANA 4.1.2 §15/2026
2026-02-26	Stora Segerstad Naturbrukscentrum	Jane Ydman
RJL 2026/866	Underlag för beslut i enlighet med delegation för klimatlivet.	ANA 4.1.2
		Ann-Charlotte Anehall
2026.3639	Beslut stöd till genomförande av Branschmässan 2026 inom ramen för Framtidsfokus	ANA 4.5.2 §5/2026
2026-02-27	Jönköpings kommun	Karin Hermansson
RJL 2026/206	Branschmessa 2026	ANA 4.5.2
		Peter Johansson
2026.3902	Beslut stöd till genomförande av STEM aktiviteter Teknikcollege Höglandet	ANA 4.5.2 §6/2026
2026-03-04	Teknikcollege Höglandet	Karin Hermansson
RJL 2026/242	STEM - Ansökan om bidrag	ANA 4.5.2
		Peter Johansson
2026.3906	Beslut stöd till genomförande av STEM aktiviteter Teknikcollege Västra Småland	ANA 4.5.2 §7/2026
2026-03-04	Teknikcollege Västra Småland	Karin Hermansson
RJL 2026/248	Ansökan om bidrag för genomförande av STEM aktiviteter	ANA 4.5.2
		Peter Johansson
2026.4106	RIVALS LEAGUE och SM-finaler i League of Legends och VALORANT - Phoenix Blue	ANA 4.5.2 §8/2026
2026-03-09	Phoenix Blue	Karin Hermansson
RJL 2026/331	Ansökan - evenemangsstöd	ANA 4.5.2
		Linus Leo Claesson

Rapport - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets 2026-04-01 Övriga anmälningsärenden

Handling	Dnr + rubrik/innehåll
Inkomna handlingar	
– Regeringsbeslut	
– Beslut från Sveriges kommuner och regioner (SKR)	
– Skrivelser från invånare	
– Skrivelser från organisationer	
– Övrigt	
Upprättade handlingar	
– Protokoll och beslut	<ul style="list-style-type: none"> • Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2026-03-05 • Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet – presidium 2026-04-18 • RJL 2026/6 §50 Beslut regionstyrelsen - Direktiv budget med verksamhetsplan 2027 och flerårsplan 2028-2029
– Svar på skrivelser	
– Övrigt	<ul style="list-style-type: none"> • Året med läns museet 2025

Handlingar

Utskriftsdatum: 2026-03-02

Utskriven av: Monica Sandsvik Svensson

Diarienummer:	Region Jönköpings län
Datum:	2026-02-02 - 2026-02-27
Riktning:	Alla
Status:	Alla
Handlingstyp:	REMISS
Notering:	
Sekretess:	Visas ej

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Handlingstyp
		Ärendemening	
2026.1900	I	Remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning och direktiv om bioteknik - hälsa	Anette Peterson
2026-02-03		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2026/494		S2026/00180	REMISS
		Svar senast 2026-04-07	
		Remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning och direktiv om bioteknik - hälsa	
2026.1902	I	Remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning och direktiv om bioteknik - hälsa	Anette Peterson
2026-02-03		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2026/494		S2026/00180	REMISS
		Svar senast 2026-04-07	
		Remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning och direktiv om bioteknik - hälsa	
2026.1982	I	Remiss - Planbeskrivning Listen 21 granskning	Karin Hermansson
2026-02-04		Vetlanda kommun	Regionledningskontoret
RJL 2026/501		Vetlanda kommuns diarienummer KLF 2025/214	REMISS
		Svarstid 2026-02-12--2026-03-01	
		Remiss - Detaljplan för ändring av Brogårds industriområde, Listen 21, Vetlanda kommun	
2026.2482	I	Remiss - Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030	Karin Hermansson
2026-02-13		Region Halland	Regionledningskontoret
RJL 2026/636		Remissversion RS260092	REMISS
		Svar senast 2026-04-02	
		Remiss - Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030	
2026.2604	I	Remiss- Pilonidalcysta	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/678		Svar senast 2026-04-14	REMISS

		Remiss- Pilonidalcysta	
2026.2609	I	Remiss- Perinalabscess	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/679		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Perinalabscess	
2026.2614	I	Remiss- Fecesinkontinens	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/681		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Fecesinkontinens	
2026.2619	I	Remiss- Analfistel	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/688		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Analfistel	
2026.2629	I	Remiss- Analfissur	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/690		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Analfissur	
2026.2641	I	Remiss- Matallergi och annan matöverkänslighet hos barn och vuxna, icke IgE-förmedlad	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/692		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Matallergi och annan matöverkänslighet hos barn och vuxna, icke IgE-förmedlad	
2026.2646	I	Remiss- Matallergi, kostbehandlad	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/694		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Matallergi, kostbehandlad	
2026.2650	I	Remiss- Matallergi, IgE-förmedlad, hos vuxna	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/695		Svar senast 2026-04-14	REMISS
		Remiss- Matallergi, IgE-förmedlad, hos vuxna	
2026.2525	I	Remiss- Vägledningsdokument om 3D utskrivna medicintekniska produkter inom hälso- och sjukvården och tandvården	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/650		öppen remiss mellan 16 februari och 14 april	REMISS
		Remiss- Vägledningsdokument om 3D utskrivna medicintekniska produkter inom hälso- och sjukvården och tandvården	
2026.2655	I	Remiss- Matallergi, IgE-förmedlad, hos barn	Evelina Örn

2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/696		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Matallergi, IgE-förmedlad, hos barn	REMISS
2026.2659	I	Remiss- Astma	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/697		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Astma	REMISS
2026.2540	I	Remiss – Nationellt vårdprogram för bröstcancer	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/660		Svar senast 2026-04-14 Remiss – Nationellt vårdprogram för bröstcancer	REMISS
2026.2543	I	Remiss – Nationellt vårdprogram för cancerrehabilitering	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/661		Svar senast 2026-04-14 Remiss – Nationellt vårdprogram för cancerrehabilitering	REMISS
2026.2546	I	Remiss- Matstrups- och magsäckscancer	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/662		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Matstrups- och magsäckscancer	REMISS
2026.2549	I	Remiss- Nationellt vårdprogram och standardiserat vårdförlopp (SVF) för peniscancer	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/663		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Nationellt vårdprogram och standardiserat vårdförlopp (SVF) för peniscancer	REMISS
2026.2552	I	Remiss- Nationellt vårdprogram för tumörer i centrala nervsystemet	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/664		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Nationellt vårdprogram för tumörer i centrala nervsystemet	REMISS
2026.2556	I	Remiss- Stöddokument för bedömning och hantering av biverkningar vid behandling med checkpointhämmare	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/665		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Stöddokument för bedömning och hantering av biverkningar vid behandling med checkpointhämmare	REMISS
2026.2562	I	Remiss- Min vårdplan akuta leukemier	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret

RJL 2026/668		Svar senast 2026-04-14 Remiss- Min vårdplan akuta leukemier	REMISS
2026.2583	I	Remiss- Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:123)	Linda Löfgren
2026-02-16		Regeringskansliet	Regionledningskontoret
RJL 2026/674		Svar senast 2026-05-18 Remiss - Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:123)	REMISS
2026.2584	I	Remiss – Tarmtömningssvårigheter	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/675		Svar senast 2026-04-14 Remiss – Tarmtömningssvårigheter	REMISS
2026.2590	I	Remiss - Rektalprolaps	Evelina Örn
2026-02-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2026/677		Svar senast 2026-04-14 Remiss - Rektalprolaps	REMISS
2026.2637	I	Remiss - Riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029 (Habo kommun)	Nathalie Bijelic Eriksson
2026-02-17		Habo Kommun	Regionledningskontoret
RJL 2026/691		Svar senast 2026-04-17 Dnr KS23/338 Remiss - Riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029 (Habo kommun)	REMISS
2026.3201	I	Remiss- Remittering av Europeiska kommissionens förslag till förordning om digitala nät KOM(2026)16	Karin Hermansson
2026-02-17		Finansdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2026/705		Svar senast 2026-04-20 Fi2026/00350 Remiss- Remittering av Europeiska kommissionens förslag till förordning om digitala nät KOM(2026)16	REMISS
2026.2928	I	Samråd del av Rosenlund 2: 1	John Wilhelmsson
2026-02-19		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2023/4125		Svar senast 2026-04-02 Detaljplan för idrottsanläggning på del av Rosenlund 2:1 och Äminne 2, Jönköpings kommun	REMISS
2026.3116	I	Remiss- Remittering av promemorian Samling runt barnet- en likvärdig och kvalitativ vård inom den sociala barn- och ungdomsvården (Ds 2026:5)	Nathalie Bijelic Eriksson
2026-02-20		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2026/810		S2026/00313 Svar senast 2026-05-20 Remiss- Remittering av promemorian Samling runt barnet- en likvärdig och kvalitativ vård inom den sociala barn- och	REMISS

ungdomsvården
(Ds 2026:5)

2026.3389	I	Remiss - Rektor i fokus, förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap	Nathalie Bijelic Eriksson
2026-02-25		Regeringskansliet	Regionledningskontoret
RJL 2026/881		SOU 2026:4 Svar senast 2026-05-25	REMISS
		Remiss - Rektor i fokus, förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap	
2026.3539	I	Missiv: Begäran om yttrande - uppvisning på väg motorcykelkortege	John Wilhelmsson
2026-02-26		Länstrafiken	Länstrafiken
RJL 2026/902		2026-03-16	REMISS
		Ansökan om tillstånd till uppvisning på väg motorcykelkortege 29 maj 2026	
2026.3582	I	Remiss - ansökan om tillstånd till uppvisning på väg motorcykelkortege	Jessica Sjöström
2026-02-26		Länsstyrelsen i Jönköpings län	Länstrafiken
RJL 2026/902		Svar senast 2025-03-28	REMISS
		Ansökan om tillstånd till uppvisning på väg motorcykelkortege 29 maj 2026	

Handlingar

Utskriftsdatum: 2026-03-02

Utskriven av: Monica Sandsvik Svensson

Diarienummer: Region Jönköpings län
Datum: 2026-02-02 - 2026-02-27
Riktning: Alla
Status: Alla
Handlingstyp: MOTION
Notering:
Sekretess: Visas ej

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Handlingstyp
		Ärendemening	
2026.2577	I	Motion - Det är dags att ta itu med tystnadskulturen	Linda Byman
2026-02-16		Vänsterpartiet	Regionledningskontoret
RJL 2026/673		Motion - Det är dags att ta itu med tystnadskulturen	MOTION

Ärenden

Utskriftsdatum: 2026-03-02

Utskriven av: Monica Sandsvik Svensson

Diarienummer: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Makulerade: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Ärendenummer	Ärendemening	Ansvarig
Datum	Avsändare/Mottagare	Avdelning
2026/721	Uppföljning av granskning Informationssäkerhet	Linda Löfgren
2026-02-17	Regionrevisionen	Regionledningskontoret
2026/722	Uppföljning av granskning av kollektivtrafiken	Ulrika Rosander
2026-02-17	Regionrevisionen	Länstrafiken
2026/910	Granskning av regionstyrelsens styrning och ledning med utgångspunkt i strategier och andra övergripande styrande dokument	Linda Byman
2026-02-26	Regionrevisionen	Regionledningskontoret

2026-03-18

§ 52**Kurser och konferenser****Beslut**

Presidiet beslutar om deltagande vid följande kurser och konferenser:

- Länsteaternas vårmöte den 15 april i Örebro.
Presidiet beslutar att Tina Gardestrand (S) ges möjlighet att delta.
 - SKR Fritidskonferens i Jönköping den 4-5 november.
Presidiet beslutar att återkomma med beslut om deltagande.
 - JÄJ konferens den 20 maj på kulturhuset Spira i Jönköping.
Presidiet beslutar att en per parti ges möjlighet att delta.
 - Europaforum i Blekinge den 16 april i Karlskrona
Presidiet beslutar att presidiet ges möjlighet att delta.
 - RMS-Regional Musik i Sverige, årsmöte 23-24 april i Sundsvall
Presidiet beslutar att Tina Gardestrand (S) ges möjlighet att delta.
-

Till länsteatrarnas styrelseordförande, vice ordförande och teaterledning

Länsteatrarna och Örebro Teater bjuder in till vårmöte 2026

Varmt välkomna till ännu ett medlemsmöte! I vår är vi inbjudna till Örebro Teater. Vi samlas för att prata om framtiden för Länsteatrarna i Sverige, dess utmaningar och möjligheter. Vi kommer att samtala om kulturpolitik och framtidsvisioner. Under mötet är det också fokus på representation inom scenkonsten, där vi kommer få ta del av regissören Magdi Salehs kunskap och arbete. Vi kommer också få ta del av en föreläsning av Tiina Rosenberg, professor i teatervetenskap, om scenkonstens kraft för demokrati och samhällsutveckling.

Observera att detta även är kallelse till det formella årsmötet som kommer att hållas den 17 april. På årsmötet presenteras årsbokslut för 2025, det sker val av styrelse med mera.

Det blir tid för enskilda samt gemensamma överläggningar och vi kommer att få ta del av ett flertal föreställningar från Örebro Teater.

Datum och tid: Onsdag 15 april kl 11.30 till fredag 17 april kl 12.00

Plats: Örebro Teater, Storgatan 1, Örebro

Tema: "Utsikt, åsikt, insikt - Länsteatrarnas styrka"

Årsmöte: 17 april kl 9.00 – 10.00

Anmälan: Senast den 15 mars via följande länk: [Boka din plats på Länsteatrarnas Vårmöte 2026 – Fyll i formulär](#)

Deltagaravgift: 1650 kr per person som faktureras i efterhand. Deltagaravgiften inkluderar luncher, middagar, fika samt program 15-17 april

Hotell: I första hand rekommenderar vi att ni bokar på Elite City Hotell. För att boka: Maila till info.cityhotel@elite.se och ange koden "Örebro Teater". Pris: 1495:-/natt. Sista dag för att få rabatterat pris hos hotellet är den **15 mars** så se till att boka boende i god tid.

Detaljerat program skickas ut senare.

För de som önskar stanna längre i Örebro så kommer det komma ett "frivilligt program" med aktiviteter på fredag eftermiddag och lördag.

Länsteatrarna i Sverige och Örebro Teater hälsar er välkomna!

Robert Uitto, Ordförande Länsteatrarna i Sverige.

Thord Andersson Ordförande Örebro Teater

Karin Schöllin, VD Örebro Teater

Boka in den 4–5 november för kultur- och fritidskonferensen i Jönköping!

I år siktar vi på en utvecklad kultur- och fritidsverksamhet för barn och unga. Under två dagar i Jönköping är tillgången till kreativa och innovativa sammanhang för kultur- och fritidsverksamhet under luppen. Fokus är riktat mot förutsättningar för ökad trygghet samt förbättrad psykisk och fysisk hälsa genom samverkan mellan socialtjänst, skola och kultur- och fritidsverksamhet inom förebyggande arbete.

Konferensen smygstartar redan dagen innan den 3 november då årets värdar, Jönköpings kommun och Region Jönköpings län, bjuder in till en välkomstmottagning.

Och för dig som önskar avslutas konferensen med möjlighet att delta på ett studiebesök under eftermiddagen den 5 november. Besöken kommer bland annat gå till Kulturreseptatet Åsens by, Vandalorum, Ungdomens hus och Österängen i Jönköping samt Norrahammars bruk.

Vi ser fram mot att ses igen!

Sveriges Kommuner och Regioner

För ett jämställt Jönköpings län

Välkommen till vårt nya nyhetsbrev!

Länsstyrelsen i Jönköpings län ger dig regionala och nationella nyheter på jämställdhetsområdet. Längst ner finns en länk för andra som vill börja prenumerera – tipsa gärna dina kollegor!

NYHETER

Save the date – 20 maj Har vi råd att vänta?

JäJ-konferens 2026
Kulturhuset Spira, klockan 9 - 15

Välkommen på Jäg-konferens 2026: Har vi råd att vänta?

Löneskillnader mellan kvinnor och män ökar, föräldrar sparar mindre till flickor än till pojkar, vid skilsmässor utnyttjas bodelningsprocessen för att bibehålla kontroll. Ekonomin är en central del av både individens liv och samhället i stort, och kopplat till jämställdhet går utvecklingen åt fel håll. Har vi råd att vänta på en jämställd ekonomi?

Under dagen kommer forskare, myndigheter och civilsamhället djupdyka i temat från olika perspektiv och erbjuda både teoretiska förklaringar och praktiska exempel med syfte att utveckla, utmana och kunskapshöja deltagarnas bild av ekonomisk jämställdhet och ekonomiskt våld.

Konferensen riktar sig till dig som arbetar med social hållbarhet, brottsförebyggande arbete, barn och unga, men också politiker, beslutsfattare, chefer och strateger inom offentlig förvaltning, näringsliv och civilsamhälle.

När: 20 maj, kl. 08:30 - 15:00

Var: Kulturhuset Spira, Jönköping

Arrangör: Länsstyrelsen i Jönköping län och Region Jönköpings län

[Läs mer och anmäl dig till konferensen](#)

Årets unga ledande kvinna - listan över årets förebilder

Nu är listan över årets förebilder 2025 klar. [Här kan du se alla nominerade](#)

Priser delas ut i kategorierna Årets ledarförebild, Årets entreprenör och Årets blivande styrelsetalang.

Den 4 mars kl. 17:30 - 20:30 går prisceremonin av stapeln på Science Park Towers i Jönköping. På kvällen hyllas de nominerade och tre koras till vinnare. [Du kan amäla dig till och med 1 mars.](#)

Får de jämställdhetspolitiska delmålen önskad effekt?

Senast den 29 maj i år ska en särskild utredning vara färdig gällande de jämställdhetspolitiska delmålen 1 - 5. Utredningen tillsattes 2024 och syftet är att den ska sammanfatta måluppfyllelsen, föreslå hur styrningen för att uppfylla dessa delmål kan bli mer effektiva och analysera om indikatorerna för delmålen är ändamålsenliga. I utredningen ska man också ta ställning till om det finns behov av en mer sammanhållen, kostnadseffektiv och ändamålsenlig styrning av statliga myndigheters arbete för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen och vid behov lämna författningsförslag eller andra förslag på hur det kan uppnås.

[Läs mer om utredningen här](#)

KALENDER

6
mars

Digitalt frukostseminarium: Vad kan vi i Sverige lära av hur andra länder har arbetat med jämställdhet och mänskliga rättigheter i internationella fredsinsatser?

I ett tuffare säkerhetspolitiskt läge behöver Sverige ta höjd för att den beredskap som byggs upp säkerställer skydd för hela civilbefolkningen. Därför måste jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas på ett systematiskt sätt. Med anledning av Internationella kvinnodagen 8 mars bjuder länsstyrelserna in till ett digitalt frukostseminarium.

Tillfället riktar sig till funktioner inom offentlig sektor, civilsamhället och statliga myndigheter som hanterar och/eller är intresserad av

frågor som rör civilt försvar, social hållbarhet och skydd av civilbefolkning i händelse av kris och krig.

[Anmäl dig här](#)

22
april

Digitalt frukostseminarium: Att integrera jämställdhet i övning och utbildning

Välkommen till en föreläsning som erbjuder dig kunskap och konkreta tips om hur jämställdhet kan beaktas och integreras i utbildning och övning av olika aktörer inom totalförsvaret. När aktörer inom totalförsvaret utvecklar och övar inom sin verksamhet är det nödvändigt att beakta kvinnor och mäns, flickor och pojkars olika behov, förutsättningar och riskutsatthet. Men hur gör vi det? Och vad händer om vi inte gör det?

Föreläsningen riktar sig till dig som arbetar inom offentlig sektor eller civilsamhället och som på olika sätt kommer i kontakt med frågor om krisberedskap, civilt försvar eller totalförsvaret.

[Anmäl dig här](#)

NYHETER OCH RAPPORTER

Maskulinitet - överblick, konkritiseringar och framåtblick

Jämställdhetsmyndigheten gav Jesper Fundberg, som har lång erfarenhet och gedigen kunskap inom detta kunskapsfält, att ta fram en lättillgänglig artikel om maskulinitet. Slutsatserna i artikeln är hans egna. Vi hoppas artikeln leder till respektfulla samtal om maskulinitet, ökad kunskap som kan bidra till att fler män vill bli delaktiga och tillsammans med kvinnor ta

Räkna med kvinnor - Global Media Monitoring Project 2025

Kvinnor utgör halva världens befolkning men syns bara i en fjärdedel av det globala nyhetsflödet visar The Global Media Monitoring Project (GMMP) 2025. Sverige hör till länderna som placerar sig i topp men med 37 procent kvinnor i nyheterna inom press, radio och tv så finns det fortfarande mycket jobb kvar att göra.

Hon vill bara att tiden ska gå

En kartläggning av profiler och webbplatser som marknadsför sexuella handlingar mot betalning. Idag kan alla led i människohandel och exploatering ske digitalt. Allt ifrån rekrytering och kontroll - till annonsering och betalning. Rapporten bidrar till att kartlägga kunskapsläget om webbplatser vars uttalade syfte är att marknadsföra

ansvar för ett jämställt
samhälle fritt från våld.

[Läs nyhetsartikeln hos
Jämställdhetsmyndigheten](#)

fysiska sexuella handlingar
mot betalning.

[Läs rapporten hos
jämställdhetsmyndigheten](#)

[Läs rapporten hos
Jämställdhetsmyndigheten](#)

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Besöksadress: Hamngatan 4, Jönköping

Postadress: 551 86 Jönköping

Telefon växel: 010-223 60 00

E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se

Copyright: Länsstyrelsen i Jönköpings län och respektive fotograf.

[Så hanterar vi dina personuppgifter](#)

[Avregistrera dig från nyhetsbrevet Ett jämställt Jönköpings län](#)

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Region
Jönköpings län

Inbjudan

Välkommen till Europaforum i Blekinge 2026

Hur kan våra regioner rusta sig inför EU:s nästa programperiod? Vilka trender och risker bör vi ta höjd för och hur kan vi omsätta strategier till verklig förändring?

Den 16 april samlar vi aktörer från hela södra Sverige för en dag fylld av framsyn, dialog och praktisk förberedelse. Fokus ligger på framtidens innovations- och utvecklingssatsningar i ljuset av EU:s långtidsbudget 2028–2034.

Forumet vänder sig till dig som arbetar strategiskt med innovation, utveckling eller EU-relaterade frågor inom offentlig sektor, akademi, näringsliv eller idéburen sektor.

Ur programmet

Trendspaning & strategisk framsyn

Vilka samhälls- och tekniskiften formar vår framtid? Vi blickar utåt, mot Europas geopolitiska läge, AI-revolutionen och förändrade demografier, och diskuterar hur dessa påverkar vår regionala

handlingskraft. Medverkan av bland annat Vinnova och andra framtidsanalytiker.

EU:s nya långtidsbudget - vad betyder den för oss?

EU:s nya budgetstruktur förändrar förutsättningarna för projekt, investeringar och partnerskap. Vi går igenom de mest relevanta utvecklingsspåren: säkerhet, konkurrenskraft, grön omställning och sammanhållning. Med bland andra Spatial Foresight och Svenskt Näringsliv.

Transformativ innovation – från strategi till praktik

Hur går vi från policy till prototyp? Hur ser samspel ut mellan forskning, offentlig sektor och lokalt näringsliv? Genom inspirerande talare som utmanar invanda tankemönster och framtidsprototyper som visar vägen, utforskar vi hur missionsorienterad innovation kan skapa nya värde-logiker, cirkulära flöden och hållbart välbefinnande inom planetens gränser.

Datum

Torsdagen 16 april 2026

Plats

Marinmuseum, Karlskrona

Tid

Klockan 09.00-15.30

Anmäl dig här!

Vi bjuder på lunch och fika.

Begränsat antal platser så skynda dig att anmäla dig!

[Anmäl dig här](#)

Dagen anordnas av Region Blekinge inom ramen för samarbetet Småland, Blekinge, Halland South Sweden som består av Region Halland, Region Blekinge, Region Kronoberg, Region Jönköping län, Region Kalmar Län och Linnéuniversitetet.

regionblekinge.se | regionalutveckling@regionblekinge.se

Region Blekinge, 371 81 Karlskrona | 0455-73 10 00

Region Blekinge leder utvecklingen för ett attraktivt Blekinge med god livsmiljö för invånare, företag och besökare.

Region Blekinge hanterar alla personuppgifter i enlighet med reglerna i EU:s Dataskyddsförordning, GDPR.
Läs mer på regionblekinge.se

Regional Musik i Sverige

Regional Musik i Sveriges årsmötesdagar 2026

PRAKTISK INFORMATION

Anmälan:

Ni anmäler er via formuläret i länken nedan, gärna så snart som möjligt:

<https://forms.office.com/e/wRa6qdcWeP>

Sista dag för anmälan är **29 mars**.

Tid och plats:

23-24 april, lunch till lunch

Programmet hålls i Scenkonst
Västernorrlands lokaler på Norra
Järnvägsgatan 10 i Sundsvall.

Kostnad:

Medverkande deltar till självkostnadspris.
RMS fakturerar medlemsorganisationen i
efterhand. Vid avbokning senare än 14
dagar innan mötets början debiteras hela
kostnaden för mat och konferens.

Resor:

Bokas och bekostas av respektive
medlemsorganisation.
Förslag på avgång med tåg från Stockholm:
SJ Snabbtåg 07.22-10.53

Boende:

Vi har en rabattkod på **Clarion Hotel
Sundsvall** (1 180kr/rum). Fri avbokning fram
till 24 timmar innan ankomst.

Alla bokar sina egna rum här:

<https://www.strawberry.se/hotell/sverige/sundsvall/clarion-hotel-sundsvall/>

Använd följande rabattkod: **CLSDLFIX**

Ombud, med rösträtt enligt stadgar:

Medlems rätt att delta i föreningens
angelägenheter utövas på årsmöte genom
högst två ombud per medlem. Ombud utses
av medlemsinstitutionernas styrelse och
anmäls inför årsmötet. Revisorerna för

Regional Musik i Sverige kan inte väljas till
ombud.

Rätt att utan rösträtt delta i

årsmötesförhandlingarna utöver valda
ombud, har:

- företrädare för medlemmarnas styrelse
- anställda av organisationen och
medlemsinstitutioner
- föreningens valberedning och revisorer
- de styrelseledamöter i föreningen, som
inte är valda ombud till årsmötet.

Nomineringar och ärenden:

Valberedningen önskar nomineringar till
RMS styrelse, senast 29 mars.

Dessa skickas till:

eva.nylander@regionalmusikisverige.se

Sista dag för att väcka ärenden är 29 mars.

Dessa måste ha inkommit skriftligt till:

eva.nylander@regionalmusikisverige.se

Och glöm inte att det är årsmötet som väljer
valberedningen!

Nuvarande förtroendevalda hittar du här:

<https://regionalmusikisverige.se/styrelse-kansli/>

RMS:s stadgar hittar du här:

<https://regionalmusikisverige.se/stadgar/>

Årsmöteshandlingar:

Dagordning med tillhörande handlingar
skickas ut digitalt senast 10 april.

Regional Musik i Sverige

Preliminärt program för dagarna:

Torsdag 23 april

10.00 Styrelsemöte på plats i Sundsvall (endast för styrelsens ledamöter)
12.00 Gemensam lunch
13.00 Välkomna och ”incheckning”
13.30 PROGRAM
17.00 Gemensam middag
Promenad till hotellet
19.00 Konsert med Nordiska kammarorkestern i Tonhallen (biljetter är förbokade)
Läs mer:
<https://musikvasternorrland.se/sv/vara-konserter/2026/nina-stemme/>
21.00 Häng i baren på hotellet för den som vill

Fre 24 april

08.30 Program - Förtroendevalda och MCK uppdelade i två grupper
10.30 Årsmöte
12.00 Lunch och avfärd

Har ni frågor så tveka inte att höra av er. Varmt välkomna till Sundsvall!

Allt gott,
Eva Nylander, administratör RMS
eva.nylander@regionalmusikisverige.se
+46 (0) 707-70 55 43

Max Låke, verksamhetsledare RMS
max.lake@regionalmusikisverige.se
+46 (0) 730-38 41 59

2026-03-18

§ 38

Digital portal - Jönköpings läns museum och arkiv Jönköpings län

Vid nämndsammanträdet kommer Johan Gärskog Läns museet, Richard Fransson arkiv Jönköpings län samt Malin Reinerstedt Ekenberg Jönköpings stadsarkiv att informera om projektet digital portal.

2026-03-18

§ 39**Slutrapport projekt - Valideringslyft i Jönköpings län**

Diarienummer: RJL 2022/2227

Vid nämndsammanträdet kommer nämndens delges slutrapport om projektet Valideringslyft i Jönköpings län.

Projektet har haft ett fokus på att skapa en fungerande regional struktur för validering som långsiktigt möjliggör en fungerande regional kompetensförsörjning. Genom att stärka den befintliga strukturen, bli bättre på att marknadsföra och synliggöra nyttan med branschvalidering till fler intressenter inom näringslivet.

2024-12-11

§ 157

Projekt - Valideringslyft i Jönköpings län

Diarienummer: RJL 2022/2227

Beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Region Jönköpings län, Regional utveckling, 1 276 000 kr under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker med 600 000 kr ur det statliga anslaget 1:1, 676 000 kr med RU-medel.

Sammanfattning

Projektet Valideringslyft i Jönköpings län har haft ett fokus på att skapa en fungerande regional struktur för validering som långsiktigt möjliggör en fungerande regional kompetensförsörjning. Syftet med denna förlängningsansökan är att stärka den befintliga strukturen som kan bli ännu bättre på att marknadsföra och synliggöra nyttan med branschvalidering till fler intressenter inom näringslivet. Behovet är stort att underlätta och effektivisera valideringsprocessen för arbetstagare, arbetsgivare och utbildningsanordnare samt förbättra system och processer som säkerställer att individers kompetenser och färdigheter erkänns och värderas på ett rättvist sätt.

Förslag till beslut

Fredrik Johansson (S) yrkar för samverkan Region Jönköpings län bifall till föreliggande förslag. I yrkandet instämmer Per Danielsson (KD) och Ulf Svensson (SD).

Beslutsunderlag

- Beslut presidiet 2024-11-27 § 132
- Tjänsteskrivelse 2024-11-26
- Ansökan om förlängning
- Budgetfil

Beslutet skickas till

Regional utveckling

2026-03-18

§ 40**Årsrapport för dataskyddsarbete 2025**

Diarienummer: RJL 2025/3516

Nämnden kommer vid sammanträdet delges årsrapport 2025 för dataskyddsarbetet. Dataskyddsombudet gör iakttagelser avseende risker inom dataskyddsområdet samt lämnar ett antal rekommendationer.

2026-03-09

Dataskyddsombudet
Annika BengtssonRegionstyrelsen
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet
Nämnden för folkhälsa och sjukvård
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö
Parlamentariska nämnden
Patientnämnden
Regionrevisionen

Dataskyddsombudets årsrapport för år 2025

1. Inledning

I denna årsrapport redogörs för de delar av dataskyddsarbetet inom Region Jönköpings län under kalenderåret 2025 som dataskyddsombudet bedömer är väsentliga att uppmärksamma. Dataskyddsombudet gör också en del iakttagelser avseende risker inom dataskyddsområdet samt lämnar ett antal rekommendationer.

Uppgifter om antal ärenden, incidenter, konsekvensbedömningar m.m. har dataskyddsombudet inhämtat från Diarium och nämndadministration och Sektionen för informationssäkerhet och juridik.

2. Förklaring av grundläggande begrepp

Personuppgifter: All slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en person som är i livet. Exempel på personuppgifter är namn, personnummer, uppgifter om hälsa, foto på person, röstinspelning, IP-adress.

Personuppgiftsbehandling: Behandling är ett vidsträckt begrepp och innefattar allt som kan göras med personuppgifter. Till exempel insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, utlämnande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring av personuppgifter.

Den registrerade: Den person vars personuppgifter behandlas.

Personuppgiftsansvarig: Den organisation (till exempel aktiebolag, stiftelse, förening eller myndighet) som bestämmer för vilka ändamål uppgifterna ska behandlas och hur behandlingen ska gå till. Det är alltså inte chefen på en arbetsplats eller en medarbetare som är personuppgiftsansvarig.

Personuppgiftsbiträde: Den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.

Personuppgiftsincident: En säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring av personuppgifter. Den kan också leda till ett obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till personuppgifter.

3. Sammanfattning

Med tanke på det försämrade säkerhetsläget i Sverige och omvärlden är skyddet för personuppgifter viktigare än någonsin. Cyberincidenter orsakade av angrepp och andra typer av oönskade händelser fortsätter att drabba Sveriges kommuner och regioner. Samhällets säkerhetsskydd ökar med ett väl implementerat integritetsskydd. Det finns också ett direkt samband mellan arbetet med informations- och cybersäkerhet, dataskydd och säkerhetsskydd varför ett systematiskt och effektivt samarbete dessa funktioner emellan är av stor vikt.

I årsrapporten rekommenderar dataskyddsombudet bland annat Region Jönköpings län att under 2026 prioritera frågan om införande av mottagare/kontaktpersoner i regionens olika verksamheter. Ett sådant införande skulle ge verksamhetsansvariga ett bra stöd i det operativa dataskyddarbetet vid till exempel konsekvensbedömning eller hantering av personuppgiftsincidenter. Andra områden som behöver prioriteras är en översyn av registerförteckningen, konsekvensbedömningar samt kunskapshöjande åtgärder beträffande rutiner för rapportering av personuppgiftsincidenter.

4. Rättslig bakgrund

Det är främst EU:s dataskyddsförordning, The General Data Protection Regulation (GDPR), samt den kompletterande nationella dataskyddslagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning som reglerar den personuppgiftsbehandling som sker inom Region Jönköpings läns olika verksamheter. Det finns också ytterligare reglering från EU, praxis från EU-domstolen, nationell lag och förordning så som patientdatalagen och kamerabevakningslagen samt bindande föreskrifter och beslut om behandling av personuppgifter som tillsammans utgör tillämplig dataskyddslagstiftning.

Dataskyddsförordningen är till för att skydda grundläggande rättigheter och friheter, särskilt enskildas rätt till skydd av sina personuppgifter. Dataskyddsförordningen gäller i hela EU/EES och har också som syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter så att det fria flödet av uppgifter inom EU/EES inte hindras.

Inom Region Jönköpings läns olika verksamheter behandlas stora mängder personuppgifter. Ansvariga för att personuppgiftsbehandlingen sker i enlighet med tillämplig dataskyddslagstiftningen är regionstyrelsen och övriga nämnder,

var och en för de behandlingar som sker i den egna verksamheten. Det är alltså respektive nämnd/styrelse som är personuppgiftsansvarig, inte den juridiska personen Region Jönköpings län. I vissa fall agerar nämnderna som personuppgiftsbiträde.

Dataskyddslagstiftningen tar också sikte på att ge den registrerade kontroll över hur dennes personuppgifter behandlas. Denna kontroll kan bland annat utövas genom ett antal lagstadgade rättigheter, till exempel rätten att begära ut ett registerutdrag.

Efterlevnaden av regelverket övervakas av Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och överträdelser kan leda till bland annat sanktionsavgifter och/eller skadeståndskrav från de registrerade personerna. IMY genomför också så kallade regulatoriska sandlådor, en metod för att kunna ge fördjupad vägledning inom ett visst område samt publicerar allmänna vägledningar och mallar.

5. Dataskydd – en värdegrundsfråga i tiden

Dataskydd är ett begrepp för allt det som gör att människors personuppgifter hanteras tryggt och säkert när de samlas in, bearbetas, delas, lagras eller hanteras på annat sätt. Det handlar om allt från ordning och reda med hjälp av rutiner och administrativa processer till att sätta upp tekniska skyddsåtgärder i system och digitala verktyg. Det handlar också om att personalen behöver kunskap att upprätthålla dataskyddet - både i den dagliga verksamheten och när verksamheten utvecklas.

Dataskydd kan upplevas som ett komplext område med ett detaljerat regelverk, men också tekniskt och abstrakt eftersom det många gånger handlar om hur personuppgifter hanteras i olika tekniska funktioner och verktyg. Regelverket ska dock ses i ljuset av att skyddet av personuppgifter är en grundläggande värdegrundsfråga som kommit att bli högaktuell tack vare den snabba innovativa och datadrivna teknikutvecklingen. Även mot bakgrund av hoten i vår omvärld har skyddet för den personliga integriteten aldrig varit viktigare att värna än idag.

Rätten till integritet är många gånger ett led i att tillvarata andra fri- och rättigheter som människor har i demokratiska samhällen. Till exempel rörelsefriheten, rätten att fritt bilda åsikter och rätten att inte bli diskriminerad. Det är i det ljuset som GDPR ska förstås. Utan GDPR vore det ”fritt fram” att använda personuppgifter för sådant som profilering, åsiktsregistrering eller försök att negativt påverka våra uppfattningar och vår tillit till samhället. Möjligheterna att följa, kartlägga och påverka människor ökar med den nya tekniken.

GDPR sätter ramarna så att tekniken inte ska leda till en insamling och användning av personuppgifter som äventyrar människors grundläggande fri- och

rättigheter i ett demokratiskt samhälle. Att hålla sig inom reglerna blir därför centralt, framförallt eftersom det inte är tekniken som sätter gränserna.

6. Dataskyddsombudets arbetsuppgifter

Dataskyddsombudets ställning och uppdrag är särskilt reglerade i dataskyddsförordningen. De övergripande och viktigaste uppgifterna är att informera och ge råd till verksamheterna, oberoende övervaka att verksamheterna efterlever tillämplig dataskyddslagstiftning samt att samarbeta med IMY. Dataskyddsombudet ska också ge råd om konsekvensbedömningar.

Dataskyddsombudet är kontaktperson för såväl IMY som de registrerade.

Dataskyddsombudet ska vid utförande av sina uppgifter arbeta riskbaserat. Vidare ska dataskyddsombudet rapportera direkt till den personuppgiftsansvariges högsta förvaltningsnivå, vilket inom Region Jönköpings län är de politiska nämnderna och Regionstyrelsen.

Varje år lämnar dataskyddsombudet en årsrapport. Årsrapporten är avsedd att komplettera annan rapportering för att ge nämnderna och Regionstyrelsen en ökad medvetenhet och bredare insyn i det dataskyddsarbete som bedrivs inom regionen.

Dataskyddsombudet är inte ansvarig i händelse av bristande efterlevnad av dataskyddsregelverket. Ansvar för behandling av personuppgifter åligger istället respektive personuppgiftsansvarig politisk nämnd.

7. Rapporteringsområden samt dataskyddsombudets iakttagelser och rekommendationer

7.1 Ansvarsfördelning och systematiskt dataskyddsarbete

Under året har Sektionen för informationssäkerhet och juridik inom Regionkontoret stöttat regionens verksamheter med att uppfylla kraven i dataskyddsregelverket. Det löpande arbetet har i huvudsak bestått i att ge råd i olika frågor samt att utreda och anmäla personuppgiftsincidenter. Bedömningen av Sektionen för informationssäkerhet och juridik är att antalet frågor från verksamheterna ökat något under året jämfört med föregående år.

Under året har Sektionen för informationssäkerhet och juridik också haft rollen som Region Jönköpings läns dataskyddsombud.

Dataskyddsombudet har i tidigare årsrapporter konstaterat att det saknas mottagare ute i verksamheterna som arbetar aktivt med dataskyddsfrågor.

2026-03-09

Dataskyddsbudet och har också konstaterat att Sektionen för informationssäkerhet och juridik inte bedriver något operativt dataskyddsarbete - det ansvaret åvilar verksamheterna.

Beslut om att anställa ett dataskyddsbud fattades under tidig höst och det nya dataskyddsbudet påbörjade sin anställning i januari 2026.

Dataskyddsbudets iakttagelser och rekommendationer

Dataskyddsbudet vill även i denna årsrapport framhålla att ett införande av en mottagare/kontaktperson, placerade i regionens olika verksamheter skulle förbättra möjligheterna till ett mer systematiskt och effektivt dataskyddsarbete. En sådan mottagare/kontaktperson är också viktig för att förbättra möjligheterna till att dataskyddsfrågor kan identifieras och adresseras i ett tidigt skede. Uppdraget kommer sannolikt inte att kräva lika mycket resurser i alla regionens verksamheter men dataskyddsbudet vill framhålla vikten av att de personer som utses till mottagare/kontaktpersoner ges tillräckligt med tid och kompetensutveckling för att utföra sitt uppdrag.

7.2 Registerförteckning

Av Dataskyddsbudets årsrapport för dataskyddsarbete 2024 framgår att det vid tidpunkten för rapporten fanns personuppgiftsbehandlingar som borde registrerats i registerförteckningen samt att det inom vissa verksamheter saknades fastställda rutiner för hur dessa löpande skulle kunna hålla registret uppdaterat.

Under våren 2025 pausades registreringarna i Region Jönköpings läns registerförteckning under en tid. Anledningen var att många registreringar i förteckningen var gjorda utifrån system och register – inte med utgångspunkt i verksamheternas processer. Under hösten har ett mindre antal registreringar i förteckningen skett och ett nytt systemstöd för registerförteckning köpts in.

Dataskyddsbudets iakttagelser och rekommendationer

Personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden är skyldiga att föra ett register över sina behandlingar av personuppgifter. Register över behandlingar ska upprättas skriftligen, vara tillgängliga i elektroniskt format och hållas uppdaterade. På begäran ska registret göras tillgängligt för IMY. Vad som ska finnas med i registret beskrivs i artikel 30 i dataskyddsförordningen.

Dataskyddsbudet konstaterar att Region Jönköpings län planerar en översyn av aktuell registerförteckning i samband med att det nya systemstödet tas i bruk. Dataskyddsbudet välkomnar översynen och rekommenderar att den utgår från en kartläggning av både regiongemensamma och verksamhetsspecifika arbetsprocesser. På så sätt kan en struktur med utgångspunkt i personuppgiftsbehandlingarnas ändamål/syfte åstadkommas.

7.3 Konsekvensbedömning

En konsekvensbedömning är ett verktyg som har till syfte att identifiera, bedöma och minimera risker för den registrerades rättigheter och friheter, dvs risker som kan resultera i negativa konsekvenser. Konsekvenserna kan vara av materiell, fysisk eller psykisk karaktär.

En konsekvensbedömning är obligatorisk om en typ av personuppgiftsbehandling sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter.

Av dataskyddsombudets årsrapport för år 2024 framgår att få konsekvensbedömningar genomförs inom Region Jönköpings län. Riktlinje konsekvensbedömning och förhandssamråd samt mall för konsekvensbedömning för forskning finns tillgängliga på regionens intranät. Mall för konsekvensbedömning för personuppgiftsbehandling för andra ändamål kan efterfrågas hos Sektionen för informationssäkerhet och juridik.

Enligt Sektionen för informationssäkerhet och juridik har det även under 2025 genomförts eller påbörjats endast ett fåtal konsekvensbedömningar. Diarium och nämndadministration hittar, vid sökning i de mappar som de har tillgång till en (1) konsekvensbedömning som godkänts under 2025. Det är dock troligt att flera verksamheter hanterar dessa dokument i sina egna verksamhetsmappar.

Dataskyddsombudets iakttagelser och rekommendationer

Enligt dataskyddsombudets bedömning uppfyller inte Region Jönköpings län kraven beträffande genomförande av konsekvensbedömningar. Bedömningen baseras på tidigare bedömning av dataskyddsombudet, att endast en konsekvensbedömning går att hitta i diariet samt det faktum att Region Jönköpings län i många verksamheter utför personuppgiftsbehandling som sannolikt leder till hög risk (till exempel behandlas känsliga personuppgifter i stor omfattning avseende personer i beroendeställning).

Bristen på konsekvensbedömningar är allvarlig och innebär ökade risker för att personuppgifter behandlas utan att de legala kraven efterlevs, till exempel att personuppgifter behandlas utan rättslig grund eller att uppgifterna inte skyddas av erforderliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder.

Dataskyddsombudet rekommenderar att arbetet med att genomföra konsekvensbedömningar prioriteras. Ett förslag till första steg i arbetet är att kartlägga vilka personuppgiftsbehandlingar som sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. En sådan kartläggning kan med fördel ske i samband med det planerade arbetet med översynen av registerförteckningen.

Dataskyddsombudet rekommenderar också att riktade utbildningsinsatser till de verksamhetsansvariga och andra medarbetare som berörs av arbetet med

2026-03-09

konsekvensbedömningar genomförs. Utbildningen bör ge kunskap om när en konsekvensbedömning är obligatorisk, på vilket sätt den tillför nytta inom dataskyddsarbetet och hur den genomförs.

7.4 Personuppgiftsincidenter

En personuppgiftsincident är en incident som leder till förstöring, förlust eller ändring av personuppgifter. Den kan också leda till ett obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till personuppgifter. Det spelar ingen roll om det har skett oavsiktligt eller med avsikt.

Alla personuppgiftsincidenter ska rapporteras som avvikelser i Region Jönköpings läns avvikelshanteringssystem. Enligt Region Jönköpings läns rutin görs därefter en bedömning av händelsen och regionjurist beslutar om incidenten ska anmälas till IMY eller inte.

I denna årsrapport presenteras siffror avseende kalenderåret 2025.

Under aktuell tidsperiod har det rapporterats in 912 avvikelser som efter bedömning har konstaterats inte vara några personuppgiftsincidenter.

Under året hade Region Jönköpings län 468 registrerade personuppgiftsincidenter. 114 av dessa bedömdes så allvarliga att de anmäldes till IMY. Samtliga personuppgiftsincidenter som anmäldes till IMY under 2025 har avslutats med motiveringen att ”IMY beslutar att för närvarande inte vidta några åtgärder med anledning av anmälan”.

Personuppgiftsincidenter per resultatområde i avvikelshanteringssystemet:

Verksamhetsområde	Antal incidenter	Antal anmälda incidenter	Antal incidenter där man underrättat de registrerade
Folktandvården	22	3	2
IT-centrum	5	1	0
Kirurgisk vård	115	33	23
Kommunal utveckling	0	0	0
Länstrafiken	2	1	1
Medicinsk vård	122	24	15
Psykiatri, rehabilitering och diagnostik	138	37	22
Regionens åtagande	0	0	0
Regionledningskontoret och Verksamhetsnära funktion	22	3	4
Utbildning och kultur	0	0	0
Utbildning och kultur naturbruk	4	0	0
Verksamhetsstöd och service	4	1	0
Vårdcentralerna Bra Liv	34	11	7
Totalt	468	114	74

Bild 1: Tabellen visar antal personuppgiftsincidenter, antalet anmälda incidenter och antal incidenter där man informerat de berörda registrerade. Områdena följer indelningen av resultatområden i avvikelshanteringssystemet.

Det kan noteras att verksamhetsområdena Kommunal utveckling, Regionens åtagande och Utbildning och kultur inte rapporterat några

2026-03-09

personuppgiftsincidenter under året. Det kan också noteras att Länstrafiken och Utbildning och kultur naturbruk, som båda hanterar större mängder personuppgifter, endast rapporterat två respektive fyra personuppgiftsincidenter under året.

Personuppgiftsincidenter per personuppgiftsansvarig nämnd

Personuppgiftsansvarig nämnd	Antal incidenter	Antal anmälda incidenter
Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	4	0
Nämnd för folkhälsa och sjukvård	433	108
Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö	2	1
Parlamentarisk nämnd	0	0
Patientnämnd	0	0
Regionrevisionen	0	0
Regionstyrelsen	29	5
Krisledningsnämnd	0	0
Totalt	468	114

Bild 2: Tabellen visar antal personuppgiftsincidenter per personuppgiftsansvarig nämnd/styrelse.

Det kan noteras att Patientnämnd, Parlamentarisk nämnd och Regionrevisionen inte rapporterat några personuppgiftsincidenter.

I vissa fall ska de berörda registrerade underrättas om den inträffade personuppgiftsincidenten. Inom Region Jönköpings län är det enligt rekommendation på intranätet regionjurist i samråd med ansvarig inom berörd verksamhet som fattar beslut om huruvida information ska ges eller ej.

Av rapporteringen från Sektionen för informationssäkerhet och juridik framkommer att 86 personuppgiftsincidenter bedömdes innebära en sådan risk för de registrerades fri- och rättigheter att underrättelse skulle göras. Vid 74 incidenter informerades de registrerade. Av de återstående 12 incidenterna valde berörd verksamhet i sju fall att inte informera bland annat med hänvisning till att man inte visste vem den registrerade var eller att den registrerades hälsotillstånd inte tillät att informationen gavs. Vid fem incidenter saknas information.

Av Region Jönköpings läns rutin ” Rutiner för rapportering av personuppgiftsincident (GDPR-lagstiftningen)” framkommer att alla anställda inom Region Jönköpings län ska anmäla personuppgiftsincidenter i avvikelshanteringssystemet senast två timmar efter att de har upptäckts. Under året har 116 personuppgiftsincidenter rapporterats inom två timmar. 352 rapporterades senare än inom två timmar.

Anmälan till IMY ska ske inom 72 timmar från upptäckten av incidenten. Under året har tre personuppgiftsincidenter anmälts för sent. En av förseningarna orsakades av att den initiala bedömningen av incidenten visade sig felaktig. De andra två förseningarna orsakades av att ansvariga medarbetare inte var i tjänst.

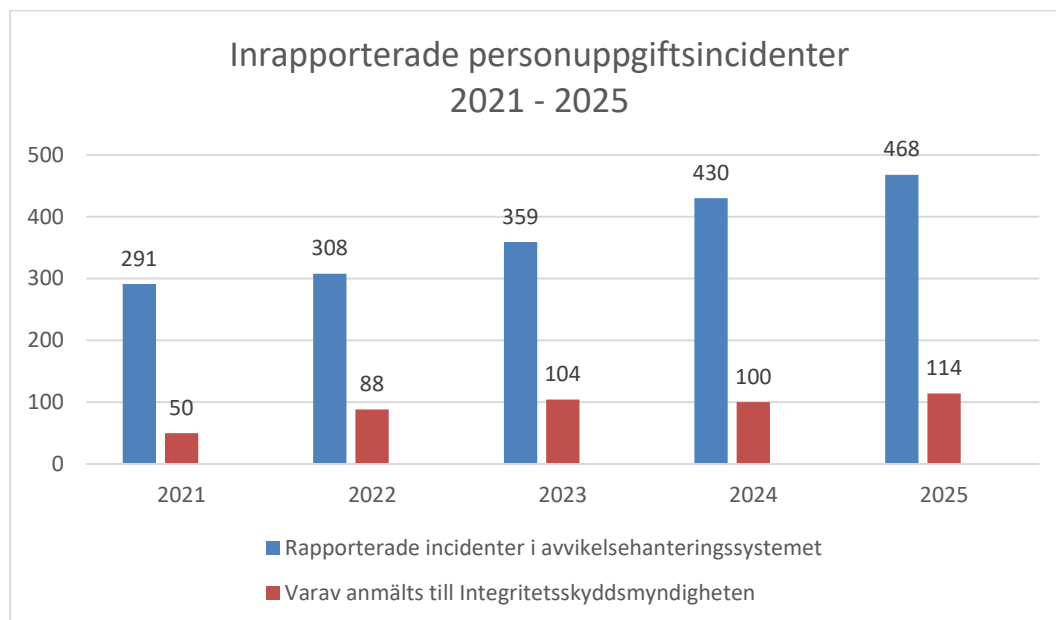

Bild 3: Diagrammet visar antal personuppgiftsincidenter som rapporterats inom Region Jönköpings län samt antal incidenter som anmäls till IMY under år 2021 till år 2025.

Diagrammet ovan visar antalet inrapporterade personuppgiftsincidenter under åren 2021 till 2025. En ökning av antalet rapporterade personuppgiftsincidenter har skett varje år, framförallt från år 2023 (359) till år 2024 (430). Diagrammet visar också antalet personuppgiftsincidenter som anmäls till IMY. Andelen som anmäls har minskat något från år 2023 (28 %) till år 2024 (23 %) och år 2025 (24 %).

Dataskyddsombudets iakttagelser och rekommendationer

Det samlade antalet rapporterade personuppgiftsincidenter har ökat de senaste fem åren. Orsaken är inte känd men en anledning skulle kunna vara en högre medvetenhet om vikten av att rapportera personuppgiftsincidenter hos verksamheterna. Trots detta bedömer dataskyddsombudet att ett mörkertal föreligger. Det finns verksamheter som inte rapporterat några personuppgiftsincidenter alls och det finns verksamheter som har ett lågt antal incidenter vid en jämförelse med andra verksamheter. Det totala antalet personuppgiftsincidenter är inte heller särskilt högt i förhållande till Region Jönköpings läns storlek.

Dataskyddsombudet rekommenderar att samtliga verksamheter säkerställer att rutiner för rapportering av personuppgiftsincidenter följs samt att alla medarbetare har relevant kunskap om vad som ska rapporteras och när.

Antalet felregistreringar är fortfarande högt. Det är förvisso positivt att incidenter rapporteras in men det är samtidigt viktigt för regionens arbete med säker hantering av personuppgifter att det finns kunskap om vad som är en

personuppgiftsincident så att resurser utnyttjas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

7.5 Klagomål

En registrerad, som anser att behandling av personuppgifter som avser henne eller honom strider mot dataskyddsförordningen, har rätt att lämna in ett klagomål till IMY.

Region Jönköpings län har under året mottagit två klagomål som skickats in till IMY. Klagomålen har handlat om personuppgiftsbehandling som skett inom Nämnden för folkhälsa och sjukvård. Båda klagomålen avslutades utan några vidare åtgärder förutom att IMY informerade Nämnden för folkhälsa och sjukvård om klagomålet i det ena ärendet.

7.6 De registrerades rättigheter

Enligt dataskyddsförordningen har de registrerade ett antal rättigheter som på olika sätt ska garantera bland annat insyn i hur dennes personuppgifter hanteras. Rättigheterna innebär skyldigheter för den personuppgiftsansvarige att vidta vissa åtgärder, till exempel att ge den registrerade tillgång till sina personuppgifter genom ett så kallat registerutdrag eller att radera eller rätta vissa uppgifter.

I Region Jönköpings län förekommer framförallt begäran om registerutdrag. Under 2025 inkom 41 begäranden om registerutdrag. Någon begäran om radering eller rättelse inkom inte till Region Jönköpings län under året.

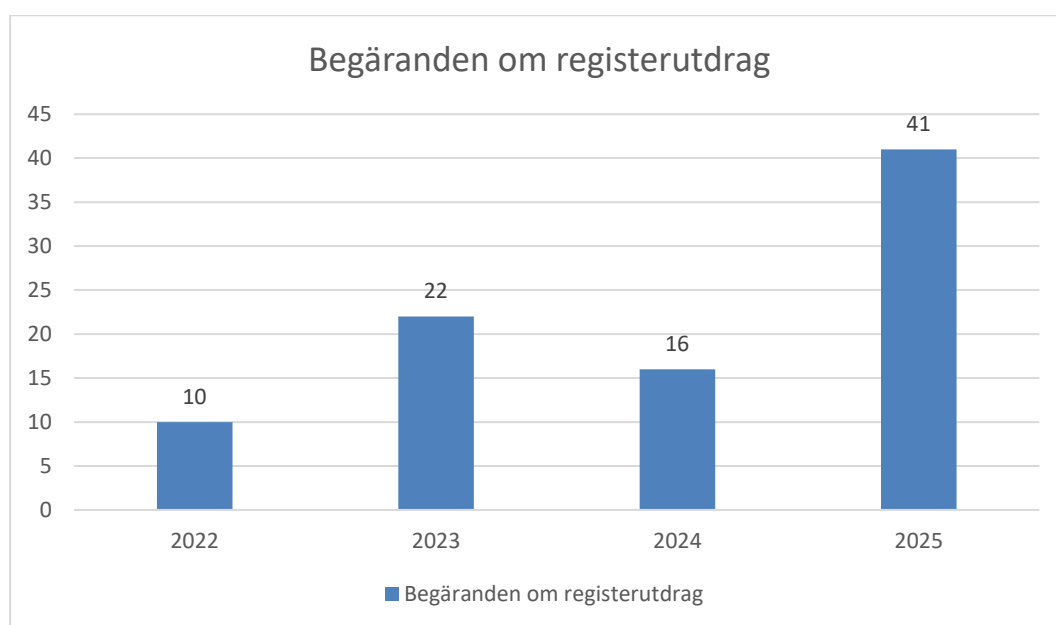

Bild 4: Diagrammet visar antal begäranden om registerutdrag som diarieförts i Region Jönköpings län under år 2022 till år 2025.

2026-03-09

Det kan noteras att antalet begäran om registerutdrag mer än fördubblades under år 2025.

Dataskyddsbudets iakttagelser och rekommendationer

Även om det är relativt få registrerade som vänder sig till Region Jönköpings län för att utöva sina rättigheter är det viktigt att verksamheterna vet hur de ska gå tillväga om en registrerad till exempel begär ett registerutdrag.

Dataskyddsbudet rekommenderar därför att rutiner och processer avseende registrerades rättigheter utvärderas kontinuerligt. Vidare rekommenderar dataskyddsbudet att verksamheterna kontinuerligt utbildas i de registrerades rättigheter, särskilt de verksamheter som arbetar nära allmänheten.

7.7 Personuppgiftsbiträdesavtal

Region Jönköpings läns verksamheter anlitar ofta ett personuppgiftsbiträde som utför hela eller delar av en personuppgiftsbehandling. Enligt dataskyddsförordningen ska personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde reglera sina relationer genom ett avtal. Mall för personuppgiftsbiträdesavtal finns tillgänglig via regionens intranät

Enligt Region Jönköpings läns rutin ska alla delar av ett avtal, inklusive eventuella bilagor, registreras i avtalskatalogen. Av dataskyddsbudets årsrapport 2024 framkommer emellertid att det förefaller saknas ett antal personuppgiftsbiträdesavtal i avtalskatalogen och att det inte heller finns någon fullständig förteckning av personuppgiftsbiträden med tillhörande personuppgiftsbiträdesavtal.

Dataskyddsbudets iakttagelser och rekommendationer

Det är av avgörande betydelse att berörda verksamheter har kunskap om i vilka situationer ett personuppgiftsbiträdesavtal ska tecknas alternativt att man vet i vilka situationer man ska kontakta regionjurist för hjälp med bedömningen. Dataskyddsbudet rekommenderar därför att rutiner och processer avseende personuppgiftsbiträdesavtal utvärderas kontinuerligt. Vidare rekommenderar dataskyddsbudet att berörda verksamheter kontinuerligt utbildas i frågor om när ett personuppgiftsbiträdesavtal ska tecknas och vad som ska regleras i avtalet.

Dataskyddsbudet konstaterar också, att verksamheterna behöver säkerställa att personuppgiftsbiträdesavtal registreras tillsammans med huvudavtalet i avtalskatalogen alternativt diarieförs i diariet.

7.8 Tredjelandsoverföringar

Behandlas personuppgifter på ett sätt som innebär att någon utanför EU/EES har tillgång till uppgifterna kallas detta för att överföra personuppgifter till tredjeland. Sådana överföringar är endast tillåtna under vissa förutsättningar.

2026-03-09

Tredjelandsoverföring kan bli aktuellt bland annat i samband med att Region Jönköpings län anlitar en leverantör som tillhandahåller en molntjänst. För att säkerställa legalitet vid den här typen av överföringar tillämpar regionen en intern molntjänstriklinje, ”Hantering av molntjänster, Riktlinjer informationssäkerhet. Av årsrapport för 2024 framkommer att riktlinjen kommer ses över och eventuellt revideras under 2025. Arbete med revidering av riktlinjen pågår.

Dataskyddsombudets iakttagelser och rekommendationer

Det är viktigt att berörda verksamheter har kunskap om i vilka situationer en tredjelandsoverföring är tillåten och hur detta regleras alternativt att man vet i vilka situationer man ska kontakta regionjurist för hjälp med bedömningen. Dataskyddsombudet rekommenderar därför att berörda verksamheter kontinuerligt utbildas i frågor om när tredjelandsoverföring är tillåten och vilka avtal som ska tecknas i anledning av detta.

7.9 Informera och ge råd

Rådgivning och utbildning är två av dataskyddsombudets centrala uppgifter. Dataskyddsombudet har lämnat råd och stöd till regionens olika verksamheter under året. Några särskilda, riktade utbildningsinsatser har inte genomförts, dataskyddsfrågor har dock tagits upp i andra utbildningssammanhang.

7.10 Omvärldsbevakning

Under året har IMY avgjort ett antal ärenden. Bland annat fattade IMY beslut att ge Sjukhusstyrelsen i Region Uppsala en reprimand eftersom Sjukhusstyrelsen behandlat personuppgifter utan att ha vidtagit lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säkerhetsnivå som är lämplig i förhållande till riskerna med behandlingen av patienters personuppgifter i verksamhetens e-posttjänst (Outlook).

IMY utfärdade också sanktionsavgifter mot Aktiebolaget Storstockholms Lokaltrafik och mot Waxholms Ångfartygs AB. Orsaken var att bolagen behandlat personuppgifter i samband med utandningsprov utan rättslig grund.

I september meddelade EU-domstolen dom i ett mål som bland annat handlade om frågan om när pseudonymiserad data (pseudonymisering innebär att uppgifter om en person görs mindre igenkännbara, till exempel genom att ersätta namn eller personnummer med en kod eller ett alias) ska anses vara personuppgifter. Den 19 november 2025 presenterade EU-kommissionen ett förslag på omfattande ändringar i dataskyddsförordningen, den så kallade digitala omnibus-förordningen. En av de föreslagna ändringarna rör definitionen av begreppet personuppgift. Genom läckta dokument finns en bild av hur EU:s medlemsstater, genom ministerrådet, ställer sig till kommissionens förslag men någon reviderad officiell version finns ännu inte. Det kommer vara dock vara viktigt för Region

Jönköpings län att bevaka utvecklingen samt innebörden av de föreslagna förändringarna.

2026-03-18

§ 42

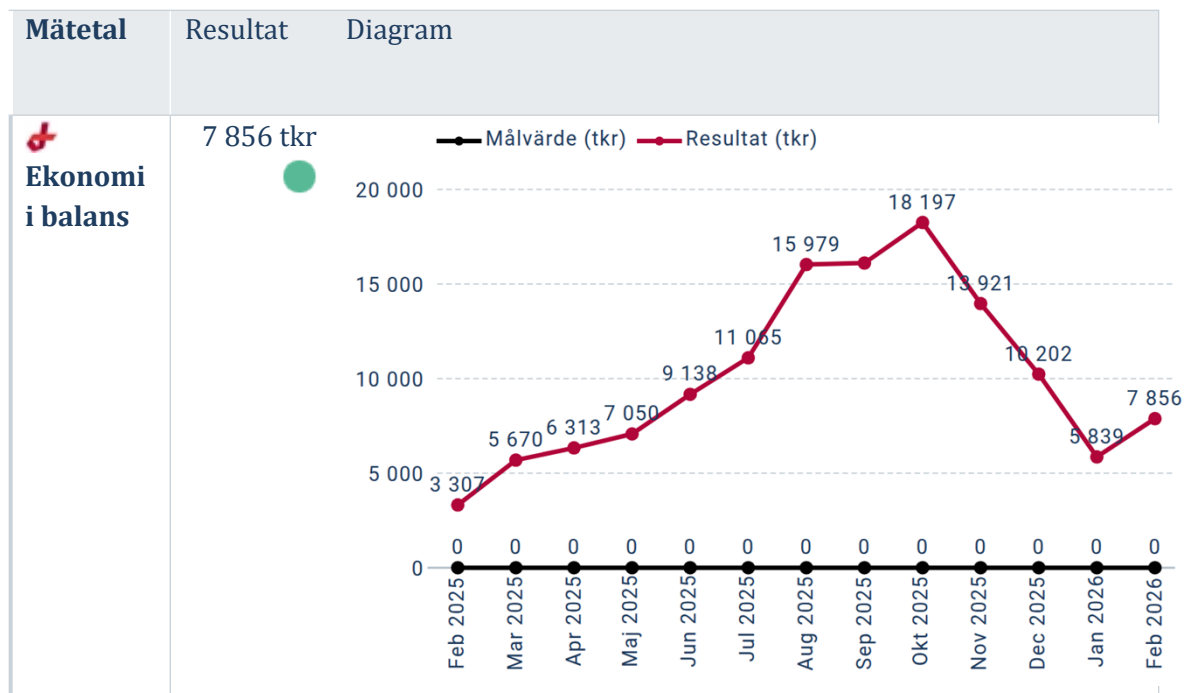
Intern kontroll - Månadsrapport 2026 ANA nämnden

Diarienummer: RJL 2026/26

Ekonomichef Anna-Gun Grännö redogör för månadsrapport per februari 2026. Rapporten anmäls och läggs till handlingarna.

Månadsrapport februari 2026

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)

A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+ 4,9 mnr)

Verksamhetsområdet har en ekonomi i balans efter februari månad med en positiv budgetavvikelse på 4,9 miljoner kronor. Det har gått för kort tid för att dra några slutsatser efter bara två månaders utfall och en djupare analys kommer efter april månad.

Folkhögskolornas budgetavvikelse är positiv och uppgår till 0,5 miljoner kronor och detta beror framför allt på hur budgeten är periodiserad jämfört med verkligt utfall och kommer att jämna ut sig under året.

Verksamheten vid SMOT uppvisar en positiv budgetavvikelse med 4,2 miljoner kronor, vilket i stort förklaras av produktionsrelaterade kostnader och intäkter jämfört med budget för perioden.

Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade och respektive skolas resultat balanseras vid årets slut. Stora Segerstad naturbrukscentrum fortsätter arbeta med åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans. Tenhults naturbruksgymnasium har en ekonomi i balans och arbetar för att behålla det.

B. Regionövergripande ANA (+ 3,0 mnr)

Den positiva budgetavvikelsen med 3,0 miljoner kronor förklaras genom att regionala utvecklingsmedel inte är nyttjade i nivå med budget. Nämndens egna kostnader är i nivå med budget för perioden.

§ 41

Enligt årshjul - Krisberedskap

Beredskapschef Caroline Cherfan kommer att delge nämnden information om fokusområdet för arbetet med krisberedskap och civil beredskap.

2026-03-18

§ 43**Ändring av stiftelsestadgar för Smålands konstarkiv**

Diarienummer: RJL 2026/676

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna ändring av stadgar för Stiftelsen Smålands konstarkiv.

Sammanfattning

Utifrån oklarheter kring Stiftelsen Smålands Konstarkivs arkivansvar, har ett förslag till stadgeändring gjorts där Regionstyrelsen i Region Jönköpings län utses till arkivmyndighet och regionens arkivreglemente ska tillämpas. Stadgeändringen har behandlats av stiftelsens styrelse och ska nu godkännas av samtliga stiftare.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till förslaget att godkänna ändring av stadgar för Stiftelsen Smålands konstarkiv.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-17
- Stadgar för Stiftelsen Smålands konstarkiv

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Ändring av stiftelsestadgar för Smålands konstarkiv

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet föreslår regionfullmäktige

- godkänna ändring av stadgar för Stiftelsen Smålands konstarkiv.

Sammanfattning

Utifrån oklarheter kring Stiftelsen Smålands Konstarkivs arkivansvar, har ett förslag till stadgeändring gjorts där Regionstyrelsen i Region Jönköpings län utses till arkivmyndighet och regionens arkivreglemente ska tillämpas. Stadgeändringen har behandlats av stiftelsens styrelse och ska nu godkännas av samtliga stiftare.

Ärendebeskrivning

Region Jönköpings läns arkivarie har påpekat för Stiftelsen Smålands konstarkiv att det finns oklarheter kring verksamhetens arkivansvar. Mot denna bakgrund föreslås en ny paragraf i stadgarna där Regionstyrelsen i Region Jönköpings län pekas ut som arkivmyndighet.

Ordföranden i styrelsen för Stiftelsen Smålands Konstarkiv har tagit fram ett förslag till ändring av stiftelsens stadgar som behandlades vid stiftelsens styrelsemöte i februari. Av § 7 i stadgarna framgår att stadgarnas bestämmelser kan ändras därest samtliga stiftare är ense därom, och ändringen görs i överensstämmelse med gällande författningar. Stadgeändringen ska godkännas av Region Jönköpings län, Region Kronoberg och Värnamo kommun. När samtliga stiftare godkänt de reviderade stadgarna kommer beslutet anmälas till Länsstyrelsen som har tillsyn över stiftelser enligt stiftelselagen.

Ändringen lyder:

§ 9 Arkivering

Stiftelsen omfattas av offentlighetsprincipen. Region Jönköpings läns arkivreglemente ska tillämpas i stiftelsen. Arkivmyndighet är regionstyrelsen i Region Jönköpings län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-17
- Stadgar för Stiftelsen Smålands konstarkiv

Beslutet skickas till

Regional utveckling

Jane Ydman
Regiondirektör

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

SMÅLANDS KONSTARKIV

PERMANENT KONSTSAMLING – UTSTÄLLNINGAR

Stadgar för Stiftelsen Smålands Konstarkiv

Stiftelsen Smålands Konstarkiv har instiftats av Värnamo kommun, Jönköpings- och Kronobergs läns landsting och Smålands Konstnärsförbund enligt stiftelseurkund 1986-07-01, varvid följande stadgar antagits.

Enligt styrelsebeslut den 9 februari 2026 har § 9 lagts till ursprungliga stadgar.

§ 1 Stiftelsens ändamål

Stiftelsen har till uppgift att väcka och utveckla intresset för bildande konst samt äga och förvalta och för allmänheten hålla tillgänglig av stiftelsen förvärvade samlingar av småländsk konst.

Verksamheten sker dels som utställningar i Konstarkivets lokaler, dels som utställningssamarbete med andra utställningsarrangörer i Småland.

Verksamheten skall också ses som ett övergripande stöd för konstnärer i Småland. Smålands Konstarkiv skall vara lokaliserat till Värnamo så länge kommunen ekonomiskt stödjer verksamheten.

§ 2 Stiftelsens styrelse

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse bestående av ledamöter jämte lika många suppleanter. Värnamo kommun utser, tills dess att Kalmar läns landsting inträder, 3 ledamöter, Smålands Konstnärsförbund 2, Jönköpings läns landsting och Kronobergs läns landsting vardera 1 ledamot. Ledamöter och suppleanter utses för samma mandattid som gäller vid allmänna val. Styrelsen är beslutsför när minst 4 ledamöter är närvarande. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande. Beslut inom styrelsen fattas med enkel majoritet och med utslagsröst för ordföranden. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller då minst 1/3 av styrelseledamöterna så påfordrar. Styrelsen skall sammanträda minst 4 gånger per år. Styrelsen äger inom sig utse beredningsutskott. Vid styrelse- och ev beredningsutskott skall protokoll föras samt justering ske i enlighet med kommunallagens bestämmelser.

§ 3 Styrelsens åliggande

Styrelsen är ansvarig för att stiftelsens angelägenheter handhas enligt stiftelseurkunden och dessa stadgar. Styrelsen skall inlämna budgetförslag till Värnamo kommun, Jönköpings- och Kronobergs läns landsting enligt deras anvisningar. Styrelsen skall

Årligen över sin verksamhet avgiva berättelse, som jämte sammandrag av räkenskaperna skall tillställas revisorerna och envar av stiftarna senast tre månader efter räkenskapsårets utgång. Räkenskapsåret är lika med kalenderåret.

§ 4 Personal

Styrelsen utser efter samråd med Smålands Konstnärsförbund intendent för verksamheten. Intendenten handhar stiftelsens löpande förvaltning i den utsträckning styrelsen beslutar. Styrelsen äger ej tillsvidareanställa personal utan medgivande av personalutskottet i Värnamo kommun.

§ 5 Revisorer och ansvarsfrihet

Stiftelsens förvaltning granskas av två revisorer, utsedda av Värnamo kommun och Jönköpings läns landsting. En av dessa skall vara auktoriserad. Revisorernas berättelse över granskningen skall tillställas envar av stiftarna senast 1 maj påföljande år. Värnamo kommun beslutar om ansvarsfrihet för stiftelsens styrelseledamöter efter hörande av övriga stiftare.

§ 6 Stiftelsens ekonomi

Stiftelsen äger mottaga bidrag till gynnande av dess verksamhet, såvida ej till bidragen knutits villkor, som styrelsen finner stridande mot stiftelsens ändamål. I övrigt bekostas verksamheten av stiftarna enligt dem emellan överenskomna villkor.

§ 7 Ändring av stadgar

Stadgarnas bestämmelser kan ändras därest samtliga stiftare är ense därom, och ändringen görs i överensstämmelse med gällande författningar.

§ 8 Stiftelsens upplösning

Stiftelsen kan upplösas endast genom beslut av styrelsen. Sådant beslut fordrar för att äga giltighet två tredjedels majoritet av styrelsens samtliga ledamöter och skall godkännas av Värnamo kommun, Jönköpings- och Kronobergs läns landsting och Smålands Konstnärsförbund. Vid sådan upplösning skall stiftelsens tillgångar och skulder med iakttagande av bestämmelserna i gällande författningar överlämnas till Värnamo kommun på följande sätt:

- Samlingen får inte skingras
- Samlingen skall behålla sin karaktär av att ge ett samlat uttryck för Småländsk konst
- Samlingen skall hållas tillgänglig för allmänheten i utställningslokal i Värnamo.

Därest dessa villkor ej kan uppfyllas skall tillgångar och skulder överlämnas till annan organisation som kan fungera som huvudman.

§ 9 Arkivering

Stiftelsen omfattas av offentlighetsprincipen.

Region Jönköpings läns arkivreglemente ska tillämpas i stiftelsen.

Arkivmyndighet är regionstyrelsen i Region Jönköpings län.

2026-03-18

§ 45

Uppdrag och villkor för verksamheter inom kultursamverkansmodellen för kulturplansperioden 2026-2029

Diarienummer: RJL 2026/704

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Fastställa uppdrag och villkor för perioden 2026-2029 för samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen.

Sammanfattning

För att säkerställa ett samlat ansvar för genomförandet av kulturplanen fastställs uppdrag för varje regional kulturverksamhet inom kultursamverkanmodellen. Detta möjliggör långsiktigt utvecklingsarbete och uppföljning av insatser. Genom gemensamma villkor för planering, uppföljning och redovisning säkerställs att statliga och regionala medel används i enlighet med beslutade uppdrag, gällande regelverk och grundläggande krav på demokrati, mänskliga rättigheter, tillgänglighet, hållbar utveckling och skäliga arbetsvillkor.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till förslaget att fastställa uppdrag och villkor för perioden 2026-2029 för samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-17
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Arkiv Jönköpings län
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Jönköpings läns museum
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Sektionen för kulturutveckling
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Riksteatern Jönköpings län
- Uppdrag och villkor 2026-2029 ShareMusic & Performing Arts
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Smålands musik och teater
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Vandalorum

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Uppdrag och villkor för verksamheter inom kultursamverkansmodellen för kulturplansperioden 2026-2029

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- fastställer uppdrag och villkor för perioden 2026-2029 för samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen.

Sammanfattning

För att säkerställa ett samlat ansvar för genomförandet av kulturplanen fastställs uppdrag för varje regional kulturverksamhet inom kultursamverkanmodellen. Detta möjliggör långsiktigt utvecklingsarbete och uppföljning av insatser. Genom gemensamma villkor för planering, uppföljning och redovisning säkerställs att statliga och regionala medel används i enlighet med beslutade uppdrag, gällande regelverk och grundläggande krav på demokrati, mänskliga rättigheter, tillgänglighet, hållbar utveckling och skäliga arbetsvillkor.

Ärendebeskrivning

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. De nationella kulturpolitiska målen, tillsammans med Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål och den regionala kulturplanen, utgör den styrande ramen för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen i länet. I syfte att skapa ett samlat ansvar för genomförandet av planen tas uppdrag fram för varje regional kulturverksamhet. Uppdragen skapar en möjlighet att se utveckling över tid och aktivt följa upp de regionala kulturverksamheternas insatser. Uppdraget innefattar ett gemensamt uppdrag, där kulturplanens mål och prioriterade utvecklingsområden tagits i beaktan, samt ett verksamhetsspecifikt uppdrag som beskriver vilken roll den enskilda verksamheten tar i genomförandet.

Regionsamverkan Sydsveriges uppdrag regleras i densammes positionspapper.

För att säkerställa att statliga och regionala medel inom kultursamverkansmodellen används i enlighet med beslutade uppdrag, kulturpolitiska mål och gällande regelverk ska verksamheter som omfattas av modellen uppfylla villkor för planering, uppföljning och redovisning.

Verksamheterna ska redovisa sitt uppdrag kvantitativt genom Kulturdatabasen och kvalitativt i dialog med Region Jönköpings län. Både den kvalitativa och kvantitativa redovisningen diarieförs och informeras nämnden. Strukturen för den kvalitativa uppföljningen är reviderad, med syftet att förvaltningen på ett bättre sätt ska kunna följa de regionala kulturverksamheterna, samt att hela den ansvariga nämnden ska få insyn i verksamheternas insatser och utmaningar.

Region Jönköpings län har rätt att vidta åtgärder, inklusive att hålla inne, minska eller kräva återbetalning av bidrag, om villkoren inte följs eller om verksamhetens förutsättningar väsentligt förändras.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-17
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Arkiv Jönköpings län
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Jönköpings läns museum
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Sektionen för kulturutveckling
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Riksteatern Jönköpings län
- Uppdrag och villkor 2026-2029 ShareMusic & Performing Arts
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Smålands musik och teater
- Uppdrag och villkor 2026-2029 Vandalorum

Beslutet skickas till

Regional utveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 Arkiv Jönköpings län

Följande uppdrag och villkor gäller för Arkiv Jönköpings län 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets.
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet.
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

Arkiv Jönköpings län är en ideell förening för arkivväsendet i Jönköpings län. Dess uppgift är att inventera, insamla, förteckna, tillgängliggöra, vårda och bevara arkivalier från i första hand föreningar, företag och övriga arkivbildare inom den enskilda sektorn. Arkiv Jönköpings län ska också ta tillvara medlemmarnas och länets intressen i arkivfrågor, främja, samordna och vara rådgivande i arkivfrågor.

Uppdrag 2026-2029

Arkiv Jönköpings län ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan eller andra styrdokument.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för Arkiv Jönköpings län

- Genom samverkan och samarbete främja kunskapsutbyte mellan länets kunskapsbärare inom arkivområdet.
- Underlätta återsökning av arkivhandlingar och öka tillgängligheten för allmänheten genom att vägleda och tydliggöra arkivens olika roller.
- Utveckla möjligheten till företagsarkiv.
- Stötta och vara rådgivande gentemot länets enskilda arkivbildare inom digitalisering och digitalisering med målet att skapa ett långsiktigt hållbart och tillgängligt digitalt kulturarvsmaterial.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kulturdatabasen samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpta hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA).
- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.
- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.

Region Jönköpings län
 RJL2024/975

- informera om att Region Jönköpings läns bidraget med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...”, eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.
Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet) Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.
2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten

Region Jönköpings län
RJL2024/975

	För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 Jönköpings läns museum

Följande uppdrag och villkor gäller för Jönköpings läns museum 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

Jönköpings läns museum är ett konst- och kulturhistoriskt museum som bedriver kunskapsuppbyggnad samt genom delaktighet tillgängliggör, bevarar och utvecklar kulturarv i länet. Jönköpings läns museum verkar för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till forskning och fri åsiktsbildning samt kulturupplevelser på allas lika villkor.

Uppdrag 2026-2029

Jönköpings läns museum ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan eller andra styrdokument dokument.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län.
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare.
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande.
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet.
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetspecifikt uppdrag för Jönköpings läns museum

- Utveckla tillgängliggörandet av läns museets arkiv och samlingar inklusive kulturmiljöer och kulturarv i länet och dess långsiktiga bevarande.
- Bedriva kunskapsuppbyggnad och forskningsprojekt, som en integrerad del av verksamheten, i samverkan med akademien och andra aktörer.
- Utveckla och implementera beredskap att kunna hantera samlingarna vid extraordinära situationer.
- Utveckla läns museet som aktör och arena i samhällsaktuella frågor och fri åsiktsbildning som ett led i museets demokratiska uppdrag.
- Utveckla läns museets transparens kring hur verksamheten arbetar källkritiskt för att bidra till kunskap och förståelse hos allmänheten.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kulturdatan samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpta hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA)
- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.

Region Jönköpings län
 RJL2024/975

- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.
- informera om att Region Jönköpings läns bidraget med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...”, eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.
Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet) Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 Sektionen för kulturutveckling

Följande uppdrag och villkor gäller för Sektionen för kulturutveckling 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

Sektionen för kulturutveckling har ett övergripande ansvar för att strategiskt samordna och utveckla det regionala främjandearbetet, med målet att stärka konstformernas utveckling och öka invånarnas tillgång till kultur i hela Jönköpings län. Uppdraget är främjande, kunskapsbärande och bildande och omfattar arbete med att stödja länets kulturaktörer samt utvecklingen inom bild och form, musik, teater, dans, samtida cirkus, film, hemslöjd, litteratur och kultur för barn och unga, liksom frågor som rör yttrandefrihet och det fria ordet. Genom sin samlade kompetens bidrar sektionen till att förbättra förutsättningarna för ett rikt och mångsidigt kulturliv och till att främja konstnärlig kvalitet, förnyelse och långsiktig utveckling. Arbetet syftar både till att främja flerpartssamverkan, stärka professionella konstnärers och kulturskapares möjligheter att verka, utvecklas och etablera sig i länet och till

Region Jönköpings län
RJL2024/975

att säkerställa att invånare i hela länet har tillgång till professionell kultur. Inom verksamheten ingår även det regionala biblioteksuppdraget, med ansvar för att främja samverkan, verksamhetsutveckling och kvalitet inom länets folkbibliotek.

Sektionen för kulturutveckling ansvarar för genomförande, uppföljning och vidareutveckling av den regionala kulturplanen samt för kultursamverkansmodellen, inklusive framställan om statliga medel och rapportering.

Genom deltagande i Regionsamverkan Sydsverige bidrar sektionen till gemensam kunskapsutveckling och till att stärka kulturen som en drivande kraft i regional utveckling.

Uppdrag 2026-2029

Sektionen för kulturutveckling ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens årliga verksamhetsplan och andra styrdokument.

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län.
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare.
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande.
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet.
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för Biblioteksutveckling

- Med fokus på biblioteken i samhället och bibliotekens demokratiska uppdrag möjliggöra utveckling av folkbibliotekens verksamhet för likvärdig tillgång utifrån användarnas behov.
- Med fokus på digital kompetens och digital delaktighet stödja folkbiblioteken som aktörer i den digitala samhällsutvecklingen för att medverka till att skapa förutsättningar för invånarna att bli digitalt delaktiga.
- Med fokus på läsfrämjande, berättelser och bildning bidra till folkbibliotekens uppdrag att främja språkutveckling och stimulera till läsning, vilket skapar förutsättningar för att invånarna att aktivt delta i ett demokratiskt samhälle.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för Kulturutveckling

- Utveckla flerpartssamverkan och gemensamma initiativ som stärker invånarnas tillgång till kulturlivet i hela länet.
- Bidra till kvalitet, förnyelse och långsiktig utveckling av konstformerna i länet, genom stöd och strategiska insatser.
- Stärka främjandestrukturer som ger professionella kulturutövare goda förutsättningar att verka i länet.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

- Bidra till gemensamt lärande om kulturens roll och betydelse för samhällsutvecklingen, genom att samla, analysera och dela kunskap.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kulturdatabasen samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA)
- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.
- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.
- informera om att Region Jönköpings läns bidragit med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...”, eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.
Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet) Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.
2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 Riksteatern Jönköpings län

Följande uppdrag och villkor gäller för Riksteatern Jönköpings län 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

Riksteatern Jönköpings län, som är Jönköpings läns regionala förening inom folkrörelsen Riksteatern, är ett samverkansorgan för länets ideella riksteaterföreningar och övriga anslutna scenkonstarrangörer och bygdegårdar. Riksteatern Jönköpings län arbetar för att scenkonsten ska vara vital och närvarande i hela Jönköpings län. Riksteatern Jönköpings län verkar för att stärka scenkonstens utveckling i sin helhet och har som uppgift att främja tillgängligheten till professionell teater, dans och cirkus. Barn och unga är ett av Riksteatern Jönköpings län prioriterade verksamhetsområden och för att främja alla barns lika rätt till kultur arbetar Riksteatern Jönköpings län med Kulturrätten.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag 2026-2029

Riksteatern Jönköpings län ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan eller andra styrdokument.

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län.
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare.
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande.
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet.
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för Riksteatern Jönköpings län

- Öka tillgängligheten till scenkonstupplevelser i hela länet.
- Främja breddad repertoar med särskilt fokus på barn och unga.
- Arbeta för alla barns rätt till professionell kultur i grundskolan. Genom insatsen Kulturrätten ska Riksteatern Jönköpings län, i nära samarbete med alla parter inom kultursamverkansmodellen, det fria professionella kulturlivet och länets kommuner verka för att alla barn i grundskolan och anpassad grundskola i Jönköpings län får minst en kulturupplevelse per läsår, samt verka för ett brett och kvalitetssäkrat utbud inom samtliga konstområden och öka kunskap kring alla barns rätt till kultur i skolan.
- Arbeta för en konstnärlig utveckling och fördjupning inom scenkonsten.
- Stärka arrangörsledet och arrangörsledets återväxt genom ökad regional samverkan, utvecklande insatser och publikutveckling.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kulturdatabasen samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller

Region Jönköpings län
 RJL2024/975

andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA)

- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.
- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.
- informera om att Region Jönköpings läns bidraget med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...”, eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.
Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet)

Region Jönköpings län
RJL2024/975

	Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.
2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 ShareMusic & Performing Arts

Följande uppdrag och villkor gäller för ShareMusic & Performing Arts 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

ShareMusic & Performing Arts är ett nationellt kunskapscenter för konstnärlig utveckling och inkludering som arbetar för allas rätt att uppleva, skapa och delta i konstnärlig och kulturell verksamhet. ShareMusic vill se fler utövare, upphovspersoner och konstnärliga ledare med funktionsnedsättning i kulturlivet – för konstens och samhällets berikande.

Verksamhetsområdena omfattar kunskapsdelning och lärande, professionalisering, konstnärlig utveckling samt forskning och innovation. ShareMusic är en lokal, regional, nationell och internationell organisation som stöttar och utrustar för ett varaktigt inkluderande arbete inom hela kulturfältet, men också inom angränsande sektorer.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag 2026-2029

ShareMusic & Performing Arts ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan eller andra styrdokument.

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för ShareMusic & Performing Arts

- Bidra till att fler aktörer ska få kunskap om arbetsmetoder som leder till ökad delaktighet och att personer med funktionsnedsättning därigenom ges möjlighet till eget konstnärligt skapande.
- Arbeta med forskning och innovation, i syfte att stimulera utvecklingen av tillgänglig teknik och nya digitala verktyg för konstnärligt arbete och kunskapsdelning.
- Driva konstnärlig utveckling genom sina ensembler och i samverkan med relevanta aktörer.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kulturdatabasen samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpta hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller

Region Jönköpings län
 RJL2024/975

tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA)

- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.
- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.
- informera om att Region Jönköpings läns bidraget med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...” eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.
Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet) Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom

Region Jönköpings län
RJL2024/975

	kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.
2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 Smålands musik och teater

Följande uppdrag och villkor gäller för Smålands musik och teater 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

Smålands Musik och Teater är Region Jönköpings läns regionteater och regionmusik sammanslaget. Verksamheten har ett länsuppdrag som utgår från Kulturhuset Spira i Jönköping, med turnéverksamhet i länets samtliga kommuner. Konstformerna dans, teater och konstmusik presenteras för både barn och vuxna. Målgruppen barn tar främst del av den egenproducerade scenkonsten dagtid genom skolan, men även offentliga föreställningar spelas för målgruppen. Kulturhuset Spira är även en gästspelsscen för både professionella och amatörer. I Kulturhuset Spira bedrivs även konferensverksamhet som ett komplement till övrig verksamhet.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag 2026-2029

Smålands musik och teater ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget inom kultursamverkansmodellen ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan eller andra styrdokument.

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län.
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare.
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet.
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för Smålands musik och teater

- Producera scenkonst med god tillgänglighet för länets invånare, målgruppers olika förutsättningar och med hänsyn till breddat deltagande.
- Främja barn och ungas möte med scenkonsten och möjliggöra sammanhang där unga kulturutövare möter professionella aktörer på jämlika villkor.
- Bedriva utvecklingsarbete och fördjupning inom verksamhetens alla avdelningar, såväl konstnärliga som verksamhetsspecifika.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kulturdatabasen samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA)

Region Jönköpings län
 RJL2024/975

- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.
- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.
- informera om att Region Jönköpings läns bidragit med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...”, eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.
Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet) Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den

Region Jönköpings län
RJL2024/975

	årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.
2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag och villkor 2026-2029 Vandalorum

Följande uppdrag och villkor har tagits fram för Vandalorum 2026-2029 inom kultursamverkansmodellen. Uppdragsbeskrivningen grundas i Regional kulturplan 2026-2029 Jönköpings län och nationella kulturpolitiska mål.

Kultursamverkansmodellen är statens system för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Genom modellen ges regionerna ansvar att, i samverkan med kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv, säkerställa god tillgång till kultur i hela landet samt att omsätta nationella kulturpolitiska mål utifrån regionala förutsättningar. Statens medverkan och finansiering av regionala kulturverksamheter utgår från de nationella kulturpolitiska målen: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Både de nationella och regionala målen utgör en styrande ram för verksamheter som omfattas av kultursamverkansmodellen. Mot denna bakgrund har verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ett gemensamt uppdrag att, inom ramen för sina respektive områden, bidra till genomförandet av den regionala kulturpolitiken och till att de nationella kulturpolitiska målen får genomslag.

Region Jönköpings läns kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv av både bredd och spets
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Konstnärer och kulturaktörer ska ges förutsättningar att utvecklas, verka och påverka.
- Kulturen ska integreras som en central kraft i samhällsutvecklingen.

Verksamhetsbeskrivning

Vandalorum är en kunskapsbaserad icke vinstdrivande verksamhet. Syftet är att genom utställningar, programverksamhet, utbildningsverksamhet, pedagogik och residens främja och sprida intresse för aktuella strömningar, yttringar och frågeställningar inom samtida svensk och internationell konst och design.

Verksamheten drivs utifrån en övertygelse att kunskaperna om konst och design ökas i regionen och i landet genom aktiva kontakter mellan institution, konstnärer, formgivare, lärosäte, näringsliv, vård, skola och allmänhet.

Vandalorums placering i en av landets mest produktionsstarka regioner är vald med omsorg. I arbetet med att vara mer än ett museum är målet att främja utveckling. Det är Vandalorums övertygelse att den fria konsten är en inspirationskälla för design och arkitektur såväl som för innovationer inom näringsliv, industri och samhället i stort.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Uppdrag 2026-2029

Vandalorum ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan eller andra styrdokument. Det regionala uppdraget ska samspela med verksamhetens egen verksamhetsplan och med Värnamo kommuns uppdrag så som det uttrycks i kulturnämndens verksamhetsplan och andra styrdokument.

Gemensamt uppdrag för alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen

- Stärka den kulturella infrastrukturen och tillgången till professionell kultur i hela Jönköpings län.
- Stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare.
- Säkerställa barn och ungas möte med professionell kultur och eget skapande.
- Verka för breddat deltagande och ökad tillgänglighet i kulturlivet.
- Genom samverkan och dialog bidra till gemensam kunskapsutveckling och lärande.

Verksamhetsspecifikt uppdrag för Vandalorum

- Främja intresset för och tillgången till bildkonst, form och design med fokus på breddat deltagande.
- Vara länets konst- och designpedagogiska centrum. I det uppdraget ingår att utan extra ersättning ta emot besök från förskolor, grundskolor, gymnasieskolor samt vuxenutbildning i kommunal eller regional regi i Jönköpings län.
- Stärka länet som bildkonst-, form- och designregion genom residensverksamhet och internationella samarbeten.
- Stärka möjligheterna för konstnärligt skapande inom bildkonst, form och design genom insatser som Designskolan och workshopverksamhet.

Villkor

Verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län ska:

- upprätta en plan för hur man tänkt arbeta mot ovan nämnda uppdrag.
- årligen genomföra uppföljning i Kultur databasen samt delta i uppföljningssamtal. I slutet av planperioden ska verksamheten redovisa till Region Jönköpings län vilka effekter arbetet haft i relation till uppdragen och de regionala kulturpolitiska målen.
- vid efterfrågan om särskild utvärdering av delar eller hela verksamheten, bidra med att ta fram relevanta uppgifter.
- arbeta för mänskliga rättigheter och demokrati, och utifrån Agenda 2030 arbeta för en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten, utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.
- ha en aktuell handlingsplan för tillgänglighet och genomföra ett systematiskt arbete med tillgänglighet i enlighet med nationell funktionshinderspolitik och gällande lagstiftning. Detta innebär att verksamheten ska: 1. tillhandahålla tydlig information

Region Jönköpings län
 RJL2024/975

om tillgängligheten till publik verksamhet via webbplats, sociala medier och/eller andra relevanta kanaler, 2. ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler, 3. säkerställa att webbplats och eventuella mobila applikationer uppfyller tillgänglighetskraven enligt gällande lagstiftning om tillgänglighet till digital offentlig service (WCAG 2.1 nivå AA)

- säkerställa en god arbetsmiljö och skäliga arbetsvillkor för både medarbetare och professionella kulturskapare som anlitas.
- verka för de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sitt språk.
- informera om att Region Jönköpings läns bidraget med medel till verksamheten genom logotypen ”med stöd från...”, eller på annat lämpligt sätt. Mer information och logotype finns på Region Jönköpings läns hemsida.
- informera om att Kulturrådet bidragit med medel till verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida.
- utan dröjsmål rapportera uppkomna händelser under året som medför markanta avsteg från den planerade verksamheten och uppdraget. Region Jönköpings län kan besluta om att stoppa utbetalning, minska bidraget eller besluta om återbetalning om bedömning görs att organisationen inte följer villkoren för bidrag, att verksamheten har ändrats eller övriga förhållanden väsentligt har förändrats jämfört med vad som anges i detta dokument. Region Jönköpings län har rätt att begära in ytterligare underlag som utbetalningar, delredovisningar eller annat.

Årshjul och uppföljningsprocess

Januari - mars	Beslut om medel för innevarande år Beredning och nämndsbeslut om fördelning av statliga och regionala medel.
Februari - april	Årlig uppföljning - Kulturdatabasen Redovisning i Kulturdatabasen inklusive verksamhetsberättelse och årsredovisning eller bokslut.
April	Årlig uppföljning - dialog I april kallar Region Jönköpings län till en dialog kring verksamhetens uppdrag, utveckling och utmaningar. Region Jönköpings län representeras av ansvariga tjänstepersoner och verksamheten representeras av ordförande/verksamhetschef samt övrig personal som verksamheten bedömer som viktiga för samtalet. Även Värnamo kommun deltar. Uppföljningen diarieförs och tilldelas nämnden som informationsärende.

Region Jönköpings län
RJL2024/975

Augusti - september	Framställan om statliga medel (Kulturrådet) Region Jönköpings län sammankallar till gemensam dialog med samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen inför framställan om statliga medel för kommande budgetår. Även den årliga uppföljningsdialogen utgör ett underlag för framställan.
2026-2029	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets möten med verksamheten För information och dialog om verksamhetens uppdrag bjuds verksamheten in till nämnden under varje mandatperiods första år samt vid ytterligare ett tillfälle under samma mandatperiod, antingen till nämndens presidium eller till nämnden i sin helhet.
2029	Slutredovisning av uppdraget Under det sista året i gällande kulturplansperiod ska verksamheten rapportera hur uppdraget genomförts och vilka resultat och effekter verksamheten uppnått.

2026-03-18

§ 48**Patientsäkerhetsberättelse för naturbruksskolorna i
Region Jönköpings län 2025**

Diarienummer: RJL 2026/912

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna patientsäkerhetsberättelse för naturbruksskolorna i Region Jönköpings län.

Sammanfattning

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren årligen upprätta en patientsäkerhetsberättelse som redovisar strategier, mål och resultat i arbetet med att stärka patientsäkerheten. Elevhälsans medicinska insats vid naturbruksgymnasierna bedriver ett lagstyrt och systematiskt patientsäkerhetsarbete med tydlig ansvarsfördelning under nämndens vårdgivaransvar. Under året har verksamheten genomfört planerade hälsoinsatser och hanterat identifierade utvecklingsområden inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Inför kommande år prioriteras fortsatta förbättringsåtgärder avseende dokumentation, bemanning, medicinsk kvalitetssäkring samt kompetensutveckling och samverkan.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till att godkänna patientsäkerhetsberättelse för naturbruksskolorna i Region Jönköpings län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2026-02-27
- Patientsäkerhetsberättelse för gymnasieskolorna i Region Jönköpings län år 2025

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Patientsäkerhetsberättelse för naturbruksskolorna i Region Jönköpings län 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner patientsäkerhetsberättelse för naturbruksskolorna i Region Jönköpings län.

Sammanfattning

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren årligen upprätta en patientsäkerhetsberättelse som redovisar strategier, mål och resultat i arbetet med att stärka patientsäkerheten. Elevhälsans medicinska insats vid naturbruksgymnasierna bedriver ett lagstyrt och systematiskt patientsäkerhetsarbete med tydlig ansvarsfördelning under nämndens vårdgivaransvar. Under året har verksamheten genomfört planerade hälsoinsatser och hanterat identifierade utvecklingsområden inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Inför kommande år prioriteras fortsatta förbättringsåtgärder avseende dokumentation, bemanning, medicinsk kvalitetssäkring samt kompetensutveckling och samverkan.

Ärendebeskrivning

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Elevhälsans medicinska insats på de två naturbruksgymnasierna, Tenhults naturbruksgymnasium och Stora Segerstad Naturbrukscentrum bedriver ett strukturerat och lagstyrt patientsäkerhetsarbete, med tydlig ansvarsfördelning, etablerade rutiner och konkreta utvecklingsmål inför 2026.

Det finns en skolsköterska på 80% i Tenhults naturbruksgymnasium (även medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) och systemförvaltare för

Prorenata) och en skolsköterska på 50% i Stora Segerstad Naturbrukscentrum, totalt 417 elever; skolläkare och skolpsykolog anlitas per timme.

Målen 2025 har varit att alla elever ska erbjudas hälsobesök och vaccinationer enligt basprogram samt att upprätthålla god dokumentation, vilket lett till en registrerad synergi kopplad till dokumentation.

Vårdgivare är nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet; Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats har delegerat medicinskt ledningsansvar till skolsköterska (MLA) som leder det systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet.

Rektorer ansvarar tillsammans med verksamhetschef och MLA för lokaler, resurser, kompetens och arbetsmiljö så att vården kan bedrivas säkert och i enlighet med lagar och föreskrifter.

Under 2025 har en avvikelse/synergi rapporterats gällande dokumentation, som analyserats och återkopplats i professionsmöten för lärande och förbättring.

Fokus och mål inför 2026 är att:

Stärka användningen av journalsystemet Prorenata genom utbildning och gemensamma dokumentationsrutiner. Genomföra HPV-uppvaccinering av pojkar födda före 2009. Förbättra bemanning. Ordna extern läkemedelsgranskning och verksamhetsbesök samt prioritera kompetensutveckling och teamarbete inom EMI och mot elevhemmen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2026-02-27
- Patientsäkerhetsberättelse för gymnasieskolorna i Region Jönköpings län år 2025

Beslutet skickas till

Stora Segerstad Naturbrukscentrum
Tenhults naturbruksgymnasium

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Camilla Wetterö
Skolchef

Patientsäkerhetsberättelse
för
Gymnasieskolorna i Region Jönköpings Län
År 2025

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2025–2030"

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	6
Engagerad ledning och tydlig styrning	6
Övergripande mål och strategier	6
Organisation och ansvar	6
Roller	6
Ansvarsfördelning verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats	7
Ansvarsfördelning MLA	7
Ansvarsfördelning skolsköterskor och skolläkare	7
Samverkan för att förebygga vårdskador	7
Informationssäkerhet	8
Strålskydd	8
En god säkerhetskultur	8
Adekvat kunskap och kompetens	8
Patienten som medskapare	9
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	10
Öka kunskap om inträffade vårdskador	11
Tillförlitliga och säkra system och processer	11
Säker vård här och nu	11
Riskhantering	12
Stärka analys, lärande och utveckling	12
Avvikelse	12
Klagomål och synpunkter	13
Öka riskmedvetenhet och beredskap	13
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	14
BILAGA 1.	Error! Bookmark not defined.

SAMMANFATTNING

Det finns en skolsköterska på 80 % på Tenhults Naturbruksgymnasium med funktion som medicinsk ledningsansvarig (MLA) för båda gymnasieskolorna och systemadministratör/förvaltare för journalsystemet Prorenata. Det finns en skolsköterska på 50 % Stora Segerstads Naturbrukscentrum. Totalt finns det 417 elever tillsammans på våra skolor. Skolläkare och skolpsykolog arbetar per timme. Mål att arbeta med under 2025 har varit att fortsätta erbjuda samtliga elever det som eleverna har rätt till, såsom hälsosamtal/besök och vaccinationer. En synergi har skrivits under 2025 av EMI relaterat till dokumentation. Under år 2025 har MLA fortsatt att delta i verksamhetsträffar för MLA i regionen, nätverk för Prorenata, lokala träffar för MLA i dem närliggande kommunerna samt elevhälsochefsträffar. Eftersom regionen inte är under kommunens elevhälsa så är vi inte med på några skolskötersketräffar. Vi har haft handledning under 2025 för skolsköterskor och kuratorer tillsammans, båda gymnasieskolorna är representerade. Under hösten 2025 så fick Tenhult ny skolsköterska och skolsköterskan på stora Segerstad gick på mammaledighet vintern 2025 och där är en vikarie sedan november 2025. Plan för att skaffa extern läkemedelsgranskning för våra skolor finns. Även plan på verksamhetsbesök sker för att säkerställa att vårdhygien och journalföring utförs enligt riktlinjer.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador.

För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Beskriv övergripande mål och strategier för patientsäkerhetsarbetet i syfte att säkra verksamhetens kvalitet. Elevhälsans medicinska insats (EMI) arbetar för att alla elever ska få det stöd de behöver för att nå utbildningens mål. Inom EMI görs hälsokontroller och vaccination enligt basprogrammet som är framtaget nationellt, samt kompletterande vaccinationer om tidigare doser saknas. I hälsosamtalen som sker, har skolsköterskan en möjlighet att upptäcka och identifiera hälsoproblem men även ge förebyggande råd både till elever och vårdnadshavare. Olika fysiska sjukdomar kan ge sämre skolresultat och påverka skolgången med ökad frånvaro. Det främjande och förebyggande arbetet inom EMI handlar om vikten av hälsosamma levnadsvanor och psykisk hälsa. Nya riktlinjer inom hälso- och sjukvård kring bedömning och behandling kommer som vi ska vara uppdaterade på och kompetensutveckling blir viktigt.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Beskriv kort roller och ansvarsfördelning för planering, ledning och egenkontroll av patientsäkerhetsarbetet på olika nivåer. Här kan stödfunktioner som till exempel chefläkare, Strama, smittskydd, vårdhygien, patientsäkerhet- och kvalitetsenhet, kliniskt träningscenter och patientnämnden ingå.

Roller

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats. Nämnden har utsett verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats enligt hälso-och sjukvårdslagen (2017:30). Då verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats inte har medicinsk kompetens har delar av uppdraget överlåtits till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) genom delegering. Elevhälsans medicinska insats omfattar hälso-och sjukvårdspersonal av kategorierna skolsköterska och skolläkare. Camilla Wätterö har uppdraget som verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats. Annika Mattsson är MLA.

Ansvarsfördelning verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats

Verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats ansvarar i samråd med rektorer för att samtliga medarbetare (skolsköterskor och skolläkare) har rätt kompetens och möjlighet till fortbildning, ansvar och befogenheter för att kunna bedriva en vård av god kvalitet. Rektor ansvarar för att lokaler och utrustningar är anpassade för verksamheten i samråd med verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats. Rektorn är den person som elever, föräldrar och personal ska kunna vända sig till när det gäller frågor och/eller klagomål som rör verksamheten och kan ta detta vidare till verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats. Verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats är den som tillsynsmyndigheter kan vända sig till. Rektor i samverkan med medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) och verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats planerar verksamheten och säkerställer att det finns resurser och förutsättning för att bedriva en god, kvalitativ och patientsäker hälso- och sjukvård.

Ansvarsfördelning MLA

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska leder det operativa systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet. På en övergripande nivå innebär uppdraget att skolsköterskan skapar, upprätthåller och reviderar vårdgivarens ledningssystem, det vill säga dess processer, rutiner samt stöddokument. Ledningssystemet omfattar bland annat rutiner för avvikelshantering och egenkontroller. MLA skriver även patientsäkerhetsberättelsen i samråd med verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats.

Ansvarsfördelning skolsköterskor och skolläkare

Eftersom skolsköterskor och skolläkare är legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har de ett eget yrkesansvar som innebär att deras arbete ska utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet. Vidare förväntas de medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje enskild skolsköterska och skolläkare har ett eget yrkesansvar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

När elever söker sig till gymnasieskolan så har medgivande för rekvisition av journalhandlingar skickats ut till vårdnadshavare för att ta del av elevernas medicinska journal från tidigare skola. Detta för att bibehålla en sammanhållen journalföring och kunna stötta upp eleven i eventuella hälsoproblem som funnits sedan tidigare genom övergången till gymnasieskolan. Även en hälsoupplösning för att se det aktuella hälsotillståndet hos eleven skickas ut till vårdnadshavare om något inte kommit med i journalen.

Samverkan inom elevhälsan sker strukturerat via elevhälsoteam (EHT) där skolsköterska, kurator, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare, skolledning och vid behov skolläkare deltar för att identifiera och samordna insatser kring elever i behov av stöd. Det finns etablerade rutiner för samverkan med skolmältiden gällande allergier och specialkost för att förebygga risker kopplade till kost och hälsa. Extern samverkan sker med socialtjänst vid orosanmälningar, med regionens barn- och ungdomshälsa, barn- och ungdomspsykiatri, habilitering, vårdcentraler och vuxenpsykiatri när elevens behov kräver samordnade insatser över huvudmannagränser. Elevhälsan deltar även i relevanta nätverk, exempelvis med

polis och socialtjänst, för att tidigt uppmärksamma och hantera riskfaktorer i elevernas livssituation.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Journalföring sker i det digitala journalsystemet Prorenata, där behörigheter är rollstyrda och åtkomst begränsad till de elever som respektive skolsköterska ansvarar för, medan medicinskt ledningsansvarig har övergripande åtkomst för att kunna följa upp och stödja verksamheten. Inloggning sker med SITHS-kort eller tvåfaktorsautentisering med lösenord och SMS-kod, vilket minskar risken för obehörig åtkomst. Under 2025 har arbetet med att ansluta till nationella tjänster för tillväxtdata och vaccinationer via Inera fortsatt, med målsättning att uppgifter ska kunna delas till NPÖ och 1177 under 2026. Informationssäkerhet följs upp genom regelbundna loggkontroller av öppnade journaler och genom egenkontroller enligt ledningssystemets rutiner.

Strålskydd

SSMFS 2018:5 3 kap. 13 §

Då det inte förekommer någon hälso- och sjukvård inom elevhälsans medicinska insats där strålning används omfattas elevhälsans medicinska insats inte av denna redogörelse.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet. Medarbetarna inom elevhälsans medicinska insats träffas två-3gg/termin. Varje möte har en bestämd agenda och leds av medicinskt ledningsansvarig skolsköterska. Skolläkare deltar vid två tillfällen per termin. Syftet med träffarna är att bland annat möjliggöra tid för lärande och reflektion och samtala om arbetsmiljö. Medarbetarna ges möjlighet att samtala om arbetsmoment som de finner komplexa och där risken för att orsaka skada för en patient är högre. Likaså är det ett forum där medicinskt ledningsansvarig skolsköterska kan ha dialog med medarbetarna om patientsäkerhetsfrågor.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar att utföra sitt arbete. För att kunna utföra alla arbetsuppgifter som skolsköterska krävs att sjuksköterskan är specialistutbildad specialistsjuksköterska med inriktning barn och unga, distriktssjuksköterska eller skolsköterska för att säkerställa att rätt kompetens fyller platsen. Även årlig kompetensutveckling sker om möjligt med skolsköterskekonferensen, under 2025 utbildningar för HBTQI samt Första hjälpen vid psykisk ohälsa. I dialog med rektor och

verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats, anpassas arbetstiden för att arbetet ska utövas med skälig belastning och därav skedde en ökning av nya skolsköterskans procent i Tenhult från 60% till 80%.

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Eleverna och deras vårdnadshavare ska vara delaktiga i den hälso- och sjukvård som utförs av elevhälsans medicinska insats, vilken utgår från hälso- och sjukvårdslagens (2017:30) huvudprinciper.

Detta innebär att den hälso- och sjukvård som ges ska:

- vara av god kvalitet med en god hygienisk standard
- tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet
- bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet
- främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen
- vara lättillgänglig

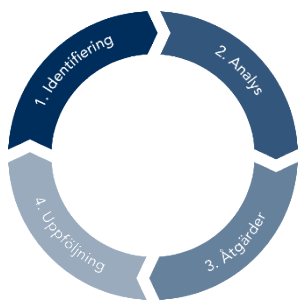
Elever och vårdnadshavare informeras om elevhälsans medicinska insats, om frivillighet och om rätten att vara delaktig i beslut om vård, i enlighet med hälso- och sjukvårdslagens principer. Samtycke inhämtas muntligt vid de flesta vårdinsatser och skriftligt eller digitalt inför vaccinationer, och informationen anpassas efter elevens ålder och mognad.

Elevernas synpunkter fångas i samband med hälsosamtal, spontana besök och via elevråd, medan vårdnadshavares synpunkter kan lämnas via kontakt med skolsköterska, telefon, e-post eller de synpunktskanaler som finns på skolans hemsida. Även om inga klagomål inkommit till skolsköterskan under 2025 fortsätter arbetet med att synliggöra möjligheten att framföra synpunkter, för att stärka elevens **delaktighet**.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilken ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen kan innefatta jämförelser av verksamhetens nuvarande resultat med tidigare resultat, i jämförelse med andra verksamheter, nationella och regionala uppgifter. Genomförande av egenkontroll sker löpande i verksamheten. Under 2025 genomfördes nedan presenterade kontrollpunkter systematiskt på samtliga mottagningar.

Egenkontroll	Omfattning	Källa
Loggkontroll av öppnade journaler	1 gång per månad	Prorenata - patientdatajournal
Temperaturkontroll i kylskåp där vaccin förvarad	Löpande	Temperaturlogg
Läkemedelskontroll	1 gång per år	Dokument
Kontroll av vågar	Kontrolleras av Fastigheter	Dokument
Kontroll av blodtrycksmätare	1 gång per 2 år av medicintekniska	Dokument
Synergier/risker	Löpande	Synergisystemet
Inventering av lokaler	1 gång per år	Dokument
Andel elever som haft hälsosamtal	1 gång per år	Prorenata
Vaccinationstäckning	1 gång per år	Prorenata
Patientens klagomål och synpunkter	Löpande	Patientnämnden, Inspektionen för vård och omsorg, Synergisystemet.

Skolsköterskans lokaler ska vara ändamålsenliga och lättillgängliga med adekvat utrustning. Lokaler är av stor betydelse för att skolsköterskor och skolläkare ska kunna utföra sina arbetsuppgifter utifrån de lagar och författningar som ställer krav på hälso- och sjukvårdspersonal. I ledningssystemet finns beskrivning av vilka kriterier för lokaler och utrustning som ska uppfyllas för ändamålet.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §
Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

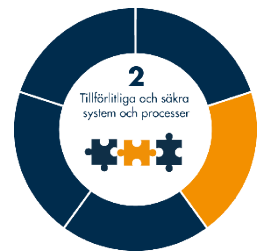

Utifrån en händelses karaktär anpassas en utredning om händelsen har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada. Detta betyder att det i varje enskilt fall bedöms hur omfattande utredningen behöver vara. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete (HSLFFS 2017:40) används som utgångspunkt för bedömningen av utredningskraven i förhållande till allvarlighetsgraden. Syftet med utredningen är att så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och orsakerna till detta. Utredningen ska ge underlag för beslut om åtgärder som ska förhindra att en liknande händelse inträffar på nytt, eller begränsa effekterna om händelsen inte helt går att förhindra. Med skada eller risk för skada avses att eleven/patienten har drabbats av eller hade kunnat drabbas av lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom eller att eleven/patienten har avlidit. För att det ska räknas som en vårdskada måste bedömningen komma fram till att skadan eller risken för skada hade kunnat undvikas. Under 2025 har en avvikelserapporterats från verksamheten.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas. Genom att minska oönskade variationer stärks patientsäkerheten.

Sedan 2023 har elevhälsans medicinska insats ett ledningssystem som är publicerat på regionens intranät. Stöd och rutiner som är kopplade till ledningssystemets huvudprocesser dokumenteras och revideras kontinuerligt. Utifrån processerna kan man ta fram underlag för eventuella brister som behöver åtgärdas. Arbetet med patientsäkerheten ska vara både förebyggande och åtgärdande. Det behöver ske på ett systematiskt sätt och vara en naturlig del av verksamheten

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Inom elevhälsans medicinska insats är förutsättningarna för säker vård här och nu i hög grad kopplade till medarbetarnas arbetsmiljö, hur väl ett informationssystem blir systemstöd och inte ett hinder samt att medarbetarna har rätt kompetens för att kunna utföra de arbetsuppgifter som de förväntas utföra. Arbetsmiljön påverkas av elevantal på respektive skola. Elevernas tillgång till skolsköterska beror på skolans storlek, varför tillgången till skolsköterska varierar mellan regionens lantbruksgymnasium. På Tenhults naturbruksgymnasium är nu skolsköterskan på plats 4 dagar i veckan detta med 80%. I Stora Segerstads naturbrukscentrum är skolsköterskan på plats 3-4 dagar i veckan med kortare dagar och detta på 50%. Tillgängligheten påverkas av mängden möten och antalet hälsobesök.

ett

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Vårdgivare ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar, och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.

Inom elevhälsans medicinska insats är riskhantering en integrerad del av det systematiska patientsäkerhetsarbetet och utgår från kraven på fortlöpande riskbedömning i gällande föreskrifter. Vårdgivaren ska kontinuerligt bedöma sannolikhet och konsekvens för händelser som kan medföra brister i kvalitet och patientsäkerhet, samt vidta åtgärder när oacceptabla risker identifieras. Under 2025 har inga formella, dokumenterade riskanalyser genomförts, vilket bedöms som en utvecklingspunkt i förhållande till kraven på återkommande riskanalyser vid förändringar i verksamhet, bemanning eller arbetsätt. Den mest betydande identifierade risken är låg bemanning, särskilt vid Stora Segerstads Naturbrukscentrum där skolskötersketjänsten är 50 procent, vilket kan leda till förseningar av hälsokontroller, vaccinationer och andra vårdinsatser som eleverna har rätt till.

Låg bemanning innebär också en ökad risk att planerad kompetensutveckling inte genomförs, vilket på sikt kan påverka både kvalitet och **patientsäkerhet** negativt. Under 2026 planeras därför att genomföra minst en strukturerad riskanalys med fokus på bemanning och arbetsbelastning, samt att följa upp effekten av beslutade åtgärder genom ny riskbedömning och uppföljning av nyckeltal (till exempel väntetid till hälsobesök och andel genomförda hälsosamtal).

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

I vilken mån förbättras system och arbetsätt utifrån tillgänglig information

Beskriv identifierade områden som är relevanta inom er organisation till exempel lex Maria, lex Sara, journalgranskning, nationella register, m.fl.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

En systematisk rapportering och hantering av avvikelser är en av grundförutsättningarna för det systematiska patientsäkerhetsarbetet. Händelser eller risker som kan påverka patientsäkerheten negativt och/eller uppkomna vårdskador rapporteras skriftligt till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och verksamhetschef—. Avvikelsen analyseras initialt av skolsköterskan som bedömer allvarlighetsgraden utifrån ett generellt patientsäkerhetsperspektiv samt utifrån om en allvarlig vårdskada skett. Efter en första bedömning rapporteras avvikelsen vidare till verksamhetschef. I samråd beslutar man om åtgärder och eventuell anmälan till tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg. Vid professionsträffar återkopplas inkomna avvikelser och åtgärder till medarbetarna muntligt

Inom Region Jönköpings Län så används begreppet Synergi i detta fall. Dessa skrivs och registreras hos verksamhetschef som ansvarar för synergiärenden. De följs sedan upp och beroende på synergi så sker åtgärder därefter.

Under 2025 har en synergi registrerats av EMI, avseende dokumentation, och denna har analyserats med fokus på bakomliggande orsaker och möjliga förbättringsåtgärder. Synergier och vidtagna åtgärder återkopplas till medarbetarna på professionsmöten för att säkerställa lärande och minska risken för upprepning

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Elever och vårdnadshavare kan lämna synpunkter och klagomål via skolans hemsida, direkt till skolsköterska eller via andra etablerade kontaktvägar. Vid klagomål som rör vårdens kvalitet eller patientsäkerhet görs en bedömning av allvarlighetsgrad och behov av vidare handläggning enligt gällande rutiner.

Under 2025 har inga klagomål inkommit till skolsköterskan från elever eller organisationer. Elevhälsan ser ändå ett behov av att fortsätta informera om möjligheten att framföra synpunkter, då detta är en viktig del av elevens delaktighet och ett underlag för förbättringsarbete.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden. I patientsäkerhetssammanhang beskrivs detta som resiliens.

Under 2026 prioriteras fortsatt kompetensutveckling, uppföljning av bemanningssituationen och utveckling av samarbetet mellan EMI och elevhemmet vid Tenhult Naturbruksgymnasium, där gemensamma riktlinjer tas fram för att öka trygghet och säkerhet för eleverna. Ett strukturerat arbete med utbildning inom ANDTS syftar till att tidigt identifiera och minska riskbruk av alkohol, tobak och narkotika.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Arbetet 2026 tar sin utgångspunkt i den nationella handlingsplanen Agera för säker vård 2025–2030 och de fem prioriterade fokusområdena. Syftet är att ytterligare stärka det systematiska patientsäkerhetsarbetet inom elevhälsans medicinska insats och bidra till visionen om god och säker vård, överallt och alltid, där ingen elev ska behöva drabbas av en undvikbar vårdskada.

Följande övergripande mål och strategier prioriteras under 2026:

- **Stärka användningen av journalsystemet Prorenata**
Under 2026 genomförs riktade utbildningsinsatser och gemensamma genomgångar av dokumentationsrutiner för skolsköterskor samt Elevhälsan med syfte att öka enhetlighet, kvalitet och informationssäkerhet i journalföringen. Detta inkluderar fortsatt arbete med loggkontroller och anpassning till den pågående omstruktureringen där tillväxtdata och vaccinationer ska kunna delas till NPÖ och 1177.
- **Genomföra planerad HPV-uppvaccinering för pojkar födda före 2009**
Vaccinationerna planeras i gemensam regi under våren 2026 och omfattar framtagande av rutiner för inhämtande av samtycke, planering av genomförande samt uppföljning av vaccinationstäckning. Arbetet bidrar till en jämlik och säker vård genom att minska risken för missade vaccinationer och säkerställa korrekt dokumentation.
- **Utveckla bemanning och arbetsmiljö för ökad patientsäkerhet**
Det finns en uttalad målsättning att öka skolsköterskebemanningen på den skola där tjänstgöringsgraden idag är 50 procent, för att minska risken för fördröjda insatser och skapa en hållbar arbetsmiljö. Effekten av en eventuell bemanningsökning kommer att följas upp genom jämförelser av elevtäckning, genomförda hälsosamtal och upplevd arbetsbelastning.
- **Genomföra extern läkemedelsgranskning och verksamhetsbesök**
Under 2026 är målsättningen att genomföra extern läkemedelsgranskning samt planerade verksamhetsbesök med fokus på vårdhygien, läkemedelshantering och journalföring vid båda gymnasieskolorna. Resultaten ska analyseras och ligga till grund för eventuella förbättringsåtgärder och revidering av rutiner i ledningssystemet.
- **Stärka kompetens och teamarbete inom EMI**
Kompetensutveckling prioriteras fortsatt, bland annat genom deltagande i regionala utbildningar, inköp av relevant litteratur och riktade utbildningar inom områden som ANDTS och psykisk hälsa. Det nära samarbetet mellan skolorna, skolläkaren och elevhemmet på Tenhult och Stora Segerstad utvecklas vidare med gemensamma riktlinjer för att öka trygghet, säkerhet och en tydlig teamkänsla kring elevernas vård.

Vid årets slut följs målen upp genom sammanställning av resultat och analys inom respektive område, som en del av patientsäkerhetsberättelsen för 2026 och vårdgivarens ledningssystem för **patientsäkerhet**.

2026-03-18

§ 49

Naturbruksskolornas varumärke

Diarienummer: RJL 2026/950

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna att Stora Segerstad Naturbrukscentrum byter namn till Stora Segerstadsgymnasiet.
2. Tenhults naturbruksgymnasium byter namn till Tenhultsgymnasiet.
3. Namnbytet gäller från och med nytt läsår, 2026/2027, och genomförs i enlighet med en kommunikations- och genomförandeplan under en treårsperiod.

Sammanfattning

Under hösten 2024 påbörjades en utredning av skolornas kommunikation och marknadsföring. Utredningen visade behov av ett mer målgruppsanpassat kommunikationsarbete, ett stärkt och mer enhetligt varumärke samt en tydligare koppling till Region Jönköpings län som huvudman.

Naturbruksskolorna i Region Jönköpings län har under flera år haft utmaningar med söktryck, samtidigt som kompetensförsörjningsbehovet inom de gröna näringarna i länet ökar.

Mot bakgrund av vikande söktryck och uppdraget i samverkansavtalet med länets kommuner att stärka skolornas attraktionskraft och bredda målgruppen föreslås att skolornas namn förändras. Parallellt har ny gemensam logotype har tagits fram av Region Jönköpings läns grafiska designer och godkänts av kommunikationschef.

En gemensam logotype och ett mer neutralt och enhetligt namn bedöms bidra till ökad attraktionskraft, minskade trösklar för nya elevgrupper samt stärkt likvärdighet och gemensam identitet mellan skolorna.

Namnbytet är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete och ska inte ses som en isolerad åtgärd, utan som en komponent i att stärka skolornas kvalitet, relevans och konkurrenskraft.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2026-03-10
- Bilaga med namn och logotype

2026-03-18

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Naturbruksskolornas varumärke

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet godkänner att

1. Stora Segerstad Naturbrukscentrum byter namn till Stora Segerstadsgymnasiet.
2. Tenhults naturbruksgymnasium byter namn till Tenhultsgymnasiet.
3. Namnbytet gäller från och med nytt läsår, 2026/2027, och genomförs i enlighet med en kommunikations- och genomförandeplan under en treårsperiod.

Sammanfattning

Under hösten 2024 påbörjades en utredning av skolornas kommunikation och marknadsföring. Utredningen visade behov av ett mer målgruppsanpassat kommunikationsarbete, ett stärkt och mer enhetligt varumärke samt en tydligare koppling till Region Jönköpings län som huvudman.

Naturbruksskolorna i Region Jönköpings län har under flera år haft utmaningar med söktryck, samtidigt som kompetensförsörjningsbehovet inom de gröna näringarna i länet ökar.

Mot bakgrund av vikande söktryck och uppdraget i samverkansavtalet med länets kommuner att stärka skolornas attraktionskraft och bredda målgruppen föreslås att skolornas namn förändras. Parallellt har ny gemensam logotype tagits fram av Region Jönköpings läns grafiska designer och godkänts av kommunikationschef. En gemensam logotype och ett mer neutralt och enhetligt namn bedöms bidra till ökad attraktionskraft, minskade trösklar för nya elevgrupper samt stärkt likvärdighet och gemensam identitet mellan skolorna.

Namnbytet är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete och ska inte ses som en isolerad åtgärd, utan som en komponent i att stärka skolornas kvalitet, relevans och konkurrenskraft.

Ärendebeskrivning

Enligt det samverkansavtal och den tillhörande verksamhetsinriktning som Region Jönköpings län har med länets kommuner ska skolorna arbeta aktivt med att stärka attraktionskraften, bidra till kompetensförsörjning inom de gröna näringarna och nå en bredare målgrupp.

Det är väsentligt att skolorna i ännu högre grad än idag bidrar till att möta kompetensförsörjningsbehovet inom de gröna näringarna i länet. Fyllda utbildningsplatser skapar stabilitet i ekonomin och långsiktiga planeringsförutsättningar.

Mot bakgrund av minskat söktryck genomfördes hösten 2024 en kommunikationsutredning av en extern marknadsföringsbyrå. Utredningen visade bland annat att skolornas webbplatser inte var tillräckligt målgruppsanpassade för elever i årskurs 9. Skolornas logotyper och visuella uttryck skilde sig åt trots gemensam huvudman. Varumärkena signalerade inte tillräcklig samhörighet mellan skolorna och inte heller en tydlig koppling till Region Jönköpings län. Inför hösten 2025 anställdes en kommunikatör för naturbruksskolorna med uppdrag att utveckla skolornas interna och externa kommunikation samt stärka det gemensamma varumärkesarbetet.

För att möta kompetensförsörjningsbehoven inom de gröna näringarna behöver skolorna:

- Öka antalet elever som söker i första hand
- Nå en bredare elevgrupp
- Öka likvärdigheten och samarbetet mellan skolorna och med kommunerna
- Tydligare visa att skolorna har en regional huvudman
- Skapa ett gemensamt varumärke som alla inriktningar kan identifiera sig med

Under hösten 2025 genomfördes en workshop på båda naturbruksskolorna med fokus på varumärkesfrågor. Personalen från båda skolorna lyfte gemensamt fram att verksamheterna ska stå för kvalitet, trygghet och framtid. Även begrepp som kunskap, gemenskap och gröna näringar återkom genomgående.

Underlaget från workshopparna bearbetades tillsammans med den centrala kommunikationsavdelning och en grafisk designer tog fram ett förslag till ny gemensam logotype. Nya logotyper för verksamheter inom Region Jönköpings län beslutas av kommunikationschef.

Vid en workshop under utvecklingsdag i januari 2026, där skolornas utvecklingsgrupper deltog, presenterades förslaget på nya logotyp och mottogs positivt. I samband med detta växte ett förslag om namnjustering fram som ett led i att stärka likvärdigheten mellan skolorna. Det framfördes att ordet "naturbruk" i skolans namn kan uppfattas som begränsande trösklar. Det finns en risk att elever väljer bort skolan innan de tagit del av utbildningsutbudet, eftersom begreppet kan associeras snävt, exempelvis till enbart traditionellt lantbruk.

Ett mer neutralt namn kan bidra till att bredda målgruppen, minska risken för förutfattade meningar och tydligare visa på bredden av yrkesutgångar och möjligheter till vidare studier inom de gröna näringarna. Det kan även öka möjligheten att attrahera elever med olika intressen kopplade till gröna jobb. Det är också vanligt nationellt att naturbruksutbildningar bedrivs vid skolor där ordet "naturbruk" inte ingår i skolans namn.

En omvärldsanalys genomfördes därefter av kommunikatören. Den omfattar bland annat andra regionsägda naturbruksskolor, fristående naturbruksskolor samt hur varumärken, webbplatser och skolors namn är utformade. Analysen visar att majoriteten (78%) av skolor som erbjuder naturbruksprogrammet inte har ordet naturbruk i skolans namn samt att framgångsrika skolor arbetar med tydlig huvudman och målgruppsanpassat tilltal.

Byte av logotype och namn är en del av ett större utvecklingsarbete. Parallellt pågår omfattande kvalitetsinsatser, bland annat genom riktade insatser från Skolverket och Linnéuniversitetet.

Kvalitetsarbetet omfattar bland annat utveckling och stärkning av undervisningens kvalitet. Utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet. Arbete för ökad trygghet och studiero. Kompetensutvecklingsinsatser för all personal. Inrättande av utvecklingsgrupper på respektive skola, ledda av rektor och förstelärare och i viss mån anpassning av utbildningsinnehåll utifrån elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Ett nämndmål antaget i juni 2025 stödjer detta arbete och ger tydlig riktning mot ökad måluppfyllelse och stärkt utbildningskvalitet.

I dag heter den ena skolan ”centrum” och den andra ”gymnasium”. Ett gemensamt namn, ”gymnasiet”, stärker likvärdigheten och signalerar en sammanhållen verksamhet under gemensam huvudman.

Ett mer enhetligt namn underlättar också arbetet med att tydliggöra Region Jönköpings län som huvudman och stärker skolornas position som regionala utbildningsaktörer. I extern kommunikation används underrubriken: ”En del av Region Jönköpings län”.

Följande aktiviteter har genomförts inom ramen för kartläggning och utvecklingsarbete:

- Kommunikationsutredning (hösten 2024)
- Dialoger med skolledning
- Anställning av kommunikatör för naturbruksskolorna (ht 2025)
- Workshop med all personal på båda skolorna (ht 2025)
- Bearbetning på skolledarmöten (ht 2025)
- Samverkan med central kommunikation och grafisk designer (ht 2025)
- Information och dialog på utvecklingsråd (ht 2025)
- Utvecklingsdag med skolornas utvecklingsgrupper (januari 2026)
- Behandling i utvecklingsråd och kommunikationsgrupper (februari 2026)
- Omvärldsanalys kring andra naturbruksskolors namn (februari 2026)
- Pågående process under läsåret våren 2026

Deltagande grupper:

- Verksamhetschefer och rektorer
- Utvecklingsgrupper
- Samtliga personalgrupper
- Central kommunikation
- Utvecklingsråd
- Regional utveckling, ledningsgrupp

Samlade bedömning är att ett namnbyte är en strategisk åtgärd som:

- Stärker skolornas attraktionskraft
- Bidrar till att bredda målgruppen
- Underlättar arbetet med ett gemensamt varumärke

- Stödjer samverkansavtal och nämndmål
- Tydliggör regional huvudman
- Stödjer det pågående kvalitetsarbetet

Namnbytet är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete och ska inte ses som en isolerad åtgärd, utan som en del i att stärka skolornas kvalitet, relevans och konkurrenskraft. Utbildningarnas innehåll och inriktning påverkas inte men förändringen kan möjliggöra ett bredare samarbete med kommuner framöver.

Föreslaget namnbyte innebär att:

- Stora Segerstad Naturbrukscentrum byter namn till Stora Segerstadsgymnasiet
- Tenhults naturbruksgymnasium byter namn till Tenhultsgymnasiet

Ett byte av logotype och namn kommer innebära vissa ekonomiska konsekvenser i form av kostnader för uppdatering av exempelvis, skyltning, marknadsföringsmaterial, profilmaterial och digitala plattformar.

Detta är dock ett arbete som till viss del sker kontinuerligt i samband med andra förändringar och reformer som påverkar skolornas information och kommunikation.

Genomförandet samordnas med övrigt varumärkesarbete för att minimera kostnader. En kommunikations- och genomförandeplan tas fram för en treårig implementeringsperiod, där vissa byten fasas in succesivt utifrån verksamhetens behov.

Byte av logotype och namn bedöms stärka skolornas varumärkesposition. Det underlättar gemensam kommunikation och stärker arbetet för ökad likvärdighet. Det här handlar inte om att förändra naturbruksskolorna utbildningsidentitet, utan om att stärka den. Genom ett mer inkluderande namn, en gemensam profil och en tydlig regional avsändare skapas bättre förutsättningar för fler unga att upptäcka utbildningsutbudet. Det är ett strategiskt steg för att öka attraktionskraften, bredda målgruppen och säkra kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna i Jönköpings län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2026-03-10
- Bilaga med namn och logotype

Beslutet skickas till

Stora Segerstad Naturbrukscentrum
Tenhults naturbruksgymnasium

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Camilla Wetterö
Skolchef

2026-03-18

§ 47

Remiss - Nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan

Diarienummer: RJL 2026/148

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande yttrande som svar till Folkbildningsrådet.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över förslaget till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola från och med 2027.

Region Jönköpings län ser positivt på ambitionen att stärka folkhögskolans kvalitet, särart och långsiktiga planeringsförutsättningar. Den fleråriga fördelningsmodellen och strävan efter tydlighet och rättssäkerhet är viktiga delar i ett stabilt statsbidragssystem.

Samtidigt innebär förslaget förändringar i styrning, uppföljning och resursfördelning som medför ekonomiska och organisatoriska konsekvenser. Region Jönköpings län vill särskilt uppmärksamma vikten av att reformen genomförs med proportionalitet och med beaktande av folkhögskolans tillitsbaserade arbetssätt.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till föreliggande yttrande som svar till Folkbildningsrådet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-05
- Förslag till yttrande 2026-04-01: Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan
- Remiss - Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande yttrande som svar till Folkbildningsrådet

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över förslaget till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola från och med 2027.

Region Jönköpings län ser positivt på ambitionen att stärka folkhögskolans kvalitet, särart och långsiktiga planeringsförutsättningar. Den fleråriga fördelningsmodellen och strävan efter tydlighet och rättssäkerhet är viktiga delar i ett stabilt statsbidragssystem.

Samtidigt innebär förslaget förändringar i styrning, uppföljning och resursfördelning som medför ekonomiska och organisatoriska konsekvenser.

Region Jönköpings län vill särskilt uppmärksamma vikten av att reformen genomförs med proportionalitet och med beaktande av folkhögskolans tillitsbaserade arbetssätt.

Ärendebeskrivning

Region Jönköpings län ställer sig i huvudsak positiv till förslaget om nya villkor för statsbidrag till folkhögskolor. Den treåriga fördelningsmodellen bedöms förbättra förutsättningarna för långsiktig planering och strategisk utveckling. Det är även positivt att kvalitet, uppföljning och ansvarstagande tydliggörs.

Samtidigt innebär förslaget vissa förändringar som kan medföra ekonomiska och organisatoriska konsekvenser.

Den förändrade utformningen av förstärkningsbidraget kan i vissa fall innebära att omfördelningen inte fullt ut kompenserar tidigare stödformer. Detta kan påverka den ekonomiska balansen vid enskilda skolor och medföra behov av anpassningar i verksamhet och organisation.

Avskaffandet av krav på lärartäthet i särskild kurs ökar flexibiliteten, men kan samtidigt innebära en risk för variationer i kvalitet över tid, särskilt i ekonomiskt pressade situationer. Det är därför angeläget att uppföljningen utformas så att kvalitetsaspekter beaktas.

Förslaget innebär även ökade krav på dokumentation, redovisning och uppföljning. Även om syftet är att stärka transparens och rättssäkerhet kan den

samlade administrativa belastningen öka. Det är viktigt att kraven utformas med proportionalitet och att det professionella handlingsutrymmet fortsatt värnas. Region Jönköpings län vill vidare framhålla vikten av tydlighet i vissa delar av regelverket, bland annat avseende tolkning av nya krav samt förväntningar kopplade till ledningsfunktioner och samverkansansvar. Förutsägbarhet och tydliga vägledningar är centrala för en rättssäker och effektiv implementering. Region Jönköpings län bedömer att de nya villkoren kan genomföras inom angiven tidsram. Vissa delar, särskilt kopplade till ekonomiska omfördelningar, kan dock kräva dialog mellan skolor och styrelse samt successiva anpassningar. Sammanfattningsvis bedöms förslaget bidra till ökad långsiktighet och tydlighet. För att reformen ska få avsedd effekt är det samtidigt viktigt att finansieringen är stabil, att administrativa krav hålls på en rimlig nivå och att folkhögskolans pedagogiska och organisatoriska förutsättningar beaktas i det fortsatta genomförandet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-05
- Förslag till yttrande 2026-04-01: Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan
- Remiss - Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan

Beslutet skickas till

Folkbildningsrådet

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Camilla Wetterö
Skolchef

Folkbildningsrådet

Remiss - nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över förslaget till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan.

Region Jönköpings län ser positivt på ambitionen att stärka folkhögskolans kvalitet, särart och långsiktiga planeringsförutsättningar. Den fleråriga fördelningsmodellen och strävan efter tydlighet och rättssäkerhet är viktiga delar i ett stabilt statsbidragssystem.

Samtidigt innebär förslaget förändringar i styrning, uppföljning och resursfördelning som medför ekonomiska och organisatoriska konsekvenser.

Region Jönköpings län vill särskilt uppmärksamma vikten av att reformen genomförs med proportionalitet och med beaktande av folkhögskolans tillitsbaserade arbetssätt.

Synpunkter på förslaget

Övergripande ekonomiska och organisatoriska utmaningar och möjligheter

Treårig fördelningsperiod

Region Jönköpings län ser positivt på att statsbidraget fördelas framåtsyftande över treårsperioder. Det förbättrar möjligheterna till långsiktig planering och strategisk verksamhetsutveckling.

Samtidigt kan möjligheten till justeringar under perioden samt omfördelning mellan bidragstyper inför kommande perioder skapa osäkerhet för skolor med begränsade ekonomiska marginaler.

Förändrat förstärkningsbidrag

Den tydligare kopplingen mellan allmänt förstärkningsbidrag och allmän kurs är principiellt motiverad utifrån målgruppens behov.

Region Jönköpings län konstaterar dock att den ökade tilldelningen till allmän kurs i vissa fall inte fullt ut kompenserar för bortfall av tidigare förstärkningsbidrag och språkligt stöd. Även med övergångsvis kompensation kan effekten bli ett varaktigt ekonomiskt underskott.

För Region Jönköpings län med nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet som styrelse kan detta innebära behov av ökat ekonomiskt ansvarstagande för att upprätthålla verksamhetens kvalitet och stabilitet.

Utvecklingsbidrag

Utvecklingsbidraget skapar möjligheter till kvalitetsutveckling och innovation. Det är samtidigt viktigt att kriterier för tilldelning är tydliga, transparenta och långsiktigt förutsägbara.

En ökad andel sökbara projektmedel kan innebära minskad ekonomisk stabilitet och ökad administrativ belastning, särskilt för mindre folkhögskolor.

Höjd lärartäthet i allmän kurs

Höjningen av kravet på lärartäthet i allmän kurs är välmotiverad utifrån målgruppens behov. Region Jönköpings läns folkhögskolor uppfyller redan den föreslagna nivån och påverkas därför i begränsad omfattning.

Region Jönköpings län delar bedömningen att en hög lärartäthet är en central kvalitetsfaktor, särskilt för deltagare med tidigare negativa skolupplevelser eller behov av särskilt stöd. Samtidigt bör effekterna bedömas i ett helhetsperspektiv. En omfördelning av resurser till en del av verksamheten innebär inte automatiskt en generell kvalitetsförstärkning.

Avskaffat krav i särskild kurs

Avskaffandet av krav på lärartäthet i särskild kurs ökar flexibiliteten. Region Jönköpings län ser dock en risk att lärartätheten kan minska i ekonomiskt pressade situationer, vilket kan påverka kvaliteten negativt. Detta gäller särskilt särskilda kurser där deltagare har stödbehov som inte fullt ut motiverar särskilt förstärkningsbidrag.

Region Jönköpings län vill därför understryka vikten av att utvecklingen av lärartäthet i särskild kurs följs noggrant och att kvalitetsaspekterna ges reell tyngd i uppföljningen.

Deltagarhälsa

Kravet på en organiserad deltagarhälsa med förebyggande och hälsofrämjande arbete är en viktig förstärkning. För Region Jönköpings läns folkhögskolor innebär detta inga större organisatoriska förändringar.

Det är positivt att inga fasta minimikrav på tjänstgöringsgrad anges, då detta ger flexibilitet. Samtidigt kan otydlighet uppstå kring ambitionsnivå och förväntningar, vilket bör beaktas i vägledning och uppföljning.

Region Jönköpings län vill dock betona att ökade krav på dokumentation och uppföljning sammantaget kan medföra administrativ belastning. Uppföljning bör i hög grad bygga på dialog och professionellt ansvar.

Undervisning i sammanhållen grupp

Region Jönköpings län uppmärksammar kravet att minst 50 procent av undervisningstiden ska genomföras i sammanhållen grupp.

Region Jönköpings län efterfrågar ett förtydligande kring hur begreppet sammanhållen grupp ska tolkas i praktiken.

Allmän kurs är i många fall organiserad utifrån individens behov, med flexibla lösningar och individuella studieupplägg. Ett strikt tillämpat krav på 50 procent gemensam grupp kan i vissa situationer motverka den pedagogiska flexibilitet som är central för målgruppen.

Det är angeläget att deltagarens behov även fortsättningsvis kan vara styrande för organiseringen av undervisningen.

Distansverksamhet och verksamhet på plats

Kravet att minst 50 procent av verksamheten ska genomföras på plats ligger i linje med folkhögskolans särart som mötesplats och bildningsmiljö. Region Jönköpings läns folkhögskolor påverkas inte i någon avgörande omfattning av detta krav.

Samtidigt är det viktigt att beakta att distansutbildning i vissa delar av landet är en viktig tillgänglighetsfaktor, inte minst i glesbygd. Regelverket bör därför tillämpas med förståelse för regionala förutsättningar.

Övriga synpunkter

Fritt och frivilligt deltagande

Region Jönköpings län noterar att skrivningarna om principen om fritt och frivilligt deltagande inte uttryckligen återfinns i de nya villkoren.

Principen har historiskt varit central för folkbildningens identitet och pedagogiska grund. Region Jönköpings län efterfrågar ett förtydligande kring hur denna princip fortsatt ska förstås och värnas inom ramen för de nya villkoren.

Rektors utbildning

Region Jönköpings län efterfrågar ett förtydligande kring kravet på rektors utbildning.

Det behöver klargöras om kravet avser statlig rektorsutbildning, folkhögskolerektorsutbildning eller om båda kan anses uppfylla villkoret. Region Jönköpings län efterfrågar även ett förtydligande kring eventuella krav på biträdande rektorers utbildning.

Tydlighet i dessa delar är viktig för långsiktig personalplanering och rekrytering.

Redovisning av samverkansorganisationer

Region Jönköpings län delar ambitionen att statsbidrag inte ska stödja verksamhet som strider mot demokratiska värden.

Samtidigt innebär kravet på redovisning av samverkansorganisationer en ökad administrativ belastning och väcker frågor om hur långt folkhögskolans kontrollansvar sträcker sig.

Region Jönköpings län efterfrågar ett förtydligande kring vilka rimliga och proportionerliga kontroller som kan förväntas av en folkhögskola i relation till samverkanspartner.

Kvalitetsgranskning

Region Jönköpings län efterfrågar en tydligare konkretisering av hur kvalitetsgranskningen av allmän kurs ska genomföras i praktiken. Det är viktigt

att uppföljningen upplevs som rättssäker, transparent och förutsägbar, samt att den stödjer utveckling snarare än enbart kontroll.

Studieplaner

Kravet på studie- och etableringsplaner i allmän kurs samt studieplaner i särskild kurs stärker deltagarnas rättigheter och tydliggör mål och progression. Samtidigt finns en risk för ökad administrativ belastning. Det är angeläget att implementeringen sker med rimlig proportionalitet.

Internatens roll

Internatets pedagogiska betydelse lyfts fram. Region Jönköpings län vill samtidigt framhålla att internatverksamhet är kostnadskrävande. Om internatens roll normativt förstärks bör detta på sikt även speglas i finansieringen, annars riskerar ekonomiska realiteter att motverka ambitionen.

Styrning och tillit

Region Jönköpings län konstaterar att förslaget sammantaget innebär ett förstärkt fokus på normering, dokumentation och uppföljning.

Även om intentionerna är att stärka kvalitet och transparens finns en risk att det professionella handlingsutrymmet begränsas. Folkhögskolans särart vilar på flexibilitet, variation och ett tillitsbaserat arbetssätt. Det är angeläget att dessa värden värnas i implementeringen.

Implementering

Region Jönköpings län bedömer att de nya villkoren kan implementeras inom den angivna tidsramen. Förändringarna kopplade till förstärkningsbidrag och ekonomiska omfördelningar kan dock kräva anpassningar av verksamhet och personalstruktur samt dialog mellan skolor och styrelse.

Ytterligare stöd från Folkbildningsrådet bör i första hand avse:

- Tydliga vägledningar kring kvalitetsuppföljning och tolkning av nya villkor.
- Transparens i kriterier för utvecklingsbidrag.
- Fortsatt dialog under införandeperioden.

Sammanfattande bedömning

Region Jönköpings län delar ambitionen att stärka folkhögskolans särart och kvalitet samt att skapa bättre långsiktiga planeringsförutsättningar genom en treårig fördelningsmodell.

Samtidigt innebär omfördelningen av förstärkningsbidrag, avskaffandet av lärartäthetskrav i särskild kurs och nya organisatoriska krav ekonomiska och kvalitativa risker som behöver följas noggrant.

Det är av stor vikt att det nya systemet säkerställer:

- Stabil och långsiktigt hållbar finansiering
- Administrativa krav hålls på en rimlig nivå
- Professionellt handlingsutrymme och pedagogisk frihet värnas

Kerstin Hammar (M)
Ordförande nämnd för arbetsmarknad,
näringsliv och attraktivitet

Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola

– för remiss

*Statsbidrag till folkhögskolor - villkor och fördelning
från och med 2027*

Diarienummer 25/00704

Föreslås gälla från och med 1 januari 2027 och tills vidare.

Remissunderlag fastställdes av Folkbildningsrådet den 10 december 2025.

INNEHÅLL

1 Folkbildningspolitiskt mål och förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen	5
1.1 Folkbildningspolitiskt mål	5
1.2 Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen	5
2 Kvalitet i folkhögskolan	14
2.1 Folkbildningsrådets vägledande principer	14
2.2 Verksamhetens kvaliteter	14
3 Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag	18
3.1 Mottagare av statsbidrag	18
3.2 Verksamhet som inte är statsbidragsberättigad	19
3.3 Organisatoriska villkor	19
3.4 Systematiskt kvalitetsarbete och egen kontroll	22
4 Verksamhetsvillkor	24
4.1 Folkhögskolans deltagare	24
4.2 Lärare och annan pedagogisk personal	26
4.3 Undervisningstid i folkhögskolans kurser	26
4.4 Utbildningar på distans	27
4.5 Samverkan	28
4.6 Allmän kurs	29
4.7 Särskild kurs	31
4.8 Allmänna och särskilda yrkeskurser	31
4.9 Undersköterskeutbildning på folkhögskola	33
4.10 Korta kurser	34
4.11 Kulturprogram	34
5 Fördelning av statsbidrag	35
5.1 System för fördelning av statsbidrag	35
5.2 Organisationsbidrag	35

5.3 Utvecklingsbidrag.....	36
5.4 Verksamhetsbidrag.....	36
6 Redovisning av statsbidrag	38

1 Folkbildningspolitiskt mål och förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

1.1 Folkbildningspolitiskt mål

Folkbildningspolitikens mål är att ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

1.2 Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen¹

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till folkbildningen.

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Statsbidrag lämnas i den mån det finns tillgång på medel.

¹ Lydelse per 2026-01-13. Förordningen finns i sin aktuella lydelse på riksdagen.se.

2 § Folkhögskolor och studieförbund bedriver utbildnings-, bildnings- och kulturverksamhet. Studerandeorganisationer inom folkhögskolan bevakar de studerandes intressen.

3 § Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver utbildnings- och bildningsverksamhet.

4 § Folkbildningsrådet är en ideell organisation, där organisationer som företräder folkhögskolor och studieförbund är medlemmar. Enligt organisationens stadgar har Folkbildningsrådet i uppgift att sprida kunskap om folkbildningen och bevaka folkhögskolan som utbildningsform i utbildningssystemet. I dokument som antagits av organisationen ger Folkbildningsrådet anvisningar för folkhögskolornas studieomdömen och intyg.

Förutsättningar för statsbidrag

5 § Statsbidrag enligt denna förordning får lämnas till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Folkbildningsrådet beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel till folkhögskolor, till studieförbund och till studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Folkbildningsrådet får besluta att en mottagare av bidrag inte längre ska få statsbidrag om mottagaren inte uppfyller villkoren för att få statsbidrag.

6 § Statsbidrag enligt denna förordning får också lämnas till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet.

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

7 § För att statsbidrag ska lämnas för en verksamhet ska verksamheten ha den inriktning som anges i 1 §.

Statsbidrag får inte användas till verksamheter med kommersiellt syfte eller för kostnader som inte har ett direkt samband med verksamhet som har den inriktning som anges i 1 §.

Bidrag får inte användas för kostnader som något statligt bidrag redan har lämnats för.

7 a § Bidrag får inte lämnas till en mottagare som

1. har skatte- eller avgiftsskulder eller andra skulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten och som vid indrivning handläggs som allmänt mål,
2. är i likvidation, eller
3. är försatt i konkurs.

Bidrag får inte heller lämnas till en mottagare som har en skuld som inte betalats i rätt tid och som avser återkrav av bidrag som har lämnats av Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna.

7 b § En ansökan om att få statsbidrag ska göras skriftligen av en behörig företrädare för organisationen.

Den som ansöker om bidrag ska på begäran av Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna lämna de uppgifter och handlingar som organisationen behöver för att kunna pröva ansökan och för att statsbidrag ska kunna lämnas.

7 c § En mottagare av statsbidrag enligt denna förordning ska ha en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Demokrativillkor

8 a § Stöd får inte lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare som agerar inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Stöd får inte heller lämnas till en organisation om det framkommer att någon av dess samarbetsorganisationer, eller en företrädare för samarbetsorganisationen, agerar på ett sådant sätt som anges i första stycket.

8 b § Om en organisation, dess företrädare, organisationens samarbetsorganisation eller samarbetsorganisationens företrädare har agerat på ett sådant sätt som anges i 8 a §, får stöd ändå lämnas till

organisationen om det finns särskilda skäl. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas om

1. organisationen har tagit avstånd från agerandet,
2. organisationen har vidtagit adekvata åtgärder för att säkerställa att agerandet inte upprepas,
3. det är fråga om ett enstaka agerande, och
4. agerandet ligger långt tillbaka i tiden.

Vid allvarliga överträdelser av en samarbetsorganisation, eller dess företrädare, ska det vid bedömningen även särskilt beaktas om samarbetet har avbrutits.

Särskilda villkor för statsbidrag till folkhögskolor

9 § En folkhögskola ska ha en ansvarig styrelse. Styrelsen får vara gemensam för flera folkhögskolor.

Folkhögskolan ska ha en ordning för hantering av studeranderättsliga frågor. Folkhögskolan ska även ha en ordning för att ta tillvara de studerandes intressen i övrigt.

10 § Undervisningen ska vara avgiftsfri för de studerande.

11 § En folkhögskola ska anordna allmänna kurser främst avsedda för studerande som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Allmänna kurser ska årligen utgöra minst 15 procent av folkhögskolans verksamhet.

Folkhögskolan ska för allmän kurs

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom grundskolan respektive gymnasieskolan,
2. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på grundskolenivå från folkhögskola till en studerande som efter genomförd allmän kurs på grundskolenivå bedöms kunna tillgodogöra sig studier på gymnasial nivå, och
3. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på gymnasial nivå från folkhögskola till en studerande, som efter genomförd allmän kurs på gymnasial nivå uppnår de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier enligt högskoleförordningen (1993:100) eller yrkeshögskolestudier enligt förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Till en plats på allmän kurs som finansieras med statsbidrag enligt denna förordning får folkhögskolan anta den som har fyllt 18 år eller ska fylla 18 år under det kalenderår kursen börjar.

11 a § Folkhögskolan ska för utbildning med yrkesinriktning mot arbete som undersköterska

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, och
2. utfärda intyg till den studerande där omfattningen och innehållet i utbildningen framgår och i vilka delar den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Särskilda villkor för statsbidrag till studieförbund

12 § Ett studieförbund ska ha en ansvarig styrelse.

Studiecirkelverksamhet med gemensamma, planmässigt bedrivna studier ska utgöra basen för verksamheten.

I varje studiecirkel eller kulturaktivitet ska det finnas en ledare som är godkänd av en lokal studieförbundsavdelning.

Beslut om statsbidrag

13 § Beslut om statsbidrag ska innehålla uppgifter om bidragsbeloppet, de villkor som är förenade med bidraget och ordningen för utbetalning.

Hinder mot utbetalning

13 a § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna får besluta att ett bidrag som rådet eller studieförbundet har beslutat fördela till en mottagare helt eller delvis inte ska betalas ut om mottagaren av bidraget inte längre uppfyller villkoren för att få statsbidrag eller om det finns grund för återbetalning enligt 16 §. Beslutet gäller omedelbart.

Anmälningsskyldighet

13 b § Den som ansöker om eller har beviljats bidrag enligt denna förordning ska snarast möjligt till Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna anmäla sådana ändrade förhållanden som kan påverka rätten till eller storleken på bidraget.

Uppföljning och redovisning

14 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska varje år lämna årsredovisning och budgetunderlag till regeringen enligt de riktlinjer som regeringen meddelar.

15 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten i förhållande till de syften som anges i 1 § och de villkor som föreskrivits för att statsbidrag ska lämnas.

Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska, i enlighet med de riktlinjer som regeringen meddelar, lämna regeringen sådana sakuppgifter om verksamheten och sådan verksamhetsredovisning som behövs för uppföljning och utvärdering.

Folkbildningsrådet ska granska kvaliteten i utbildningen inom de allmänna kurserna och folkhögskolornas eget kvalitetsarbete när det gäller denna utbildning inklusive utfärdande av intyg. Kvalitetsgranskningen ska genomföras med utgångspunkt i en behovsanalys.

15 a § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning är skyldig att lämna sådan ekonomisk och annan redovisning till Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna som rådet respektive studieförbundet begär för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

En revisor ska granska den ekonomiska redovisningen. Även annan redovisning ska granskas av revisor om rådet eller studieförbundet begär det. Revisorn ska vara en auktoriserad eller godkänd revisor. Revisorns rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

15 b § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning ska senast den 31 januari varje år till Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna lämna en särskild redovisning för vilka medlemsorganisationer, underföreningar till medlemsorganisationer och övriga samverkansparter som under föregående verksamhetsår har deltagit i den statsbidragsfinansierade folkbildningsverksamheten.

Återkrav

16 § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att statsbidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. statsbidraget av något annat skäl än vad som sägs i 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
3. statsbidraget inte används för de ändamål det har beviljats för,
4. mottagaren inte lämnar sådan redovisning som avses i 15 a och 15 b §§,
5. villkor i beslutet om statsbidrag inte har följts, eller
6. mottagaren inte uppfyller villkoren i 8 a § och det inte finns sådana särskilda skäl enligt 8 b § som innebär att bidrag ändå får lämnas.

16 a § Om en mottagare av statsbidrag är återbetalningsskyldig enligt 16 §, ska Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget.

Om det finns särskilda skäl för det, får Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

16 b § På statsbidrag som krävs tillbaka ska ränta tas ut från och med den trettionde dagen efter den dag då beslutet om återkrav fattades och efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med två procentenheter. Om det finns synnerliga skäl för det, får Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna besluta att helt eller delvis avstå från krav på ränta.

Revision

17 § Staten ska ges möjlighet att utse en revisor i Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna. Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska ersätta staten för kostnaderna för denna revision.

Behandling av känsliga personuppgifter

17 a § Bestämmelsen i 17 d § tillämpas vid behandling av personuppgifter hos studieförbund i den verksamhet som statsbidrag enligt denna förordning har beviljats för.

17 b § Bestämmelsen i 17 d § kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Termer och uttryck i 17 d § har samma betydelse som i EU:s dataskyddsförordning.

17 c § Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns även i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

17 d § Sådana personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) som avslöjar etniskt ursprung eller som rör hälsa får med stöd av artikel 9.2 i samma förordning behandlas av ett studieförbund

1. om behandlingen är nödvändig för en hantering som motsvarar handläggning av ett ärende hos en myndighet, eller
2. i annat fall, om behandlingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet.

Vid behandling som sker med stöd av första stycket är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förvaltningslagens tillämplighet

18 § Vid handläggningen av ärenden enligt denna förordning tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

- 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
- 10 § om partsinsyn,
- 16–18 §§ om jäv,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 31 § om dokumentation av beslut,

- 32 § om motivering av beslut, och
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

2 Kvalitet i folkhögskolan

2.1 Folkbildningsrådets vägledande principer

Vid fördelning av statsbidraget till folkhögskolor prioriterar Folkbildningsrådet verksamhet med hög kvalitet samt ett brett kursutbud som bidrar till samhällets och individens behov, geografisk spridning med lokal förankring, och variation vad gäller inriktning och huvudmannaskap.

2.2 Verksamhetens kvaliteter

I detta avsnitt beskrivs de kvaliteter som är centrala i en folkhögskolas verksamhet. En folkhögskola ska arbeta med dessa kvaliteter utifrån profil, idégrund och verksamhetsmål.

Kvaliteterna är utgångspunkter för Folkbildningsrådets uppföljning av folkhögskolan och tilldelning av utvecklingsbidrag. Kursverksamhet med dessa kvaliteter ska leda till att de samhällseffekter som uttrycks i statens syften med statsbidraget till folkbildningen uppnås.

2.2.1 Bildning och utbildning

Folkhögskolan är en egen utbildningsform för vuxna som kännetecknas av en balans mellan bildning och utbildning. Den drivs av ett bildningsideal som betonar livslångt lärande och deltagarnas personliga utveckling.

Folkhögskolestudier handlar till stor del om att utöver kunskaper även utveckla insikter, värderingar och självförståelse. Bildningsperspektivet i folkhögskolan stödjer deltagarna i att bli aktiva och ansvarstagande medborgare. Deltagarna väljer fritt den utbildning och folkhögskola som passar deras intressen och behov med möjlighet till livslångt lärande.

I mötet mellan bildning och utbildning uppstår dialog och samverkan mellan deltagare och lärare, vilket skapar utrymme för mångfald och kritiskt tänkande.

I folkhögskolan utgör det kollaborativa lärandet och betoningen på gruppens gemensamma utveckling basen för kunskapsbildning och personlig utveckling. Den relationella pedagogiken utvecklas genom

medarbetarnas kollegiala lärande och samarbete. Folkhögskolan har utvecklade former och metoder för inkluderande pedagogik för olika målgrupper.

2.2.2 Bildningsmiljö

I folkhögskolan möts människor med olika ålder, bakgrund och behov och den är ett nav för en mångfald av idéer och intressen. Deltagarnas olikheter är ett verktyg för lärande.

Folkhögskolan arbetar med sammanhållna studiegrupper, gemensamma kursdagar och en hög lärartäthet. Undervisningen präglas av en tvärvetenskaplig, ämnesövergripande kunskapssyn med en blandning av teori och praktik. De studerande får en personlig relation till sina kunskaper.

Studierna är samtalsbaserade och bygger på aktivt deltagande i nära samarbete mellan deltagare och lärare samt deltagare emellan.

Folkhögskolan möter deltagaren utifrån bakgrund, erfarenheter och förutsättningar och med dennes egna mål som riktmärke.

Folkhögskolan präglas av gemenskap som går över kursgränser och där alla aktiviteter ingår i lärmiljön. I socialpedagogiskt syfte genomförs sociala och kulturella aktiviteter i den organiserade undervisningen.

Folkhögskolans internat har ett pedagogiskt syfte och är mer än en boendeform. Internatboende möjliggör möten över kursgränser och samarbete under demokratiska former. Pedagogisk personal på internatboendet bidrar till tillgänglighet för alla deltagargrupper.

2.2.3 Bidrag till samhällsnytta

Folkhögskolan bidrar till att möta samhällets behov av yrkesutbildning, språkstärkande insatser, anpassad utbildning för personer med funktionsnedsättningar samt möjligheter till livslångt lärande. De estetiska kurserna bidrar till kulturområdets kompetensförsörjning och förbereder deltagare för ett yrkesliv som kulturskapare.

De allmänna kurserna ger deltagare möjligheter till utbildning som kan leda till behörigheter för vidare studier, motsvarande de som kan fås genom det ordinarie skolväsendet. Utbildningar på folkhögskola ger en bred bildning som rustar deltagare för fortsatta studier, yrkesutövande och delaktighet i det omgivande samhället.

Folkhögskolan är en mötesplats i det lokala samhället och har betydelse för lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Genom sitt kursutbud och anordnande av kulturarrangemang bidrar folkhögskolan till det lokala och regionala kulturlivet. En koppling till civilsamhälle, föreningsliv och kulturliv förankrar folkhögskolan i det omgivande samhället och ökar det medborgerliga engagemanget. Folkhögskolan bidrar till ett hållbart närsamhälle och ger deltagare verktyg för omställning och god hälsa.

2.2.4 Demokrati och delaktighet

Folkhögskolan har ett demokratiskt arbetssätt där deltagare har stora möjligheter till inflytande över hur den utbildning de deltar i utformas. Deltagare får genom sina studier kunskaper som kan bidra till förändring, både för individen och samhället.

Folkhögskolans styrelse ansvarar för deltagarnas rättigheter enligt en studeranderättslig ordning. Deltagarna har inflytande över det studeranderättsliga arbetet och folkhögskolan ansvarar för att ordningen följs.

Folkhögskolan är demokratiskt styrd med möjlighet för deltagare, anställda och förtroendevalda att påverka och göra sin röst hörd. Styrelse och personal ser till att den demokratiska ordningen upprätthålls och att ett värdegrundsarbete integreras i organisationen och verksamheten.

Folkhögskolan förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Företrädare för folkhögskolan och de organisationer den samarbetar med bidrar till demokrati och samhällets grundläggande värderingar.

2.2.5 Kultur för mångfald

Folkhögskolans självständighet, pedagogiska idé och bildningsmiljö präglar utbildningsformen. Kursutbudet kännetecknas av bredd och variation. Samverkan med huvudmannen stärker profilen, verksamhetsidén och medlemsorganisationernas syfte med att bedriva folkhögskola. Folkhögskolan är en mötesplats för civilsamhällets organisationer och rörelser för samtal om gemensamma, framtida utmaningar. Folkhögskolans profil och verksamhetsidé avspeglas i en kultur av hur den arbetar med värdefrågor.

Kursövergripande gemenskap är central inom folkhögskolan för att nå folkbildningens mål om möten och mångfald. I skolgemensamma aktiviteter samarbetar deltagare och personal utifrån gemensamma frågor

och värden som anknyter till folkhögskolans profil eller verksamhetsidé. Folkhögskolans kultur är inkluderande och utgår från att mångfald är en tillgång. Hänsyn tas till individers olika erfarenheter och bakgrunder, vilket skapar förutsättningar för meningsfulla samarbeten. Kulturinslag möjliggör reflektion över egna erfarenheter och förståelse för andras. Det bidrar till delaktighet och belyser det som är gemensamt för alla människor. Alla folkhögskolans deltagare ges därför möjlighet att både utöva och ta del av kultur.

3 Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

Folkhögskolor som får statsbidrag ska bedriva verksamhet i enlighet med förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen (förordningen) och i enlighet med Folkbildningsrådets villkor och anvisningar (statsbidragsvillkoren).

3.1 Mottagare av statsbidrag

Mottagare av statsbidrag för folkhögskola ska vara en juridisk person som har ett allmännyttigt syfte och en verksamhet som överensstämmer med syftet med statsbidraget.

Av förordningen framgår dessa syften samt att det statliga demokrativillkoret gäller för folkhögskolor. Där finns också krav på mottagare av statsbidrag.

Organisationen ska

- ha ett syfte som är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle,
- vara demokratiskt uppbyggd,
- i sin verksamhet förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar.

Organisationen ska också

- ha ekonomiska förutsättningar att driva en långsiktigt stabil verksamhet,
- anmäla till Folkbildningsrådet om en förändring sker, genom att medlem i form av juridisk person antas eller utträder ur föreningen,
- lämna de underlag och uppgifter som Folkbildningsrådet begär i samband med fördelning, verksamhetsrapportering och olika former av uppföljningar av statsbidrag,

- anmäla till Folkbildningsrådet om en förändring av stadgar för organisationen sker,
- genomföra revision utförd av godkänd eller auktoriserad revisor,
- utan dröjsmål anmäla till Folkbildningsrådet sådana ändrade förhållanden som kan påverka rätten till statsbidrag.

Organisationens styrelse ansvarar för att folkhögskoleverksamheten som bedrivs med stöd av statsbidrag uppfyller statsbidragsvillkoren.

Ändring av juridisk person kan endast göras efter godkänd ansökan av Folkbildningsrådet.

3.2 Verksamhet som inte är statsbidragsberättigad

I förordningen anges ramar för den verksamhet som är statsbidragsberättigad. Av förordningen framgår att bidrag inte får användas för kostnader som något statligt bidrag redan har lämnats för.

Föreningsverksamhet såsom sammanträden, förenings- eller planeringsmöten och liknande, får inte finansieras med eller utgöra underlag för statsbidrag.

Verksamhet som tillkommit på uppdrag av kommun, myndighet eller annat organ och därigenom har annan finansiering kan inte bedrivas med statsbidrag.

3.3 Organisatoriska villkor

3.3.1 Säte och filialer

Folkhögskolan ska ha ett säte, där rektor och lärare finns, och där verksamhet bedrivs.

Avsikten att byta säte från en region till en annan kräver godkännande från Folkbildningsrådet efter ansökan.

En folkhögskola kan ha filialer. Med filial avses allmän kurs och/eller särskild kurs som organisationen bedriver på annan plats än där folkhögskolan har sitt säte.

Avsikten att starta filial i den region där folkhögskolan har sitt säte ska anmälas till Folkbildningsrådet. Andra folkhögskolor i samma region ska informeras.

Avsikten att starta filial utanför den region där folkhögskolan har sitt säte kräver Folkbildningsrådets godkännande efter ansökan.

Särskilda kurser som genomförs i samverkan med skolans medlemsorganisationer och för dess enskilda medlemmar kan startas i annan region än sätet utan ansökan till Folkbildningsrådet. Verksamheten ska anmälas till Folkbildningsrådet och folkhögskolor i samma region ska informeras.

Om verksamhet vid en filial helt upphör ska det anmälas till Folkbildningsrådet och andra folkhögskolor i samma region ska informeras.

Namnet på en filial ska innehålla den statsbidragsmottagande folkhögskolans namn.

3.3.2 Nya statsbidragsmottagare

För att komma i fråga som ny mottagare av statsbidrag för folkhögskola ska organisationen visa att den har förutsättningar att bedriva verksamhet i enlighet med statsbidragsvillkoren.

Att ansöka om att bli ny statsbidragsmottagare är en process i flera steg som beskrivs nedan. Den juridiska personen som ansöker om att bli ny statsbidragsmottagare kan inte bytas ut under processen utan att en ny ansökan lämnas in.

För att ansökan om att bli ny statsbidragsmottagare ska kunna behandlas krävs följande:

- Den sökande organisationen som samverkar om eller bedriver folkhögskoleverksamhet ska ha bedrivit denna under minst två kalenderår närmast före ansökningsåret.
- Verksamheten ska ha omfattat minst 45 årsplatser motsvarande 1 500 deltagarveckor sista året före ansökan.

Dessutom tillämpas följande kriterier vid bedömningen av ansökan:

- Verksamheten tillgodoser nya bildnings- och utvecklingsbehov.
- Verksamheten tillför lokala och regionala värden.
- Verksamheten innebär pedagogisk förnyelse av folkbildningen.

Folkbildningsrådet gör en sammanvägd bedömning utifrån kriterierna och de vägledande principerna vid fördelning av statsbidrag.

Vid beredningen av ansökan inhämtas synpunkter från den region där den sökande organisationen planerar att ha sitt säte samt från folkhögskolornas intresseorganisationer.

Om organisationen uppfyller kraven enligt ovan kan Folkbildningsrådet fatta beslut om en försöksperiod på tre år, under vilken statsbidrag utgår. Under försöksperioden ska organisationen följa statsbidragsvillkoren och folkhögskolan följs upp av Folkbildningsrådet enligt samma principer som för ordinarie statsbidragsmottagare. Bidraget kan återkrävas enligt 16 § och 16 a § i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen.

Efter ny ansökan från den sökande organisationen under det sista året av försöksperioden fattar Folkbildningsrådet slutligt beslut om organisationen ska beviljas fortsatt statsbidrag. Om det finns skäl för det kan beslut även fattas om en förlängning av försöksperioden innan slutligt beslut.

3.3.3 Upphörande av statsbidragsmottagare

När det står klart för en mottagare av statsbidrag att den kommer att avveckla den statsbidragsfinansierade verksamheten ska folkhögskolan inom skälig tid informera Folkbildningsrådet om detta och inkomma med en plan för avveckling.

Organisationen ska säkerställa att verksamheten följer villkoren under avvecklingsperioden och att avvecklingen sker på ett sådant sätt som minimerar negativa konsekvenser för deltagarna.

3.3.4 Övertagande eller överlåtande av statsbidrag

Folkbildningsrådet fördelar statsbidrag och följer upp folkhögskoleverksamheten vid varje folkhögskola. Tilldelade årsplatser kan inte överlåtas mellan folkhögskolor. Det gäller även om en organisation har flera godkända folkhögskolor med egna säten.

Om en befintlig folkhögskola vill ta över statsbidrag eller överlåta statsbidrag till en annan folkhögskola måste en ansökan godkännas av Folkbildningsrådet. Samgående eller överlåtelse av statsbidrag mellan folkhögskolor beviljas endast under särskilda omständigheter.

Ansökan ska göras av den eller de organisationer som ansvarar för och vill få till stånd förändringen. Folkbildningsrådet gör en sammantagen bedömning av förutsättningarna för verksamheten utifrån skäl och syfte

med överlåtelsen samt Folkbildningsrådets vägledande principer vid fördelning.

3.3.5 Folkhögskolans organisation

Det grundläggande ansvaret för varje folkhögskola vilar på styrelsen.

Styrelsen ska ha god kännedom om statsbidragsvillkoren, utbildningsformen folkhögskola och folkhögskolans myndighetsutövning.

Folkhögskolan ska säkerställa att alla anställda har relevant kunskap om statsbidragsvillkoren.

Folkhögskolan ska ha en rektor som arbetar på styrelsens uppdrag och leder den pedagogiska verksamheten.

Rektorn ska ha pedagogisk insikt och kännedom om folkbildning förvärvat genom utbildning och erfarenhet.

Rektorn ska vid anställning eller senast fyra år efter tillträdesdagen ha gått en rektorsutbildning.

Folkhögskolan ska ha en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Deltagarhälsoarbetet ska bedrivas på individ- och gruppnivå och ske i samarbete med pedagogisk personal. Arbetet med deltagarhälsa ska stödja deltagarnas utveckling för att nå utbildningens och deltagarnas individuella mål.

Folkhögskolan ska tillgodose deltagarnas behov av studie- och yrkesvägledning och stöd av kurator. Dessa funktioner ska ingå i folkhögskolans organisation för arbete med deltagarhälsa och arbeta på individ- och gruppnivå.

Minst 50 procent av folkhögskolans verksamhet ska utgöras av kurser på plats.

3.4 Systematiskt kvalitetsarbete och egen kontroll

Folkhögskolan ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som både säkerställer att statsbidraget används för sitt syfte och kvalitetssäkrar verksamheten i enlighet med förordning och statsbidragsvillkor.

Förordningen ställer krav på att folkhögskolan har intern styrning och kontroll och anmälningsskyldighet om ändrade förhållanden som kan påverka rätten till statsbidrag.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska

- bedrivs enligt ett kvalitetsledningssystem för att planera, leda och utveckla verksamheten,
- innefatta internkontroll, risk-och sårbarhetsanalys samt arbete med etik- och gränsdragning,
- dokumenteras.

Folkhögskolan ska pröva den statsbidragsfinansierade verksamheten mot statsbidragsvillkoren på förhand, under pågående verksamhetsår och i efterhand.

4 Verksamhetsvillkor

4.1 Folkhögskolans deltagare

4.1.1 Deltagare som utgör underlag för statsbidrag

För verksamhet som rapporteras som underlag för statsbidrag ska folkhögskolan säkerställa att

- deltagare i allmän kurs och särskild kurs har fyllt 18 år eller fyller 18 år under det kalenderår kursen börjar,
- deltagare på korta kurser har fyllt 13 år eller fyller 13 år under det kalenderår kursen börjar,
- endast deltagare som varit närvarande minst 50 procent av kurstiden räknas som deltagare i korta kurser,
- deltagare som antas till allmän kurs på grundläggande nivå bedöms kunna nå kunskaper motsvarande grundskolans årskurs 9 inom maximalt 2 år,
- personer som är folkbokförda i Sverige eller medborgare i EU- och EFTA-länder motsvarar minst 95 procent av deltagarveckorna,
- endast deltagare folkbokförda i Sverige utgör underlag för statsbidrag för kurser förlagda utomlands,
- endast deltagare folkbokförda i Sverige eller svenska medborgare utgör underlag för kurser på distans,
- deltagare inte rapporteras för mer än heltid även om de vid folkhögskolan deltar i flera kurser under terminstid,
- endast deltagare som påbörjat allmän kurs eller särskild kurs och fortfarande deltar den 15:e kursdagen räknas som deltagare.

Folkhögskolan ska ge deltagare förutsättningar att besvara Folkhögskoleenkäten som skickas av Folkhögskolornas serviceorganisation.

4.1.2 Studeranderätt

Förordningen innehåller grundläggande krav för studeranderätt och tillvaratagande av deltagares rättigheter.

Folkhögskolan ska säkerställa att

- det i all information framgår om verksamhet genomförs med statsbidrag eller inte,
- det finns organiserade former för deltagarinflytande,
- deltagarna ges information om rättigheter och skyldigheter i samband med antagning och kursstart.

4.1.3 Stödinsatser för deltagare

Folkhögskolan ska

- upprätta en handlingsplan för förstärkta insatser avseende deltagare med funktionsnedsättning och deltagare med brister i svenska språket,
- kartlägga och dokumentera deltagares behov av förstärkt pedagogiskt stöd,
- informera berörda deltagare om deras rätt till stöd,
- informera berörda deltagare om deras möjlighet att påverka planeringen av stödet,
- rapportera uppgifter om deltagare med funktionsnedsättning och brister i svenska språket till Statistikmyndigheten SCB enligt Folkbildningsrådets instruktioner.

4.1.4 Avgiftsfri undervisning

Av förordningen framgår att undervisningen ska vara avgiftsfri för deltagarna.

Folkhögskolan

- ska göra obligatoriska avgifter kända innan deltagare antagits,
- får inte lägga till nya eller höja obligatoriska avgifter under läsåret,
- får ta ut avgifter från deltagare för kostnader som motsvarar kost och logi, studieresor, studerandeförsäkring, läromedel och förbrukningsmaterial; information om sådana avgifter ska tillhandahållas genom en specifikation.

4.2 Lärare och annan pedagogisk personal

Folkhögskolan ska säkerställa att

- lärartätheten motsvarar lägst 2,0 årslärartjänster per 1 000 deltagarveckor rapporterad verksamhet på allmän kurs,
- varje allmän kurs och särskild kurs har minst en ansvarig lärare som ingår i skolans pedagogiska arbetslag,
- styrelse och personal beaktar att tystnadsplikt gäller i verksamheten avseende uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, när det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Kompetensutveckling av folkhögskolans personal är arbetsgivarens ansvar och får finansieras med statsbidrag, men utgör inte underlag för rapportering av statsbidrag.

4.3 Undervisningstid i folkhögskolans kurser

4.3.1 Undervisningstid för kurser på plats

Alla folkhögskolans kurser ska innehålla undervisningstid. För all undervisningstid gäller att kursens lärare ansvarar för att det sker ett aktivt lärande i samarbete i gruppen och mellan deltagarna. Lärandeprocesserna ska till stor del bestå av socialt samspel, samarbete, diskussion och reflektion.

För en kurs som genomförs på heltid ska undervisningstiden vara minst 20 timmar per vecka. En deltidskurs ska ha en undervisningstid på 15 timmar (75 procent studietakt), 10 timmar (50 procent studietakt) eller 5 timmar (25 procent studietakt) per vecka.

Minst hälften av den totala undervisningstiden ska utgöras av undervisning i sammanhållen grupp. Under denna tid ska hela gruppen träffas och arbeta under ledning av och i samarbete med skolans lärare. Oavsett kursens omfattning kan en kursdag aldrig tillgodoräknas mer än 8 timmars undervisningstid.

4.3.2 Arbetsplatsförlagt lärande

Folkhögskolan ansvarar för planering, handledning och uppföljning så att det arbetsplatsförlagda lärandet integreras i kursens övriga delar.

Allmän och särskild kurs får innehålla arbetsplatsförlagt lärande med tillgång till lärarresurs från folkhögskolan. Den arbetsplatsförlagda tiden får högst utgöra 20 procent av den totala kurstiden.

En yrkeskurs ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande med tillgång till lärarresurs från folkhögskolan. Den arbetsplatsförlagda tiden ska utgöra minst 15 procent och högst 35 procent av den totala kurstiden.

4.3.3 Kursplaner

Folkhögskolan ska för varje allmän och särskild kurs ta fram en kursplan som ska finnas tillgänglig när ansökan till kursen öppnar. I kursplanen ska kursens mål, innehåll och arbetssätt beskrivas.

4.3.4 Studie- och etableringsplan

Folkhögskolan ska i samråd med varje deltagare på särskild kurs upprätta en studieplan, som ska innehålla individuella mål för personlig utveckling.

Folkhögskolan ska i samråd med varje deltagare på allmän kurs upprätta en studie- och etableringsplan som anger omfattningskrav, behörigheter samt individuella mål för personlig utveckling.

4.3.5 Skolgemensamt arbete och lärande

Alla allmänna och särskilda kurser ska ingå i återkommande kursöverskridande samarbeten.

4.4 Utbildningar på distans

Distanskurser ska rapporteras som allmänna, särskilda eller korta kurser och följa nedan angivna villkor för respektive kurstyp samt villkor för distanskurser.

Distanskurser får utgöra högst 50 procent av folkhögskolans verksamhet.

Folkhögskolan ska inför varje distanskurs ta fram en kursplan som ska finnas tillgänglig när ansökan till kursen öppnar. I kursplanen ska kursens mål, innehåll och arbetssätt beskrivas.

Alla distanskurser, allmänna och särskilda, ska ingå i återkommande kursöverskridande samarbeten.

4.4.1 Distanskursers omfattning och upplägg av studietid

Alla distanskurser ska innehålla undervisningstid. För all undervisningstid gäller att kursens lärare ansvarar för att det sker ett aktivt lärande i samarbete i gruppen och mellan deltagarna. Lärandeprocesserna ska till stor del bestå av socialt samspel, samarbete, diskussion och reflektion.

Minst hälften av den totala undervisningstiden ska utgöras av undervisning i sammanhållen grupp. Under denna tid ska hela gruppen träffas på plats eller digitalt och arbeta under ledning av och i samarbete med skolans lärare.

För en kurs på heltid är undervisningstiden minst 20 timmar per vecka i genomsnitt. En deltidskurs har en undervisningstid på 15 timmar (75 procent studietakt), 10 timmar (50 procent studietakt) eller 5 timmar (25 procent studietakt) per vecka i genomsnitt. Undervisningstiden är ett genomsnitt som kan beräknas för en period upp till en termin.

Oavsett kursens omfattning kan en kursdag aldrig tillgodoräknas mer än 8 timmars undervisningstid.

För att skapa kontinuitet i distanskurser ska deltagarna träffas under ledning av lärare minst en gång per vecka. I kurser på heltid (100 procent studietakt) ska gruppen träffas minst 4 timmar per vecka. I kurser på deltid ska gruppen träffas minst 3 timmar per vecka (75 procent studietakt) eller 2 timmar per vecka (50 procent studietakt). I distanskurser med en studietakt på 25 procent ska gruppen träffas antingen 1 timme per vecka eller 2 timmar varannan vecka.

4.5 Samverkan

Folkhögskolan är ansvarig för folkhögskolekurser som bedrivs i samverkan med annan part. När flera parter samarbetar om verksamheten har folkhögskolan ansvar för att kursen genomförs i enlighet med statsbidragsvillkoren.

Enligt förordningen ska mottagare av statsbidrag årligen lämna en särskild redovisning om samverkansparter.

För samverkan gäller att

- endast den folkhögskola som är anordnare av en kurs kan rapportera deltagare som underlag för statsbidrag,

- rapporteringen ska ange i vilken kommun kursen anordnats och om den anordnats i samverkan med annan part,
- samverkanskurser kan ha koppling till folkhögskolans medlemsorganisationer och, i vissa fall, rikta sig till medlemmar.

Om ersättning utgår ska folkhögskolan ersätta samverkansparten utifrån faktiska kostnader. Folkhögskolan får inte schablonmässigt förmedla bidrag till samverkande part.

4.6 Allmän kurs

I förordningen framgår ramarna för allmän kurs, bland annat gällande målgrupp och andel av folkhögskolans verksamhet.

Allmän kurs ska

- omfatta minst 35 veckors heltidsstudier eller motsvarande omfattning vid deltid,
- på gymnasienivå, under minst halva kurstiden, innehålla minst fyra behörighetsgivande ämnen som tillsammans ger en bred allmän inriktning och som skiljer sig från kursens profilinriktning,
- på grundskolenivå, under minst halva kurstiden, innehålla en bredd av ämnen som förbereder för studier på gymnasienivå och som skiljer sig från en profilinriktning,
- benämnas allmän kurs i all information.

Deltagare som antagits till allmän kurs och som genom individuella val fått ett kursinnehåll som motsvarar villkoren för särskild kurs, ska i stället rapporteras på särskild kurs.

För allmän kurs på grundskolenivå respektive gymnasienivå ska folkhögskolan ta fram resultat av lärande för SeQF nivå 2 och 4. Deltagare ska involveras i en årlig utvärdering av läranderesultaten.

4.6.1 Intyg om allmän kurs

Folkhögskolan ska för deltagare på allmän kurs på grundskolenivå

- årligen dokumentera kunskaper i ämnen motsvarande kursplaner för årskurs nio i grundskolan eller grundläggande kommunal vuxenutbildning,

- på deltagarens begäran eller när deltagaren varaktigt lämnar skolan, utfärda *Intyg om kunskaper inhämtade på folkhögskola motsvarande grundskolenivån*,
- efter genomförd kurs utfärda *Intyg om godkänt resultat från allmän kurs på folkhögskola, SeQF/EQF nivå 2*, för deltagare som bedömts kunna tillgodogöra sig studier på gymnasienivå,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg för deltagare som varaktigt lämnar skolan,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

Folkhögskolan ska för deltagare på allmän kurs på gymnasienivå

- årligen dokumentera uppnådda behörigheter i behörighetsgivande ämnen,
- årligen dokumentera uppnådd tid i omfattningskravet,
- utfärda *Behörighetsintyg allmän kurs*, om behörigheter till högskole- respektive yrkeshögskolestudier, till deltagare som varaktigt lämnar skolan,
- utfärda *Behörighetsintyg särskild kurs*, om uppnådda behörigheter, till deltagare som begär ut intyg under pågående kurs,
- efter genomförd kurs utfärda *Intyg om godkänt resultat från allmän kurs på folkhögskola, SeQF/EQF nivå 4*, till deltagare som uppnått de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier och yrkeshögskolestudier,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg när deltagare varaktigt lämnar skolan,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Beda enligt Universitets- och högskolerådets rutiner,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

4.6.2 Studieomdömen

Folkhögskolan ska

- varje år sätta studieomdöme för samtliga deltagare som fullgjort ett år på allmän kurs på gymnasienivå,

- under läsåret informera deltagare om de grunder som tillämpas vid omdömessättning,
- säkerställa att ingen deltagare omdömessätts av färre än tre lärare,
- utarbeta och skriftligt beskriva formerna för hur processen att sätta studieomdöme går till. Beskrivningen ska finnas tillgänglig för skolans deltagare,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och sätta studieomdömen i minst 50 år.

En deltagare kan vända sig till rektor och därefter till folkhögskolans styrelse och begära en omprövning av omdömessättningen.

4.7 Särskild kurs

Särskild kurs ska omfatta minst 15 kursdagar.

Deltagare som antagits till särskild kurs, som genom individuella val fått ett kursinnehåll som motsvarar villkoren för allmän kurs, ska i stället rapporteras på allmän kurs.

4.7.1 Intyg om särskild kurs

Folkhögskolan ska för deltagare i särskild kurs på gymnasienivå

- utfärda *Behörighetsintyg särskild kurs*, när deltagaren varaktigt lämnar skolan och har uppnått motsvarande lägst godkänd nivå i något behörighetsgivande ämne,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg när deltagaren varaktigt lämnar skolan efter fullgjord kurs,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Bada enligt Universitets- och högskolerådets rutiner,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och sätta studieomdömen i minst 50 år.

4.8 Allmänna och särskilda yrkeskurser

Yrkeskurser ska rapporteras som allmänna eller särskilda yrkeskurser och följa ovan angivna villkor för respektive kurstyp samt villkor för yrkeskurser.

Folkhögskolan får genomföra yrkeskurser på grundläggande nivå i lokalt eller regionalt samarbete. Folkhögskolan ska genom kontakter och samarbete med bransch, myndigheter, kommun och region försäkra sig om att deltagarna uppnår kompetens som är behövlig för yrkesrollen.

Folkhögskolan ska för yrkeskurser på gymnasial nivå ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Folkhögskolan ska för yrkeskurser på eftergymnasial nivå ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom yrkeshögskola eller högskola.

4.8.1 Intyg om yrkeskurser

Folkhögskolan ska för deltagare på yrkeskurser på grundläggande nivå

- utfärda intyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan, där omfattning och innehåll i utbildningen framgår samt i vilka delar den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i de ämnen som studerats,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

Folkhögskolan ska för deltagare på yrkesutbildning på gymnasial nivå

- årligen dokumentera uppnådda behörigheter i enskilda ämnen och på begäran utfärda dessa,
- utfärda *Behörighetsintyg särskild kurs* till deltagare som varaktigt lämnar skolan och har uppnått motsvarande lägst nivå i något behörighetsgivande ämne,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Beda enligt Universitets- och högskolerådets rutiner och
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

Folkhögskolan ska för deltagare på yrkesutbildning på eftergymnasial nivå

- utfärda intyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan, där omfattning och innehåll i utbildningen framgår samt i vilka delar

den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i eftergymnasiala ämnen,

- utfärda folkhögskolans eget kursintyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan och
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

4.9 Undersköterskeutbildning på folkhögskola

I förordningen anges ramarna för folkhögskolans undersköterskeutbildning.

Undersköterskeutbildning ska rapporteras som allmän eller särskild kurs och följa ovan angivna villkor för respektive kurstyp samt villkor för undersköterskeutbildning.

Undersköterskeutbildning ska

- kunna leda till arbete som undersköterska med rätt att använda den skyddade yrkestiteln,
- omfatta minst 1,5 läsår eller tre terminer om sammanlagt minst 52 veckors heltidsstudier eller motsvarande omfattning vid deltid,
- ha ett innehåll som minst motsvarar det av Skolverket fastställda nationella yrkespaketet med kurser från vård- och omsorgsprogrammet,
- benämnas undersköterskeutbildning i all information.

4.9.1 Intyg om undersköterskeutbildning

Folkhögskolan ska för deltagare på undersköterskeutbildning

- årligen dokumentera uppnådda behörigheter i enskilda ämnen och på begäran utfärda dessa,
- som varaktigt lämnar skolan och har uppnått motsvarande lägst nivå i något behörighetsgivande ämne, utfärda *Behörighetsintyg undersköterskeutbildning*
- som varaktigt lämnar skolan utfärda folkhögskolans eget kursintyg,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Beda enligt Universitets- och högskolerådets rutiner och

- följa intentionerna avseende arkivvård i arkivlagen (1990: 782) och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

4.10 Korta kurser

En kort kurs ska omfatta minst en dag och högst 14 dagar samt ha minst fem deltagare.

4.11 Kulturprogram

Kulturprogram ska

- vara öppna arrangemang med minst tio deltagare förutom folkhögskolans deltagare och anställda,
- omfatta minst 60 minuter,
- motsvara två deltagarveckor och
- omfatta maximalt 200 deltagarveckor per folkhögskola och år.

5 Fördelning av statsbidrag

5.1 System för fördelning av statsbidrag

Enligt förordningen beslutar Folkbildningsrådet vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel.

Statsbidraget fördelas i form av

- organisationsbidrag,
- verksamhetsbidrag, inklusive allmänt och särskilt förstärkningsbidrag, och
- utvecklingsbidrag.

Statsbidraget fördelas framåtsyftande i treårsperioder. Under pågående period genomförs avstämningar i dialog mellan Folkbildningsrådet och folkhögskolan, vilket kan leda till justeringar av statsbidraget.

Fördelning av verksamhetsbidrag baseras huvudsakligen på uppnådd volym under tidigare verksamhetsår. Inför varje ny treårsperiod gör Folkbildningsrådet en samlad bedömning av folkhögskolans verksamhet i relation till tidigare tilldelning.

Under treårsperioden kan kompletterande ansökningar om särskilt förstärkningsbidrag göras. Utvecklingsbidrag kan utlysas och fördelas under pågående treårsperiod och löpa över andra perioder.

Inför varje ny period kan också en omfördelning ske mellan bidragstyper.

5.2 Organisationsbidrag

Organisationsbidraget syftar till att täcka folkhögskolans kostnader för de grundläggande funktioner som krävs för att skolan ska kunna verka som utbildningsanordnare enligt Folkbildningsrådets villkor.

Bidraget kan användas till exempelvis personalkostnader för rektor, ekonom, administratör, kurator, studie- och yrkesvägledare och annan personal som är nödvändig för skolans grundläggande funktioner.

Alla folkhögskolor tilldelas ett lika stort organisationsbidrag oavsett verksamhetens omfattning.

5.3 Utvecklingsbidrag

Utvecklingsbidraget syftar till att stärka folkhögskolans kvalitet, bygga organisatorisk kapacitet samt utveckla nya arbetssätt och metoder inom kursverksamheten.

Bidraget kan användas för tillfälligt utökad verksamhet, verksamhet i projektform, för att utveckla organisationens strukturer samt för innovation.

Folkbildningsrådet utlyser utvecklingsbidrag i den mån det finns tillgängliga medel. Verksamhet som finansieras av bidraget kan i vissa fall ligga till grund för framtida permanent verksamhet.

5.4 Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidraget är det huvudsakliga ekonomiska stödet för folkhögskolornas kursverksamhet. Bidraget syftar till att möjliggöra planering, genomförande och utveckling av folkhögskolans kurser i enlighet med statens syften med stödet till folkbildningen.

Bidraget fördelas framåtsyftande i form av årsplatser för en treårsperiod. Folkhögskolan ska uppnå det sammanlagda antalet årsplatser under treårsperioden. Folkbildningsrådet stämmer årligen av genomförd volym med folkhögskolan och avvikelser kan leda till att volymen justeras under perioden.

En schabloniserad kompensation utgår till rörelsedrivna folkhögskolor till följd av skilda regler för offentliga och privata aktörer gällande mervärdesskatt. Ersättningen baseras på folkhögskolans verksamhetsvolym.

5.4.1 Allmänt förstärkningsbidrag

Syftet med bidraget är att göra folkhögskolestudier på allmänna kurser tillgängliga och likvärdiga för deltagare med funktionsnedsättning och för deltagare med brister i svenska språket.

Förstärkningsbidraget avser kostnader för pedagogiska insatser inom allmänna kurser för

- deltagare med funktionsnedsättning och
- deltagare med brister i svenska språket.

Bidraget fördelas per årsplats på folkhögskolans allmänna kurser. Vid fördelning beaktar Folkbildningsrådet andelen allmänna kurser i relation till skolans totala verksamhet.

Folkhögskolan ska, utöver vad som anges för deltagare i behov av stöd (se 4.1.3) årligen följa upp och redovisa användningen av bidraget.

5.4.2 Särskilt förstärkningsbidrag

Syftet med bidraget är att göra folkhögskolestudier tillgängliga och likvärdiga för deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning enligt den definition som anges i 1 § i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och för deltagare med brister i svenska språket.

Ansökan görs av folkhögskolan och prövas av Folkbildningsrådet.

Bidraget avser kostnader för lärare eller annan pedagogisk personal för

- kurser riktade till deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning,
- deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning, spridda på olika allmänna och särskilda kurser, om antalet deltagare uppgår till minst fem,
- yrkeskurser inom särskild kurs för deltagare med brister i svenska språket.

Folkhögskolan ska, utöver vad som anges för deltagare i behov av stöd (se 4.1.3) årligen följa upp och redovisa användningen av bidraget.

6 Redovisning av statsbidrag

Den folkhögskoleverksamhet som bedrivs med stöd av statsbidrag ska särredovisas ekonomiskt, organisatoriskt och verksamhetsmässigt från eventuell annan verksamhet som organisationen bedriver. Om en organisation har flera folkhögskolor ska även dessa särredovisas.

Följande områden ska årligen redovisas till Folkbildningsrådet:

- deltagarstatistik och resultat från Folkhögskoleenkäten
- verksamhetsstatistik
- ekonomi
- verksamhetens mål och uppföljning av dessa
- systematiskt kvalitetsarbete och egen kontroll
- lärartäthet på allmän och särskild kurs.

Följande dokumentation ska lämnas årligen till Folkbildningsrådet:

- årsredovisning
- årsmötesprotokoll (i förekommande fall)
- revisionsberättelse eller revisorsrapport.

Folkbildningsrådet meddelar årligen vilka områden och uppgifter som ska ingå i redovisningen samt datum för rapportering eller insamling.

Förslag till nya statsbidragsvillkor för folkhögskolor - följbrev

Syften och bakgrund med villkorsöversynen

Folkbildningsrådets översyn av statsbidragsvillkoren för folkhögskolor har två huvudsakliga syften: att stärka folkhögskolans särart med fokus på bildning i verksamheten och att beskriva folkhögskoleverksamhetens förutsättningar för att styra mot kvalitet. Dessa syften balanseras mot behovet av stabilitet och förutsägbarhet för folkhögskolorna när det gäller statsbidraget.

Förslaget kombinerar dessa två syften med utgångspunkten att folkhögskolans särart till stor del är dess kvalitet. Villkoren i sin helhet ska därför stödja folkhögskolorna i att upprätthålla och utveckla utbildningsformens särart.

Förankringsprocess

Förslaget till nya villkor utgår från flera års dialog med folkhögskolor, intresseorganisationer, länsbildningsförbund, myndigheter och andra aktörer inom folkbildningen. Samtal kring nya villkor har skett i många olika sammanhang, bland annat genom rektorskonferenser, regionala konferenser samt med inbjudna folkhögskolerepresentanter utifrån olika teman. Dessutom har Folkbildningsrådet gjort ett flertal besök på folkhögskolor för att diskutera förslag och utreda konsekvenser för deltagare.

Om att stärka särarten i de nya villkoren

Kvalitetsområdena i kapitel två beskriver folkhögskolornas gemensamma kvaliteter samtidigt som de ger utrymme för varje skolas unika prägel. Varje folkhögskola har en egen verksamhetsidé och/eller profil som sätter prägel på kursutbud och bildningsmiljö. Samtidigt finns grundläggande delar som alla folkhögskolor har gemensamt och som utgör kärnan i utbildningsformen.

Den vägledande princip som anges för fördelning av statsbidraget är avsedd att stärka särarten på både lokalt och nationellt plan genom att ge utrymme för lokala anpassningar inom en gemensam ram.

Folkhögskolorna möter olika behov och förutsättningar samtidigt som

de upprätthåller utbildningsformens grundläggande värden. Dit hör det gemensamma lärandet för människor med olika bakgrunder, möjligheten att göra anpassningar utifrån aktuella deltagargrupper och lokala förhållanden samt möjligheten att skapa utbildningskedjor som ger deltagare möjlighet att söka sig vidare till arbete och studier på olika nivåer.

En bärande del av särarten är folkhögskolans frihet från nationella läro- och kursplaner. Denna frihet kräver dock kunskap och ansvar, vilket understryker betydelsen av att både styrelse och personal har god kännedom om folkbildning och villkoren för folkhögskolans statsbidrag. Lika central är deltagarnas möjligheter till inflytande över sin utbildning och skola.

För att tydliggöra och stärka dessa kvaliteter införs flera specifika villkor i det nya regelverket: att minst halva utbildningstiden genomförs i sammanhållen grupp, att högst 50 procent av kursverksamheten får ske på distans, att kursöverskridande samarbeten ska finnas, samt att styrelse och personal ska ha den kunskap om folkbildning som krävs för att förvalta utbildningsformens särart.

Om styrning mot kvalitet i kombination med ett stabilt statsbidrag

Folkbildningsrådet avser att använda kvalitetsbeskrivningarna som utgångspunkt för uppföljning av folkhögskolorna. Denna uppföljning syftar till att identifiera vilka skolor som behöver stöd för att utveckla sin verksamhet. På så sätt blir kvalitet ett gemensamt fokusområde för utveckling snarare än ett sorteringskriterium. Den största delen av finansieringen kommer fortsatt att utgå ifrån genomförd och upparbetad volym och ett fast organisationsbidrag. Den planerade grunden för fördelningen av bidrag 2027–2029 framgår av dokumentet *Fördelning av statsbidrag 2027–2029*.

Större förändringar i villkoren

Nedan presenteras områden som innebär större förändringar för folkhögskolorna. Folkbildningsrådet rekommenderar att ni läser igenom dessa områden särskilt noga när ni studerar villkorsförslaget.

Förordningstexten först

I gällande villkorsdokument ligger förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen sist som en bilaga till statsbidragsvillkoren. I det nya

förslaget har i stället förordningen placerats först, detta för att tydliggöra logiken att det som förordningen villkorar ska läsas tillsammans med villkoren. För de områden som regleras av förordningen tillsammans med statsbidragsvillkoren har en hänvisning till förordningen lagts in i villkorstexten. Det finns även delar av gällande förordning som inte ytterligare berörs i villkorstexten.

I samband med remissen (den 13 januari 2026) träder ändringar av förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen i kraft. Villkorsförslaget har utformats med hänsyn till dessa förändringar.

Kapitel 2, Kvalitet i folkhögskolan

Kapitel 2 inleds med en beskrivning av vägledande principer för fördelning av statsbidrag till folkhögskolor. En sådan har inte funnits tidigare.

Nya vägledande principer för fördelning av statsbidrag
Vid fördelning av utvecklingsbidrag, överlåtelse av statsbidrag och försöksperioder för nya folkhögskolor utgår Folkbildningsrådet ifrån vägledande principer. Principerna är nya och ska läsas tillsammans med beskrivningen av verksamhetens kvaliteter nedan.

Kvaliteter i folkhögskolans verksamhet
Ett nytt kapitel presenterar fem centrala kvaliteter som utgör grunden för folkhögskolans verksamhet:

Bildning och utbildning – balansen mellan bildning och utbildning, livslångt lärande, personlig utveckling, kritiskt tänkande och kollaborativt lärande

Bildningsmiljö – fysiska och pedagogiska miljöer med sammanhållna studiegrupper, gemensamma kursdagar, hög lärartäthet, tvärvetenskaplig kunskapssyn, gemenskap över kursgränser, och internatets pedagogiska syfte

Bidrag till samhällsnytta – yrkesutbildning, språkstöd, anpassad utbildning, livslångt lärande, kulturell kompetensförsörjning, lokalt och regionalt utvecklingsarbete

Demokrati och delaktighet – deltagarinflytande, studeranderättslig ordning, demokratisk styrning, förmedling av mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar

Kultur för mångfald – bredd och variation i kursutbud, samverkan med medlemsorganisationer, inkluderande kultur, möjligheter för alla deltagare att både utöva och ta del av kulturella uttryck

Kvaliteterna reflekterar vad som är folkhögskolans särart och skiljer denna utbildningsform från andra. Dessa kvaliteter är därför utgångspunkt för Folkbildningsrådets uppföljning av folkhögskolorna och vid fördelning av utvecklingsbidrag.

Kapitel 3, Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

I kapitel 3 finns i förslaget både grundläggande och organisatoriska villkor. Styrelsens ansvar tydliggörs liksom kravet på rektors pedagogiska kompetens och utbildning. Villkoren förtydligar folkhögskolans ansvar att ha en långsiktigt ekonomiskt stabil verksamhet.

Gällande studie- och yrkesvägledare och kurator finns inga förslag om minimikrav på tjänstgöringsgrad. Däremot ska båda funktionerna ingå i skolans organisation för förebyggande deltagarhälsoarbete.

Huvudmannasamverkan, särskild kurs (3.3.1)

För att stärka samverkan med civilsamhället införs

huvudmannasamverkan. Det avser särskild kurs som genomförs i en annan region än den där folkhögskolans säte finns och som bedrivs i samverkan med den egna huvudmannen. Sådan verksamhet kan startas utan ansökan till Folkbildningsrådet.

Villkor för nya folkhögskolor, övertagande och överlåtande av statsbidrag (3.3.2–3.3.4)

Villkor för att ansöka om att bli ny statsbidragsmottagare, för övertagande och överlåtande av statsbidrag mellan folkhögskolor, samt villkor för statsbidragsmottagare som upphör lyfts in i det nya villkorsdokumentet. Dessa villkor tydliggör Folkbildningsrådets processer för dessa förändringar. Vid övertagande och överlåtande av statsbidrag, samt vid beslut om beviljande av försöksperiod för nya folkhögskolor, gäller att de vägledande principerna för fördelning ska ligga till grund för Folkbildningsrådets bedömning.

Styrelsens och rektorns roll och ansvar (3.3.5)

Nya villkor tydliggör styrelsens ansvar för folkhögskoleverksamheten och att styrelsen ska ha god kännedom om statsbidragsvillkoren, utbildningsformen folkhögskola och folkhögskolans myndighetsutövning. Rektorn ska leda den pedagogiska verksamheten, ha pedagogisk insikt och kännedom om folkbildning, och senast fyra år efter tillträdet ska rektor ha genomfört en rektorsutbildning. Alla anställda ska ha relevant kunskap om statsbidragsvillkoren.

Deltagarhälsa och stödfunktioner (3.3.5)

Nya villkor förutsätter att folkhögskolan har en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande på individ- och gruppnivå i samarbete med pedagogisk personal. Denna organisation ska också tillgodose deltagarnas behov av studie- och yrkesvägledning och stöd av kurator.

Kapitel 4, Verksamhetsvillkor

Krav på lärartäthet höjs för allmän kurs och tas bort för särskild kurs (4.2)

För allmänna kurser höjs kravet på lärartäthet från 1,8 till 2,0 årstjänster per 1 000 deltagarveckor. För särskilda kurser tas kravet helt bort. Denna förändring motiveras av att målgrupperna på särskilda kurser varierar mycket. En genomsnittlig kvot är därmed inte avgörande och blir ett trubbigt mått på kvalitet. Folkhögskolorna bedömer själva behoven av lärartäthet på särskilda kurser. Folkbildningsrådet kommer dock att fortsätta samla in uppgifter om lärartäthet även på särskilda kurser för att kunna följa utvecklingen.

Undervisningstid för alla kurser (4.3)

Nya villkor etablerar begreppet undervisningstid för all kursverksamhet oavsett om den genomförs på plats eller på distans. För heltidskurser ska undervisningstiden vara minst 20 timmar per vecka, för deltidskurser 5, 10 eller 15 timmar per vecka. Minst hälften av den totala undervisningstiden ska utgöras av undervisning i sammanhållen grupp.

En sammanhållen grupp är en grupp med deltagare som återkommande studerar tillsammans under ledning av en lärare. Ofta är den sammanhållna gruppen detsamma som en klass. En deltagare kan ingå i flera grupper samtidigt. Eftersom minst halva tiden genomförs i en och samma sammanhållna grupp blir det oftast den viktigaste gruppen för deltagaren.

Detta är en ny ram för undervisningsstrukturen och utgår från uppfattningen att folkhögskolans särart är starkt förknippad med mötet, relationen mellan deltagare och lärare och det gemensamma lärandet.

Möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande ökas (4.3.2)

För allmänna och särskilda kurser ökas den tillåtna andelen arbetsplatsförlagt lärande från 15 procent till 20 procent av kurstiden. För yrkeskurser ska arbetsplatsförlagt lärande utgöra minst 15 procent och högst 35 procent av kurstiden. Detta återspeglar ett syfte att öka deltagarnas möjligheter till etablering på arbetsmarknaden.

Studie- och etableringsplan för deltagare på allmän kurs, studieplan för deltagare på särskild kurs (4.3.4)

Nya villkor kräver att folkhögskolan tillsammans med varje deltagare på allmän kurs upprättar en studie- och etableringsplan som anger omfattningskrav, behörigheter och individuella mål för personlig utveckling. Liknande planer utvecklades och testades genom ESF-projektet *Vägen* och utgör en förstärkning av deltagarnas orientering mot fortsatta studier, arbetsmarknad och personlig utveckling.

För särskild kurs ska folkhögskolan upprätta en studieplan tillsammans med varje deltagare för att stödja dennes väg mot personlig utveckling och att uppnå sina studiemål. Detta villkor stärker deltagarnas rättigheter och synliggör vägen mot deltagarnas studiemål.

Studieplanerna kan till stor del utgå från gemensamma mål, men ska även inkludera individens motiv för studierna och dennes mål för deltagande i kursen.

Kursöverskridande samarbeten blir obligatoriska (4.3.5)

Nya villkor förutsätter att alla allmänna och särskilda kurser, både på plats och på distans, ingår i återkommande kursöverskridande samarbeten. Detta för att stärka gemenskap och möten över kursgränser, en central beståndsdel i folkhögskolans särart.

Minst 50 procent lärande på plats (4.4)

Nya villkor inför att minst hälften av verksamheten på en enskild folkhögskola genomförs i skolans lokaler. En folkhögskola ska ha ett säte där en mångfald av deltagare möts och lär av varandra. Fjorton folkhögskolor hade 2024 mer än 50 procent av verksamheten på distans, varav endast två hade mer än 70 procent.

Yrkeskurser som egen kurstyp (4.8)

Yrkeskurser etableras som egen kurstyp med två varianter: allmänna yrkeskurser och särskilda yrkeskurser. För yrkeskurser på gymnasial och eftergymnasial nivå ställs krav på att deltagarna uppnår motsvarande kompetens som utbildning i andra utbildningsformer. Folkhögskolan får även fortsätta genomföra yrkeskurser på grundläggande nivå. Eftersom dessa saknar motsvarighet i andra utbildningsformer ställs krav på samverkan med bransch och lokalsamhälle om kursinnehåll och kompetensbehov.

Kapitel 5, Fördelning av statsbidrag

Fördelning av statsbidrag sker huvudsakligen genom tre bidragstyper. Till skillnad från i nuvarande villkor låser de nya villkoren inte fast bidragstypernas andel i procentsatser. För att ge en tydligare bild av fördelningen bifogas dokumentet *Fördelning av statsbidrag 2027 – 2029*.

Nya bidragstyper och framåtsyftande fördelning

Statsbidragen fördelas framåtsyftande för treårsperioder genom tre bidragstyper:

Organisationsbidrag: Bidrar till att täcka folkhögskolans kostnader för grundläggande funktioner. Fördelas lika till alla folkhögskolor oavsett verksamhetens omfattning.

Verksamhetsbidrag: Det huvudsakliga ekonomiska stödet för kursverksamhet, fördelas baserat på årsplatser för treårsperioden. Här ingår även allmänt och särskilt förstärkningsbidrag för deltagare med funktionsnedsättning och deltagare med brister i svenska språket. Verksamhetsbidraget baseras på tidigare volym. Tidigare överenskommen momscompensation till rörelsedrivna skolor kvarstår.

Utvecklingsbidrag: En ny bidragstyp som utlyses och fördelas efter bedömning av kvalitet och andra kriterier. Syftet är att stärka folkhögskolans kvalitet, bygga organisatorisk kapacitet och utveckla nya arbetssätt.

Statsbidraget fördelas för treårsperioder med årliga avstämningar som kan leda till justeringar. Under perioden kan kompletterande ansökningar om förstärkningsbidrag och utvecklingsbidrag göras, och mellan perioderna kan omfördelning ske mellan bidragstyper.

Kapitel 6, Redovisning av statsbidrag

I jämförelse med gällande villkorstext är kapitlet om redovisning mindre detaljerat och fokuserar på att folkhögskoleverksamhet som bedrivs med statsbidrag ska särredovisas, de områden som Folkbildningsrådet årligen följer upp samt ett fåtal dokument som årligen ska redovisas.

Folkbildningsrådet kommer årligen att förtydliga praktiska detaljer om redovisning och rapportering via utskick och information på hemsidan. Det skapar möjlighet för Folkbildningsrådet att anpassa uppföljningen utifrån var i treårsperioden för fördelning som vi befinner oss, samt att utöka informationen i bättre anpassade former än ett långsiktigt villkorsdokument.

Överväganden och konsekvenser

De nya villkoren innebär vissa förändringar för folkhögskolorna. Nedan beskrivs konsekvenser utifrån ekonomiska, organisatoriska, jämlikhetsmässiga och implementeringsmässiga perspektiv.

Fördelningssystemet och ekonomiska konsekvenser

Framåtsyftande tidsplanering

Den framåtsyftande fördelningen för tre år, där verksamhet kan spridas över perioden, bidrar till att flytta fokus från kvantitet till kvalitet.

Fördelning för tre år i stället för ett år i taget möjliggör för folkhögskolorna att överblicka sin ekonomi och verksamhet över en längre period och att fördela sin verksamhet mer fritt utifrån lokala förutsättningar.

I samband med beslut om fördelning för nya treårsperioder kan omfördelningar genomföras mellan olika bidragstyper. Det kan göra att fördelningssystemet upplevs som otydligt över tid och förutsägbarheten inför varje ny treårsperiod kan bli mindre för folkhögskolorna. För att motverka denna otydlighet kommunicerar Folkbildningsrådet en planering över fördelning för den första treårsperioden (se bilaga). Liknande planer kan komma att tas fram inför nästa fördelningsperiod. Det nya fördelningssystemet förväntas i liten utsträckning leda till omfördelningar mellan folkhögskolorna.

Utvecklingsbidraget möjliggör kvalitetsutveckling

Utvecklingsbidraget är en ny bidragstyp som fördelas utifrån kriterier. Bidraget kan användas för utlysningar av satsningar och utgörs av ofördelade medel. Storleken på bidragspotten förväntas bli ungefär 5–10 miljoner kronor årligen, men kan utökas med exempelvis tillskjutna medel från regeringen. Detta möjliggör kvalitetsinriktade satsningar oberoende av tilldelning baserad på tidigare upparbetad volym. Det kan också innebära att utveckling av kursverksamhet som Folkbildningsrådet bedömer ha stor relevans och hög kvalitet senare permanentas inom verksamhetsbidraget.

Bidraget möjliggör styrning mot kvalitet oberoende av tidigare volymtilldelning. Med en begränsad pott att fördela behöver folkhögskolorna lämna välutvecklade ansökningar med tydlig koppling till kvalitetsområdena för att få bidrag. Folkbildningsrådet har erfarenhet av att den kompetensen finns hos folkhögskolorna från tidigare utlysningar.

Det innebär också en viss osäkerhet i planeringen, då bidragspotten kan variera från år till år. Samtidigt ger systemet flexibilitet och uppmuntrar innovation och kvalitetsutveckling även för mindre och nyetablerade folkhögskolor.

Höjd lärartäthet för allmän kurs

Höjningen av lärartätheten för allmän kurs från 1,8 till 2,0 årstjänster per 1 000 deltagarveckor innebär ökade personalkostnader för de folkhögskolor som i dag inte uppfyller detta krav. Ett generellt förstärkningsbidrag för allmän kurs bidrar till att täcka dessa. Folkbildningsrådet bedömer att denna höjning är nödvändig utifrån målgruppens behov.

År 2024 låg den genomsnittliga lärartätheten på folkhögskola på 2,0, vilket innebär att många skolor redan uppfyller kravet. För de skolor som behöver höja lärartätheten kräver detta antingen rekrytering av lärare eller omfördelning av befintliga resurser.

Inga lärartäthetskrav för särskild kurs

Att helt ta bort kravet på lärartäthet för särskild kurs betyder att folkhögskolorna själva får bedöma behoven av lärartäthet utifrån sina målgrupper. Denna förändring är motiverad av den stora variationen bland särskilda kurser. En kurs för exempelvis deltagare med

intellektuell funktionsnedsättning kan kräva långt högre lärartäthet än en kurs med mer självgående deltagare, samtidigt som kvaliteten i båda kan vara likvärdig.

Denna förändring ger folkhögskolorna större frihet men också större ansvar för att säkerställa att lärartätheten är adekvat för målgruppen. Folkbildningsrådet kommer att fortsätta att samla in uppgifter om lärartäthet på särskilda kurser för att kunna följa utvecklingen.

Organisatoriska konsekvenser

Nya krav på rektorsutbildning

Kravet på att rektor senast fyra år efter tillträdet ska ha gått en rektorsutbildning innebär att folkhögskolorna behöver planera för detta. Detta kommer att kräva tid och resurser, men Folkbildningsrådet bedömer att det är väsentligt för att stärka den pedagogiska ledningen av folkhögskolorna. För rektorer som redan är i tjänst kommer kravet inte tillämpas, utan används framåtsyftande vid nyanställning.

Omställning av distansverksamhet

För de fjorton folkhögskolor som år 2024 hade mer än 50 procent distansverksamhet kommer det nya taket på 50 procent att kräva omställning av verksamheten. För folkhögskolor, exempelvis i glesbygd, som i dag bedriver mycket distansverksamhet kan omställningen innebära utmaningar.

Folkbildningsrådet ser distansstudier som en viktig del av den framtida folkhögskoleverksamheten samtidigt som vi ser vikten av lokal förankring och en fysisk mötesplats, som är en del av folkhögskolans särart.

Deltagarhälsa och stödfunktioner

Nya villkor förutsätter att folkhögskolan har en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Detta innebär ett systematiskt och samordnat arbete. För skolor som inte redan har denna organisering etablerad kan det kräva nya personalfunktioner eller omorganisering av befintliga funktioner för studie- och yrkesvägledning och kuratorstöd.

Jämlikhetsperspektiv

Stärkta deltagarrättigheter

De nya villkoren stärker deltagarnas rättigheter genom krav på studie- och etableringsplan för allmän kurs och studieplan för särskild kurs. Syftet är att stärka utbildningens inriktning mot gemensamma mål såväl som deltagarnas individuella utveckling och att deltagarna har inflytande över sin (ut)bildningsväg. Dessa åtgärder förväntas öka inkluderingen och möjligheterna för deltagare med särskilda behov.

Deltagarhälsa och förebyggande arbete

Kravet på en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande är avsett att säkerställa att alla deltagare får tillgång till stöd för att uppnå utbildningens mål och egen personlig utveckling. Detta är särskilt viktigt för deltagare med funktionsnedsättning eller andra behov av extra stöd.

Fokus på bildning och mångfald

De nya kvalitetsbeskrivningarna betonar mångfald, inkludering och att folkhögskolan är en mötesplats för människor med olika ålder, bakgrund och behov. Detta stärker att folkhögskolan ska vara tillgänglig och relevant för en bred målgrupp.

Implementeringskonsekvenser

Det finns två nya villkor som kräver anpassningar av befintlig verksamhet, nämligen

- ett golv om att minst 50 procent av verksamheten på en folkhögskola ska genomföras på plats
- en omfördelning av medel utifrån nytt system för fördelning av förstärkningsbidrag.

I samband med Folkbildningsrådets beslut om nytt förstärkningsbidrag, i oktober 2025, fattades också beslut om en modell för kompensation. Modellen innebär en nedtrappning, genom att enskilda skolors ersättning tillåts minska med högst en miljon kronor per år som längst under tre år.

För skolor som har mer än 50 procent verksamhet på distans planerar Folkbildningsrådet att fatta ett beslut om att verksamhetsanpassningar kan göras under tre år.

Tid för omställning och planering

De nya villkoren planeras träda i kraft 1 januari 2027, vilket ger folkhögskolorna ungefär ett år på sig att planera och genomföra omställningar.

Kommunikation och stöd

Folkbildningsrådet kommer att erbjuda stöd under implementeringen av de nya villkoren genom digitala möten, konferenser, en mer tillgänglig webbplats för villkoren och instruktionsfilmer. Detta är väsentligt för att folkhögskolorna ska kunna genomföra omställningen effektivt.

Tidplan

Januari 2026: Remissunderlag skickas till alla folkhögskolor och deras styrelser i Sverige, Studieförbunden (i samverkan) länsbildningsförbunden, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation (OFI), Folkhögskolornas serviceorganisation (FSO), Skånes folkhögskolor i samverkan, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och samtliga regioner.

Underlaget skickas även till följande myndigheter och organisationer:

Statistiska Centralbyrån (SCB),

Centrala Studiestödsnämnden (CSN),

Universitets- och högskolerådet (UHR),

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH),

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF),

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM),

Avdelningen för pedagogik och vuxnas lärande, Linköpings universitet,

Funktionsrätt Sverige,

Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet (DHR),

Synskadades Riksförbund,

Nätverket Unga För Tillgänglighet (NUFT),

Riksförbundet Attention,

Riksförbundet För barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB).

10 april 2026: Remissperioden löper till den 10 april 2026, som alltså är sista dag att komma in med remissvar.

Maj–augusti 2026: Folkbildningsrådet sammanställer och analyserar remissvaren och justerar villkorsförslaget vid behov.

September 2026: Folkbildningsrådets styrelse fattar beslut om nya villkor för folkhögskolan.

1 januari 2027: De nya villkoren träder i kraft.

Kommunikationsplan

För att stödja förståelsen för de nya villkoren producerar Folkbildningsrådet följande material:

Presentationsfilm om förändringar

En film presenterar de viktigaste förändringarna i villkoren, deras bakgrund och syfte. Filmen är avsedd för ledning, personal och andra intressenter vid folkhögskolorna och kommuniceras i samband med remissunderlaget.

Instruktioner om Folkbildningsrådets utvecklade hemsida för villkoren

En förhandstitt om kommande webblösning kommer att delas under våren. Den visar hur hemsidan ska fungera och hur man använder de interaktiva funktionerna.

Villkoren presenteras på Folkbildningsrådets utvecklade hemsida med möjlighet att söka på områden, enstaka villkor och begrepp. Sökfunktionen på sidan underlättar navigering i dokumentet. På hemsidan tillhandahåller Folkbildningsrådet kommentarer till villkoren som ger exempel och förtydligande text, samt hänvisar till annan styrning och anvisningar. Hemsidan kommer framöver även innehålla ordförklaringar av centrala begrepp.

Digitala möten för dialog

Under remissperioden (januari–april 2026) erbjuder Folkbildningsrådet ett flertal digitala möten för remissinstanser. Dessa möten ger möjlighet för intressenter att ställa frågor och få förtydliganden direkt från Folkbildningsrådet. Tider för dessa möten hittas på Folkbildningsrådets hemsida och via utskick, bland annat i nyhetsbrev.

Stöd under implementeringen

Folkbildningsrådet planerar under hösten 2026 flera konferenser för att svara på frågor om de nya villkoren och stödja implementeringen. Mer information och inbjudan kommer under våren 2026.

Fokusområden för överväganden i remissvar

Vi ser gärna att remissinstanserna särskilt överväger:

- Vilka övergripande ekonomiska och organisatoriska utmaningar och möjligheter ser ni med det nya fördelningssystemet?
- Hur påverkas folkhögskolorna av höjningen av lärartäthet för allmän kurs?
- Vilka konsekvenser ser ni för folkhögskolan och deltagarna av att kravet på lärartäthet på särskilda kurser tas bort?
- Vilka möjligheter och konsekvenser ser ni av villkoren om en organisation för deltagarhälsa?
- Hur påverkas folkhögskolorna av förslaget om att minst hälften av verksamheten ska genomföras på plats?
- Hur kan ni implementera de nya villkoren inom den givna tidsplanen, och vilket ytterligare stöd behöver ni från Folkbildningsrådet?

Fördelningsplan för 2027–2029

Som bilaga till detta brev presenteras en preliminär fördelningsplan för statsbidrag för folkhögskolor för perioden 2027–2029. Planen visar hur tillgängliga medel förväntas fördelas mellan organisationsbidrag,

verksamhetsbidrag och utvecklingsbidrag och Folkbildningsrådets tillämpning av modellen under första perioden.

Sista svarsdag: 10 april 2026

Remissvar skickas till: folkhogskola@folkbildningsradet.se

Folkbildningsrådet

Fördelning av statsbidrag 2027–2029

Förslag till fördelning av statsbidrag beskrivs i kapitel 5 i förslag till nya villkor. I det här dokumentet beskrivs vilka ingångsvärden som planeras användas när det nya fördelningssystemet träder i kraft och därmed hur statsbidragen fördelas 2027 till 2029.

Statsbidragen fördelas framåtsyftande för treårsperioder i stället för ett år i taget. Detta ger folkhögskolorna större framförhållning och frihet i planering. Ekonomi och verksamhet kan överblickas under en längre period.

Det nya systemet innehåller tre bidragstyper; organisationsbidrag, verksamhetsbidrag inklusive förstärkningsbidrag samt utvecklingsbidrag.

Organisationsbidrag 2027–2029

Bidraget fördelas som tidigare lika till alla folkhögskolor. 2026 och 2027 höjs organisationsbidraget sedan Folkbildningsrådets styrelse beslutat att fördela resurserna som efterlämnats av Albins och Markaryds folkhögskolor dit. Ytterligare höjning av organisationsbidraget planeras för närvarande inte ske under perioden 2027 till 2029.

Folkbildningsrådet har i förslag till nya villkor förtydligat vissa organisatoriska krav och kan i mån av tillgängliga medel på sikt ytterligare höja organisationsbidraget.

Verksamhetsbidrag 2027–2029

Verksamhetsbidraget fördelas som idag utifrån upparbetad (befintlig) volym uttryckt i årsplatser där en årsplats motsvarar 35 veckors studier.

Verksamhet genomförd 2026 slutregleras enligt nuvarande villkor för exempelvis över- respektive underproduktion i mars 2027. Tilldelning för den första treårsperioden sker med ett preliminärt beslut om fördelning för första kvartalet 2027, utifrån tilldelad verksamhetsvolym 2026. Efter slutreglering fastställs nya ingångsvärden uttryckt i årsplatser för 2027, 2028 och 2029. En folkhögskola med 180 årsplatser tilldelas 540 årsplatser eller 18 900 deltagarveckor för de tre åren.

Om antal genomförda årsplatser avviker stort från förväntad årlig verksamhet kan tilldelningen minska under innevarande treårsperiod. Om en skola inte genomfört alla tilldelade årsplatser under de tre åren kommer ingångsvärdet till kommande treårsperiod minska. Medel för årsplatser som inte genomförts under aktuell treårsperiod ska återbetalas.

Förstärkningsbidrag

Det sammanlagda förstärkningsbidraget planeras fortsatt ligga på åtta procent av ordinarie statsbidrag vilket är samma nivå som i nuvarande villkor. Det allmänna förstärkningsbidraget uppgår till ungefär 6 procent och det särskilda till ungefär två procent.

Det allmänna förstärkningsbidraget fördelas per deltagarvecka till allmän kurs. En enskild folkhögskola tilldelas allmänt förstärkningsbidrag för en maximal andel på 60 procent av den egna folkhögskolans totala verksamhet.

Ingångsvärdet för folkhögskolans allmänna förstärkningsbidrag kommer att beräknas som ett genomsnitt på genomförd allmän kurs under 2025 och 2026. Det fastställda ingångsvärdet förändras inte under treårsperioden. Nytt ingångsvärde till nästa treårsperiod fastställs utifrån ett snitt av genomförd verksamhet 2027 till 2029.

Folkbildningsrådet kommer att följa utvecklingen av allmän kurs och gränsen för hur stor del av den egna allmänna kursen som berättigar till allmänt förstärkningsbidrag kan komma att förändras utifrån hur verksamhetsvolymen för allmän kurs utvecklas nationellt.

Det särskilda förstärkningsbidraget riktar sig till deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt till deltagare med brister i svenska språket som studerar på yrkeskurser.

Det särskilda förstärkningsbidraget är sökbart efter utlysning. Utlysning sker på hösten. Den första ansökningsperioden är öppen mellan 26 november 2025 och 31 januari 2026. Ansökan kommer att öppna årligen för kompletterande ansökningar till deltagare på långa kurser samt till korta kurser som ska genomföras kommande kalenderår.

Särskilt förstärkningsbidrag till deltagare på yrkeskurser med brister i svenska språket ersätts med en summa per deltagarvecka och fördelas preliminärt efter ansökan från respektive skola i november 2026.

Fortsättningsvis blir skolans beviljade medel relaterade till föregående års slutreglering och möjlighet erbjuds att ansöka om medel för ny verksamhet.

Redovisningen av deltagare på yrkeskurser med brister i svenska språket tas från deltagarstatistiken (SchoolSoft) i samband med slutreglering.

Det särskilda förstärkningsbidragets användning redovisas med en rapport av utökade pedagogiska tjänster per skola. Medel som inte använts återbetalas.

Insamling av statistik gällande funktionsnedsättning

I de nya villkoren föreslås det bli obligatoriskt att lämna uppgifter till SCB om deltagare med funktionsnedsättning och rapportering av deltagarna kopplas till utbetalningen av förstärkningsbidrag.

I rapporteringen ska skolan ange vilka deltagare som skolan bedömer har en funktionsnedsättning, respektive vilka deltagare som ligger till grund för det särskilda förstärkningsbidraget.

Utvecklingsbidrag

Utvecklingsbidraget finansieras via ofördelade medel och fördelas efter kriterier i respektive utlysning. Under den första fördelningsperioden kommer huvuddelen av ofördelade medel att användas till kompensation för minskad ersättning i förstärkningsbidrag (se nedan). Det innebär också att det sannolikt finns mycket begränsade möjligheter att starta nya försöksverksamheter under 2027, 2028 och 2029.

Utöver ofördelade medel kan andra resurser komma att tillföras utvecklingsbidraget. Det kan röra sig om satsningar i form av nya statsbidrag eller andra resurser som av olika skäl inte har fördelats.

Kompensationen i samband med införande av nytt förstärkningsbidrag

Det nya upplägget för förstärkningsbidraget innebär i viss mån en omfördelning mellan folkhögskolor. Beslutet innehåller därför en kompensation där en nedtrappning sker genom att enskilda skolors ersättning tillåts minska med högst en miljon kronor per år som längst under tre år.

Kompensationen kopplas till förstärkta lärarinsatser och ska redovisas årligen. Skolor som mottar kompensation har samma krav på genomsnittlig lärartäthet som i det gamla systemet, 1,8 helårstjänster per 1 000 dv.

Kompensationen baseras på utbetalt förstärkningsbidrag och bidrag till språkligt stöd 2025 jämfört med allmänt och särskilt förstärkningsbidrag per år 2027, 2028 och 2029. I samband med årlig avstämning följs användningen av kompensationen upp. I samband med slutreglering av de tre åren återbetalas medel som inte använts till förstärkta lärartjänster.

Momskompensation

Momskompensationen för rörelsedrivna folkhögskolor finns kvar i det nya systemet för fördelning av statsbidrag. Den kommer att behålla nuvarande värde och beräkningsgrund och utgå till samma skolor som i nuvarande system.

Särskilda regler för små skolor

I det nya systemet planeras liksom idag små skolor att ges möjlighet att växa till minst 143 årsplatser, eller 5 000 deltagarveckor. När fördelningsperioden om tre år slutregleras planeras eventuell överproduktion för små skolor att utgöra grund för nytt ingångsvärde. Däremot ersätts inte överproduktion som skett under perioden.

Vad innebär detta för en enskild folkhögskola?

Ingångsvärden och verksamhetsbidraget förväntas beslutas och ersättas för treårsperioden 2027 – 2029, på samma sätt som 2026.

Organisationsbidraget höjs 2026 och förväntas ligga på samma nivå 2027, 2028 och 2029.

Utvecklingsbidraget förväntas under 2027 – 2029 kunna fördelas endast i marginell utsträckning.

När det gäller förstärkningsbidraget har Folkbildningsrådet tidigare informerat om att vi beräknar att ersättningen i den del som riktar sig till allmän kurs kan förväntas ligga runt 320 kronor per deltagarvecka.

Denna prognos bygger på att ordinarie statsbidrag 2027 och framåt ligger kvar på minst samma nivå som 2026.

2026-03-18

§ 46**Remiss - Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030**

Diarienummer: RJL 2026/636

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande yttrande som svar till Region Halland.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har fått möjlighet att yttra sig över Region Hallands serviceprogram för 2026–2030.

Regeringen har gett regionalt utvecklingsansvariga ett erbjudande att utarbeta och genomföra regionala serviceprogram. Region Halland har beslutat att ta fram ett nytt regionalt serviceprogram som gäller fram till 2030.

Hallands regionala serviceprogram beskriver mål och prioriteringar för att bevara, utveckla och förbättra tillgången till kommersiell service i länet och dessutom hur man ska arbeta långsiktig med hållbar tillväxt, fysisk planering och landsbygdsutveckling i Hallands län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-27
- Förslag till yttrande
- Remiss: Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Remiss - Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- godkänner föreliggande yttrande som svar till Region Halland.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har fått möjlighet att yttra sig över Region Hallands serviceprogram för 2026–2030.

Regeringen har gett regionalt utvecklingsansvariga ett erbjudande att utarbeta och genomföra regionala serviceprogram. Region Halland har beslutat att ta fram ett nytt regionalt serviceprogram som gäller fram till 2030.

Hallands regionala serviceprogram beskriver mål och prioriteringar för att bevara, utveckla och förbättra tillgången till kommersiell service i länet och dessutom hur man ska arbeta långsiktig med hållbar tillväxt, fysisk planering och landsbygdsutveckling i Hallands län.

Ärendebeskrivning

Serviceprogrammet är ett dokument framtaget av Region Halland med syftet att stärka den kommersiella servicen i landsbygd. Landsbygdernas drivmedelsstationer och dagligvarubutiker är viktiga för Hallands utveckling och tillväxt.

Region Halland har möjlighet att stödja butiker och drivmedelsanläggningar i servicegläsa områden för att upprätthålla tillgängligheten till kommersiell service för de som bor, lever och verkar i Halland. Det regionala serviceprogrammet har flera användningsområden. Del 1 fungerar det som ett vägledande dokument, likt en manual, för de som vill söka ekonomiskt stöd för att bedriva kommersiell service på landsbygden och utveckla sina verksamheter.

Dessutom är serviceprogrammet ett strategiskt dokument som beskriver hur stöden till kommersiell service ska bidra till att utveckla Hallands län på lång sikt. Det handlar om att bidra till regional utveckling som står på flera ben, vilket innebär att samverkan krävs mellan flera aktörer. Programmet innehåller även information om det strategiska arbete som bedrivs för att utveckla Hallands landsbygd och tillgängligheten till service.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2026-02-27
- Förslag till yttrande
- Remiss: Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030

Beslutet skickas till

Region Halland

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Therese Råberg
Sektionschef innovation och
attraktivitet

Region Halland

Remiss - Regionalt serviceprogram Halland 2026-2030

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över region Hallands serviceprogram 2026-2030.

Region Jönköpings län ställer sig positiv till det framtagna förslaget till serviceprogram.

Synpunkter på förslaget

Programmet är välstrukturerat, pedagogiskt uppbyggt och tydligt uppdelat i en operativ och en strategisk del, vilket gör det tillgängligt både för stödsökande och för strategiska aktörer.

Det är positivt att programmet tydliggör kopplingen mellan handläggning av stöd och övergripande regionala mål inom hållbar tillväxt, fysisk planering och landsbygdsutveckling.

Strukturen med Del 1 ("Vad gäller?") och Del 2 ("Varför och hur?") bidrar till transparens och förståelse för prioriteringar och bedömningar.

Region Jönköpings län anser att Regionalt serviceprogram Halland 2026–2030 är väl genomarbetat, strategiskt förankrat och operativt tydligt. Programmet ger god vägledning till stödsökande och bidrar samtidigt till långsiktig regional utveckling.

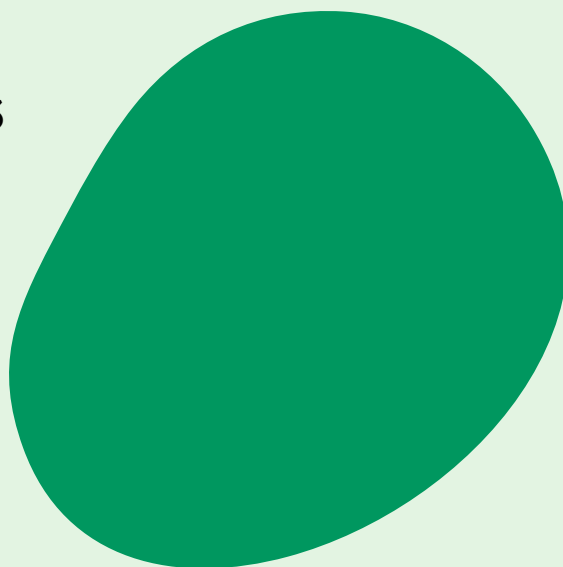
Vi ser fram emot fortsatt dialog och erfarenhetsutbyte kring stöd till kommersiell service och landsbygdsutveckling i våra respektive regioner.

Kerstin Hammar
Ordförande i nämnd för arbetsmarknad,
näringsliv och attraktivitet

Program

Regionalt serviceprogram Halland 2026– 2030

Remissversion 2026-02-13

Innehåll

Innehåll	2
Remissversion Regionalt serviceprogram 2026–2030	4
DEL 1	5
Vad är ett serviceprogram?	6
Vad är kommersiell service?	7
Grundläggande service	7
Utökad service	7
Stödformer för dig som bedriver kommersiell service på landsbygd	8
Krav på verksamheten och platsen	8
Regionala prioriteringar vid beslut för ansökan om investeringsstöd	10
Avstånd till närmsta alternativa service	11
Verksamhetens omsättning	11
Investeringens förväntade effekter	12
Om stöd till obemannad butik	12
Processen att söka stöd	13
Var och när skickar du din ansökan?	13
Vem handlägger och beslutar om din ansökan?	15
När betalas beviljat stöd ut?	15
Stödtak – Hur mycket stöd går att söka?	15
Vägledning	17
Andra aktörer för stöd och vägledning	17

DEL 2	18
Bakgrund	18
Syfte & Mål	19
Avgränsningar	21
Region Hallands och Tillväxtverkets uppdrag	21
Styrdokument och strategiska nivåer	22
Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2035	22
Regional utvecklingsstrategi och strategi för hållbar tillväxt	22
Regional fysisk plan	23
Omvärldsbevakning och samhällstrender	24
Tillgänglighet till service	24
Digitalisering	25
Grön omställning	26
Beredskap	26
Obemannade butiker och hybridbutiker	27
Fördjupning – Regionala prioriteringar och arbetssätt	29
Om regionala prioriteringar vid handläggning och beslut	29
Insatser	31
Uppföljning	32
Nulägesbild Dagligvarubutiker 2026	33
Nulägesbild Drivmedelsstationer 2026	34

Remissversion

Regionalt serviceprogram 2026–2030

Programmet är byggt i två övergripande kapitel som består av olika delar lämpade för olika typer av läsare, men som fungerar att läsa i kronologisk ordning:

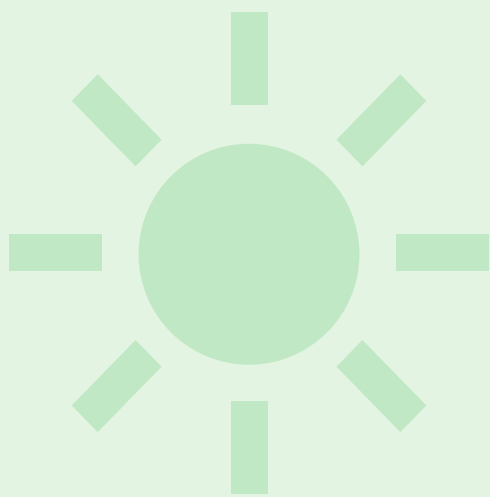
Del 1 innehåller information till läsare utanför Region Halland, handlare som vill söka stöd, eller personer som vill veta mer om vad stöd till kommersiell service är samt hur processen fungerar i korta drag.

Del 1 förklarar ”Vad är det som gäller?”

Del 2 är mer strategisk och beskriver Region Hallands långsiktiga mål, hur regionen kan nå dit genom insatser inom stöd till kommersiell service, landsbygdsutveckling, fysisk planering, mobilitet med flera. En chans att knyta ihop arbetet med flera andra processer och beskriva vikten av samverkan.

Del 2 förklarar ”Varför, hur har Region Halland resonerat fram innehållet i Del 1?”

DEL 1

Vad är ett serviceprogram?

Serviceprogrammet är ett dokument framtaget av Region Halland med syftet att stärka den kommersiella servicen i landsbygd. Landsbygdernas drivmedelsstationer och dagligvarubutiker är viktiga för Hallands utveckling och tillväxt.

Region Halland har som mål att ingen ska ha mer än 20 kilometer till en dagligvarubutik eller drivmedelsstation. Kommersiell service är viktig för att vardagen ska fungera på ett smidigt sätt, både under normala förhållanden och under kriser.

Region Halland har möjlighet att stödja butiker och drivmedelsanläggningar i serviceglesa områden för att upprätthålla tillgängligheten till kommersiell service för de som bor, lever och verkar i Halland. Det regionala serviceprogrammet har flera användningsområden:

Dels fungerar det som ett vägledande dokument, likt en manual, för de som vill söka ekonomiskt stöd för att bedriva kommersiell service på landsbygden och utveckla sina verksamheter. Programmet ska hjälpa dig som stödsökande genom att tydligt beskriva vad du kan söka stöd för, vilka krav som ställs på din verksamhet samt vilka prioriteringar Region Halland gör i handläggningen och bedömningen av din ansökan. Den information som behövs för att förstå stödprocessen och komma i gång med ansökan hittar du i **Del 1**.

Dessutom är serviceprogrammet ett strategiskt dokument som beskriver hur stöden till kommersiell service ska bidra till att utveckla Hallands län på lång sikt. Det handlar om att bidra till regional utveckling som står på flera ben, vilket innebär att samverkan krävs mellan flera aktörer. Information om det strategiska arbete som bedrivs för att utveckla Hallands landsbygd och tillgängligheten till service finner du i **Del 2**.

Region Hallands serviceprogram gäller perioden 2026–2030.

Vad är kommersiell service?

Region Halland fördelar ekonomiskt stöd till dig som bedriver kommersiell service på landsbygden i Halland. Den ekonomiska ramen för stödet kommer ifrån Tillväxtverket. Med kommersiell service menas företag som erbjuder varor och tjänster för att uppfylla det grundläggande behovet i vårt samhälle. Hit räknas dem som försörjer sin ort och sitt omland med livsmedel, drivmedel ombudstjänster och annan service. Serviceprogrammet och de ekonomiska stöden omfattar därmed inte offentlig service.

Grundläggande service

Försäljning av dagligvaror.

Försäljning av drivmedel.

Ombud för post/paket.

Ombud för apotek.

Grundläggande betaltjänster.

Utökad service

Ombud för spel.

Ombud för Systembolaget.

Erbjuder hemsändning.

Erbjuder återvinning och/eller pant.

Civil beredskap – platsen erbjuder möjlighet till drift vid störningar och samhällskriser.

Stödformer för dig som bedriver kommersiell service på landsbygd

1. Särskilt driftstöd

Stöd till dig som driver en dagligvarubutik med lägre omsättning i ett område där servicen är gles. Stödet kan sökas årligen.

2. Servicebidrag

Stöd som kan lämnas till företag med dagligvarubutik eller drivmedelstation i områden där servicen är gles. Bidrag lämnas om företaget har drabbats av tillfälliga problem med lönsamheten och andra åtgärder har varit otillräckliga.

3. Investeringsstöd

Stöd till investeringar i syfte att bibehålla och utveckla servicen. Detta kan exempelvis användas för ombyggnad av lokaler eller för att köpa in ny utrustning. Stödet kan sökas två gånger per år.

Krav på verksamheten och platsen

Möjligheten att lämna stöd regleras av [*Förordning om stöd för att främja tillgången till grundläggande kommersiell service - SFS 2024:1243*](#). Den beskriver vilka stödformer som kan användas och vem som kan få stöd.

I handläggningen följer Region Halland de bestämmelser som fastslagits i förordningen. De punkter som på kommande sidor är understrukna ingår inte i förordningen utan är Region Hallands egna krav som kompletterar övriga bestämmelser.

Krav för att söka särskilt driftstöd

Försäljningsstället tillhandahåller mångsidigt utbud av dagligvaror

Försäljningsstället är beläget mer än 10 km från ett annat försäljningsställe som har ett mångsidigt utbud av dagligvaror.

Företaget har fasta lokaler som är öppna så att kunderna kan få tillgång till dagligvaror året runt.

Nettoomsättning för dagligvaror som uppgick till högst 11 miljoner kronor enligt det senaste årets årsredovisning, årsbokslut eller annat liknande underlag.

Försäljningsstället är bemannat minst 40 timmar per vecka. Detta kan kompletteras med system för obemannad försäljning utanför ordinarie öppettider.

Krav för att söka servicebidrag

Försäljningsstället tillhandahåller dagligvaror eller drivmedel.

Försäljningsstället är beläget mer än 5 kilometer från ett annat försäljningsställe som tillhandahåller dagligvaror eller drivmedel.

Företaget har fasta lokaler. Vid särskilda skäl kan stöd även delas ut till företag som inte har fasta lokaler men levererar dagligvaror i landsbygder.

Stödet gäller enbart försäljningsställen som har drabbats av tillfälliga problem med lönsamheten och andra åtgärder varit otillräckliga för att komma till rätta med lönsamhetsproblem.

Försäljningsstället är bemannat minst 40 timmar per vecka. Detta kan kompletteras med system för obemannad försäljning utanför ordinarie öppettider.

Definitioner

Dagligvaror: Grundläggande varor såsom livsmedel, drycker, tobak och hushållsartiklar som konsumenterna köper flera gånger i veckan.

Mångsidigt utbud: Ibland benämnt fullt utbud. Försäljningsstället ska fylla funktionen som huvudsaklig källa för hushållens inköp av dagligvaror. Minst 1000 artiklar, varav varugrupperna mejeri, charkvaror, ägg, färskt bröd, frukt och grönsaker bör finnas representerade.

Krav för att söka investeringsstöd

Försäljningsstället tillhandahåller dagligvaror eller drivmedel

Försäljningsstället är beläget mer än 5 kilometer från ett annat försäljningsställe.

Företaget har fasta lokaler.

Stödet får enbart användas till utgifter för:

- inköp av inredning eller utrustning,
- anskaffning, ny-, till- eller ombyggnad av lokal och i direkt anslutning till lokalen.
- större reparation av lokal.
- kompetensinsatser för anställda.
- och åtgärdsprogram som förbättrar lönsamhet.

Regionala prioriteringar vid beslut för ansökan om investeringsstöd

Som komplement till kraven på stöd presenteras på nästkommande sidor några regionala prioriteringar som handläggare och beslutsfattare på Region Halland använder för att bedöma ansökningar om stöd.

Ju fler prioriteringar ansökan uppfyller desto högre prioriteras den men det är också viktigt att ha en helhetssyn på ansökan. Regionala prioriteringar är endast en del i handläggning och beslut som finns för att säkerställa att investeringarna gör nytta i linje med lokala, regionala och nationella långsiktiga mål.

Regionen bedömer:

- Avstånd till närmsta alternativa service
- Verksamhetens omsättning
- Investeringens förväntade effekter

Verksamheter som har ett väl utbyggt utbud för grundläggande kommersiell service eller verksamheter som av service-strategiska skäl är betydelsefulla, ska prioriteras.

Bemannade och obemannade butiker bedöms på olika grunder. Se mer på sida 12.

Avstånd till närmsta alternativa service

Den verksamhet du söker stöd för får inte ligga för nära en annan verksamhet av samma slag. Denna prioritering görs för att skapa goda förhållanden för konkurrens samt för att gynna de verksamheter som ligger i glesare landsbygd.

0–5 km: ej prioriterat.

5–10 km: lägre prioriterat, endast för dagligvarubutiker, drivmedelsstationer ej prioriterade.

> 10 km: högt prioriterat för både dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.

Verksamhetens omsättning

Ansökan bedöms även utifrån verksamhetens omsättning. Denna typ av prioritering görs för att stöd främst ska nå de aktörer som inte har resurser att göra investeringar i sin verksamhet utan ett investeringsstöd. De verksamheter som har över 40 miljoner kronor i omsättning förväntas kunna göra fler investeringar på egen hand.

> 40 miljoner kronor: prioritet låg

15–40 miljoner kronor: prioritet medel

0–15 miljoner kronor: prioritet hög

Investeringsens förväntade effekter

Regionen prioriterar ansökningar där investeringar...

Huvudsakliga prioriteringar

... möjliggör för nyetablering, eller förhindrar eventuell nedläggning av en butik.

... möjliggör nya serviceslag eller stärkt kommersiell service.

Högt prioriterade

... förväntas leda till förbättrad miljömässig hållbarhet.

... förväntas leda till förbättrad social hållbarhet samt om särskilda grupper påverkas positivt av investeringen.

Övriga prioriteringar

... förväntas stärka destinationen ur besöksnäringssynpunkt.

... förväntas förbättra butikens funktion ur beredskapssynpunkt.

... förväntas leda till bättre kommersiell service genom innovativa lösningar.

... förväntas leda till ökad kompetens inom verksamheten.

Läs mer djupgående om prioriteringarna och regionala mål i **Del 2**.

Om stöd till obemannad butik

Du som bedriver en delvis eller helt obemannad butik har möjlighet att söka investeringsstöd. Särskilt driftstöd och servicebidrag kräver att försäljningsstället är bemannat minst 40 timmar i veckan.

En fullt bemannad aktör premieras framför obemannade aktörer vid geografiskt avståndskrav till närmsta försäljningsställe. Det gäller både investeringsstöd om 5 km och särskilt driftstöd 10 km.

När Region Halland handlägger ansökan och räknar avståndet till närmsta butik finns olika tillvägagångssätt beroende på butikens karaktär. Obemannade butiker ses som ett komplement till de bemannade. För att obemannade butiker inte ska konkurrera med bemannade butiker handläggs ansökningar på följande vis:

- Driver du en obemannad butik kommer avstånd till närmsta alternativa butik räknas till närmsta bemannade såväl som obemannade butik
- Driver du en bemannad butik räknas inte avståndet till närliggande obemannade butiker, utan till närmsta alternativa bemannade butik.

Läs mer om hur Region Halland tagit fram prioriteringarna i **Del 2**

Processen att söka stöd

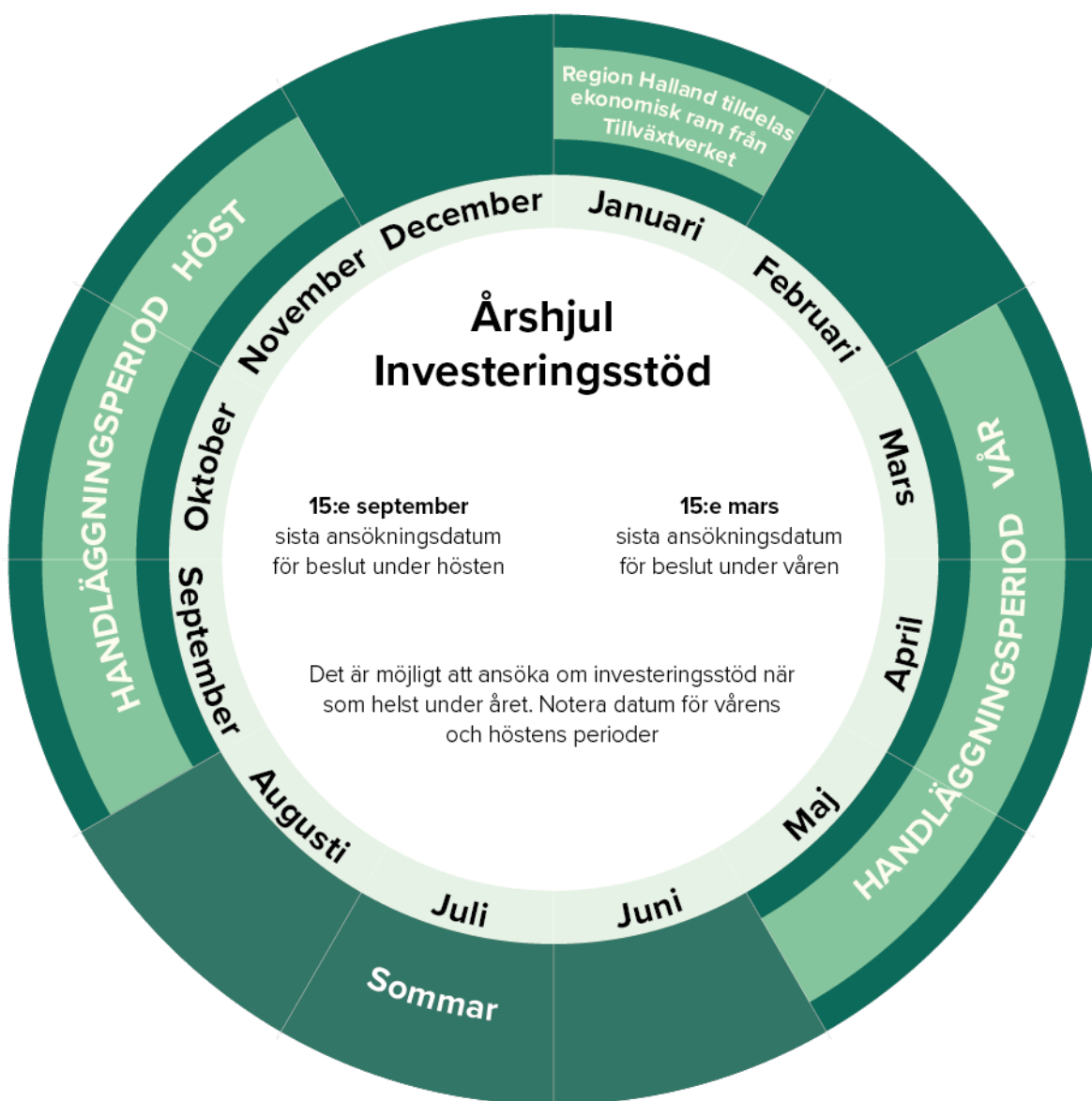
Var och när skickar du din ansökan?

Ansökan görs genom Tillväxtverkets tjänst online på www.minansokan.se. Där loggar du in med e-postadress eller med Bank-ID. När du är inloggad kan du enkelt söka på den kommun du är verksam inom för att se vilka stöd som finns att söka.

Det finns ingen tidsgräns för när du får skicka ansökningar, eller hur ofta du får skicka dem. Särskilt driftstöd och servicebidrag handläggs kontinuerligt och så snabbt som möjligt. Investeringsstödet är däremot uppdelat i två ansökningsperioder per år och beslutas en gång under våren och en under hösten. Anledningen till det är att Region Halland vill hålla ansökningsprocessen mer rättvis eftersom den totala mängden pengar som kan sökas varje år är begränsad. Genom att jämföra alla inkomna ansökningar två gånger per år säkerställer Region Halland att bedömningen blir rättvis, analyseras utifrån en helhet, samt att stödet delas ut dit det gör mest nytta.

För att söka investeringsstöd under våren behöver ansökan om investeringsstöd vara inskickad via minansokan.se senast **15 mars**.

För att söka investeringsstöd under hösten behöver ansökan om investeringsstöd vara inskickad via minansokan.se senast **15 september**.

Vem handlägger och beslutar om din ansökan?

När ansökan är inskickad handläggs den utav tjänstepersoner på Region Halland. De förbereder ärendet för politiskt beslut och gör en avvägning om ansökan uppfyller de krav som ställs på ansökan och verksamheten. Det politiska beslutet att bevilja eller avslå ansökan tas av regionstyrelsens tillväxtutskott. Det brukar ta ungefär en månad från påbörjad handläggning till politiskt beslut. Beslut kan inte överklagas.

När betalas beviljat stöd ut?

För särskilt driftstöd och servicebidrag betalas pengarna i regel ut några dagar efter ansökan beviljats. Det kan variera beroende på bank.

Utbetalning av investeringsstödet skiljer sig från övriga stöd genom att verksamheten först måste redovisa genomförda investeringskostnader innan medfinansiering kan utgå. Detta rapporteras också i www.minansokan.se.

Stödtak – Hur mycket stöd går att söka?

Tillväxtverket beviljar årligen Region Halland medel att nyttja till investerings- & särskilt driftstöd. Storleken på beviljad ekonomisk beslutsram varierar årligen och baseras på regionala behov och förutsättningar. Stöden till kommersiell service regleras både av Sveriges riksdag i förordning SFS 2024:1243 samt i EU-kommissionens förordningar nr 1407/2013 samt nr 360/2013.

Stödtak särskilt driftstöd

Särskilt driftstöd lämnas med högst 370 000 kronor per år och försäljningsställe. Frågan om stöd ska prövas för varje år. Stödet beräknas på försäljningsställets nettoomsättning av dagligvaror enligt Tillväxtverkets beräkningsmodell. Särskilt driftstöd får enligt förordning 360/2013 (EU) enbart lämnas upp till 500 000 euro under en treårsperiod för ett företag.

Observera att summan av särskilt driftsstöd och eventuellt servicebidrag inte får överskrida 370 000 kronor per år.

Om ett företag erhåller investeringsstöd eller servicebidrag i kombination med särskilt driftstöd omfattas båda EU-kommissionens förordningar och stöden tillsammans får uppgå i max 500 000 euro under en treårsperiod.

Stödtak servicebidrag

Servicebidrag beviljas med högst 370 000 kronor per år till samma mottagare. Servicebidrag lämnas för sammanlagt högst tre år. Servicebidrag får enligt förordning 1407/2013 (EU) enbart lämnas upp till 200 000 euro under en treårsperiod för ett företag.

Stödtak investeringsstöd

Det finns ingen gräns på hur stor investeringen får vara eller vad den får kosta. Det finns inte heller någon gräns på hur ofta du får skicka in ansökan. Däremot finns begränsningar i mängden stöd du kan få för din investering. Investeringsstödet regleras på EU-nivå där kommissionens förordning (nr 1407/2013) ställer krav på att högst 200 000 euro får delas ut i investeringsstöd under en treårsperiod.

Du kan få din investering medfinansierad upp till 50% och vid särskilda fall 85% av investeringens totala kostnad. Läs mer om nivåerna för investeringsstöd i *Regionala prioriteringar* samt fördjupat i **Del 2**.

Vägledning

Har du frågor angående stöden, innehållet i serviceprogrammet eller vill du ha hjälp med din ansökan? Kontakta då Region Halland för vägledning. Vägledning kan även samordnas med representanter från din kommun för att få fler perspektiv på hur din servicepunkt kan utvecklas.

Andra aktörer för stöd och vägledning

Almi erbjuder rådgivning, lån och affärsutvecklingscheckar för små och medelstora företag.

Coompanion Halland är experter på kooperativt företagande och att skapa lösningar på samhällsutmaningar genom samverkan och entreprenörskap. Hos dem erbjuds kostnadsfri rådgivning, information och inspiration.

Klimatklivet som tillhandahålls av Naturvårdsverket och länsstyrelserna erbjuder investeringsstöd som gör det möjligt att satsa på fossilfria lösningar och grön omställning.

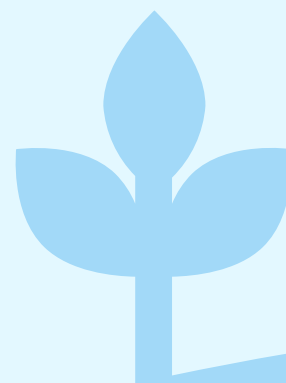
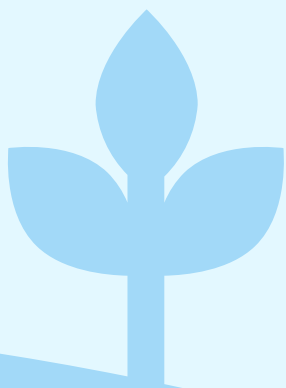
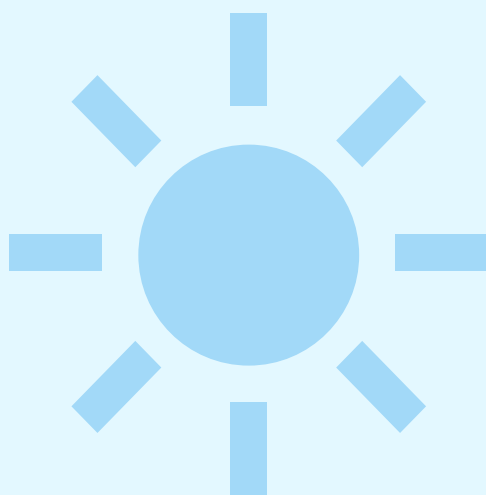
Kommunen erbjuder företagslots och är kunniga inom både näringslivs- och landsbygdsutveckling.

Kommunernas energi- och klimatrådgivning arbetar för att stimulera till handlingskraft för en smartare energianvändning och för att öka användningen av förnybar energi och effektivare energianvändning. Ett exempel på stöd är energikartläggning.

Lokalt Ledd Utveckling Halland erbjuder handledning och projektstöd till idéer. De har fokus på landsbygdsutveckling.

Timbanken för dig som ska starta eller utveckla ditt företag i Halland. Du får fem timmar med en konsult - välj själv vad du vill få bättre koll på.

DEL 2

Bakgrund

Länsstyrelsen i Halland arbetade efter ett serviceprogram som gällde åren 2014–2020. Det var till nytta i handläggningen av ärenden rörande kommersiell service. Den erfarenhet som vunnits under åren 2014–2020 blev grunden till Region Hallands första serviceprogram.

Regeringen skickade i september 2021 ut ett erbjudande till regionerna att ta fram och besluta om ett regionalt serviceprogram. Region Halland accepterade erbjudandet från regeringen genom ett beslut i regionstyrelsens tillväxtutskott den 2 november 2021.

Föregående serviceprogram antogs 2023-03-15 och avsåg perioden 2022–2030. Efter två år med antaget serviceprogram genomfördes en kartläggning där behovet av revidering ansågs behövas. Syftet bakom revideringen bottnade i några års ackumulerad erfarenhet där utmaningar och gråzoner framkommit.

Ytterligare anledning till revidering av serviceprogrammet var att förenkla för samtliga aktörer som tar del av dokumentet genom att skapa en förbättrad struktur av innehållet. Med ett nytt serviceprogram antaget 2026 är Region Hallands förhoppning att bättre kunna möta dagens och framtidens kommersiella service.

Syfte & Mål

Serviceprogrammet utgör en konkretisering av de övergripande strategier som rör landsbygdsutveckling och service i den regionala utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035 och Hallands strategi för hållbar tillväxt 2021–2028.

Serviceprogrammet sätter upp mål för arbetet att stödja kommersiell service, att identifiera insatsområden och åtgärder samt beskriva vilken uppföljning som ska ske årsvis.

Programmets syfte är att stärka tillgänglighet till kommersiell service genom att:

- Prioritera insatser i serviceglesa områden på landsbygden.
- Informera om de olika stödformerna som finns tillgängliga att söka och vad som prioriteras i det politiska beslutsfattandet vid ansökan om stöd.
- Öka samsyn och möjlighet att samverka mellan nationella, regionala, kommunala och lokala aktörer.

Målet är att det ska finnas en grundläggande nivå av kommersiell service i hela länet. Med detta menas att kommersiell service är så tillgänglig att vardagen fungerar på ett tillfredsställande sätt för medborgare och företag. Ingen invånare bör ha mer än 20 km till en livsmedelsbutik med fullsortiment eller en drivmedelsanläggning.

För att arbeta mot målet och stärka tillgången till kommersiell service kan regionen verka för att stärka butiker som annars riskerar att behöva stänga. Det är också möjligt i programmet att prioritera ansökningar för nyetableringar som kan fylla ett område där det tidigare var låg tillgänglighet till service. I befintliga butiker som redan har god lönsamhet och tillgodoser service till sitt omland kan service fortfarande stärkas genom att investera i verksamheten för att utveckla den och bistå med ny eller förbättrad service.

Avsikten med stöd till kommersiell service är inte att stödja enskilda företag. Behovet av stöd avgörs av de konsekvenser som uppstår för samhällets långsiktiga utveckling, för invånare, besökare och företag om utbudet förändras. Serviceprogrammet ska lyfta fram och samordna insatser av betydelse för den kommersiella servicen inom samhällsplanering och platsutveckling.

Avgränsningar

Programmet avgränsas tidsmässigt till perioden 2026–2030. Att aktualitetspröva programmet efter en fyraårsperiod bedöms rimligt för att hålla innehållet uppdaterat.

De konkreta åtgärder som blir följden av programmet begränsas i första hand till det som ingår i förordningen om stöd till kommersiell service eller andra lagregleringar som finns eller kommer att beslutas inom området kommersiell service. Vidare avser regionpolitiskt antagna riktlinjer förtydliga och kanalisera den halländska kontexten i beslut inom kommersiell service.

Trots avgränsningen ska handläggning och beslut inom området kommersiell service vara pragmatisk och beakta de förändringar som sker i samhället och hos de parter som är närmast berörda av frågor inom området.

Region Hallands och Tillväxtverkets uppdrag

Region Halland och Tillväxtverket har delat ansvar inom stöd till kommersiell service. Tillväxtverket är ansvarig myndighet som överser fördelningen av stödmedel (ekonomisk ram) till regionerna i Sverige. De tar fram vägledning, analysunderlag och ser till att stötta regionerna i handläggningen.

Region Halland handlägger och beslutar i inkommande ansökningar utifrån förordning och regionala prioriteringar som redovisas i det regionala serviceprogrammet (läs mer under ”Fördjupning Regionala prioriteringar och arbetssätt”). Investerings- och särskilt driftstöd finansieras av Tillväxtverket, medan servicebidraget finansieras av Region Halland.

Styrdokument och strategiska nivåer

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2035

I *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2035* identifierar regeringen likvärdiga möjligheter till boende, arbete, och välfärd i hela landet som ett av fyra strategiska områden. God tillgång till kommersiell och offentlig service är en av de utpekade prioriteringarna inom området.

Regional utvecklingsstrategi och strategi för hållbar tillväxt

Halland har en regional utvecklingsstrategi och en strategi för hållbar tillväxt. Serviceprogrammet är en konkretisering av dessa två strategier genom att sätta upp mål och beskriva åtgärder för att bevara och främja tillgängligheten till kommersiell service.

Serviceprogrammet är också ett verktyg för att strategiskt och operativt stärka samordningen och prioriteringen av olika stöd och insatser riktade till kommersiell service i serviceglesa områden. Det kan även bidra till samverkan mellan nationella, regionala och lokala aktörer.

Hela Halland arbetar efter den regionala utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035. Den regionala utvecklingsstrategin fungerar som övergripande riktning och vägledning för Hallands långsiktiga utveckling. En av de styrkor som ska fortsätta utvecklas är att länet präglas av närhet och tillgänglighet. En utmaning är att stärka en hållbar närmiljö och en attraktiv livsmiljö i hela Halland.

Hallands Strategi för hållbar tillväxt utgår från begreppen konkurrenskraft, platsens attraktivitet, inkludering och grön

omställning. I strategin för hållbar tillväxt återfinns service inom det prioriterade området hållbara och attraktiva livsmiljöer och delmålet god tillgång till boende, kollektivtrafik, kultur och service. Det ska finnas goda möjligheter för människor att bo, leva och verka i hela Halland, men lösningarna för detta kan se olika ut.

Regional fysisk plan

Utbudet av kommersiell service har kopplingar till andra områden som mer eller mindre styrs av offentliga insatser: utbudet av offentlig service, näringslivsutveckling, besöksnäring, kollektivtrafik, transportinfrastruktur, bredband och digitalisering, energi och klimat, livsmedelsproduktion och försörjning samt fysisk planering.

Region Halland har en bred verksamhet som jobbar med alla dessa områden på olika sätt vilket behöver vägas in i arbetet med stöd till kommersiell service.

Sedan 2022 har Region Halland uppdraget enligt Plan- och bygglagen att bedriva fysisk planering på regional nivå. I Regional fysisk plan (2026) beskrivs vikten av service under målområdet *”En flerkärnig region med attraktiva och hållbara livsmiljöer”*. För att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer är strategin att arbeta med platsutveckling i både stads- och landsbygd.

En inriktning i planen som knyter an till arbetet inom stöd till kommersiell service är att *”Utveckla tillgången till service inom rimlig restid i hela regionen, med särskild prioritet för landsbygd och stadsnära landsbygd.”* Det finns två sätt att skapa tillgång till service inom rimlig restid. Här innefattas både vikten av att verka för att skapa nya servicepunkter och att förbättra möjligheten att färdas till existerande servicepunkter.

Regionens roll som kollektivtrafikmyndighet är viktig, tillsammans med det arbete regionen gör inom mobilitetsområdet, för att möjliggöra resande till och från servicepunkter utan bil. För att skapa bra helhetslösningar behövs samverka med kommunerna.

Omvärldsbevakning och samhällstrender

Kommersiell service är en del av det samhälle den verkar i och förändras i takt med och på grund av samhällsförändringar. Flera samhällstrender som demografiska förändringar, klimatomställning och digitalisering påverkar förutsättningarna för service i landsbygder.

Därför är arbetet med att stärka tillgängligheten till kommersiell service som dagligvaror, drivmedel, postombud, apoteksombud och grundläggande betaltjänster en viktig del i att nå en långsiktigt hållbar utveckling.

Tillgänglighet till service

Landsbygderna har särskilda behov i den regionala utvecklingsplaneringen. De råder särskilda förutsättningar inom de flesta samhällsområden som hänger samman med lägre befolkningstäthet, längre avstånd och glesare strukturer.

Tillväxten i befolkning och ekonomisk aktivitet sprider sig från städer och större tätorter till den närliggande landsbygden. Det händer dock inte av sig självt utan behöver organiseras, bland annat genom regional samhällsplanering.

Det varierar mellan serviceslagen i vilken mån offentliga insatser kan påverka tillgången. I grunden är utbudet beroende av entreprenörskap, lokalt engagemang och underlag. Underlaget utgörs av hur många människor som finns inom ett område – och dessutom vill använda det.

Det direkta - geografiska - sambandet mellan underlag och nyttjande av service är sedan länge brutet i och med att bostadsort och arbetsort eller studieort i många fall är olika. Till detta kan läggas att bilinnehavet i Halland generellt är högt, särskilt på landsbygden.

Jämfört med många andra delar av Sverige är tillgängligheten till service god i Halland. Den har blivit glesare de senaste 20 åren, framför allt på landsbygderna i den östra delen av länet. Befolkningen har minskat i många delar av östra Halland men den har också ökat i den tätortsnära landsbygden. Antalet turister är generellt också färre i östra delen av länet (med undantag såsom Ullared). Att människor arbetar hemma i större utsträckning kan påverka benägenheten att handla mer i närmaste butik.

Det finns ett ömsesidigt beroende mellan företagen och den lokala servicen. Företag inom besöksnäringen bidrar till underlaget för service och företagen är beroende av den lokala servicen för sin attraktivitet.

Den främsta möjligheten Region Halland har att påverka utbudet av kommersiell service är de stöd som delas ut till företag under både drift och uppstart. Utöver detta har regionen viss möjlighet att påverka servicen och samhället runtomkring den genom fysisk planering.

Digitalisering

Hushåll väljer i allt högre utsträckning handel och service på andra grunder än geografisk närhet. Digitaliseringen påverkar tillgängligheten till olika servicefunktioner och i dagsläget är det svårt att förutsäga i vilken takt och på vilket sätt.

Enligt Svensk Dagligvaruhandel ökade e-handeln för dagligvaror mycket under pandemin för att därefter sjunka och ligger på stabil nivå 2024 då cirka 4% av dagligvaruköpen görs online. Näthandel, vilket

inkluderar att apoteksvaror numera kan beställas på nätet, påverkar och kommer sannolikt fortsätta påverka servicepunktens funktion.

Med fler människor som väljer att handla på nätet, blir det allt viktigare med utlämningsställen för paket. Dessa utlämningsställen blir centrala för att säkerställa att kunderna enkelt kan hämta sina beställningar, vilket i sin tur kan leda till ökad trafik och aktivitet vid dessa platser. Servicepunkter måste anpassa sig till denna förändring genom att erbjuda smidiga och effektiva lösningar för paketutlämning.

Grön omställning

Eldrivna fordon blir allt vanligare, vilket påverkar behovet av framtida drivmedel. Drivmedelsstationer för bensin, diesel och biogas kan stå inför utmaningar med svikande kundunderlag, samtidigt som de fortsatt kommer vara av stor vikt för en del av befolkningen.

Omställningen till fossilfria drivmedel förändrar hur tillgänglighet till drivmedel ser ut. Drivmedelsstationer kan behöva anpassa sig till den nya verkligheten genom att erbjuda laddningsstationer för elbilar och andra hållbara alternativ. Detta kräver investeringar i infrastruktur och en förståelse för de förändrade behoven hos dagens och framtidens bilister.

Beredskap

Förutom den direkta funktionen att tillhandahålla livsmedel, drivmedel och andra grundläggande tjänster har de kommersiella servicepunkterna även centrala funktioner för att säkerställa informationsspridning i bygden och att upprätthålla en social sammanhållning, bidra till trygghet och i vissa fall till och med värme i händelse av kris. Förutsättningarna för att kunna upprätthålla den här funktionen är att elförsörjning, transporter och bredband finns och fungerar.

Tillgängligheten till närservice har betydelse för ett samhälles möjligheter att stå emot påfrestningar. Det minskar sårbarheten och är på sätt och vis en del i krisberedskapen.

Obemannade butiker och hybridbutiker

Antalet obemannade butiker har ökat de senaste åren. De obemannade butikerna syftar till att säkerställa bättre öppettider, hantera minskat personalbehov samt vara en attraktiv lösning för att bibehålla en grundläggande tillgång till service i mer glesbebyggda områden. Samtidigt kan höga investeringskostnader, systemavgifter och sårbarhet mot skadegörelse hindra en snabb och fortsatt expansion av obemannade butiker. Vissa ombudsfunktioner kräver även personkontroll, vilket kan begränsa butikens användning.

Det finns även hybridlösningar, som är bemannade och erbjuder tillgång via digitalt lås vid obemannade öppettider. Hybridlösningar kan i större utsträckning erbjuda bättre kvalitet och samordna annan service som post- och pakettjänster, läkemedelsförsändelser och kontantuttag.

Tillväxtverkets (2024) rapport *Tillgänglighet till grundläggande kommersiell service 2024* bedömer det svårt att avgöra huruvida obemannade butiker kommer slå igenom i större skala över hela landet. Det konstateras dock att obemannade butiker utgör ett relevant alternativ i att upprätthålla och förbättra servicetillgängligheten i gles- och landsbygder.

Region Halland upplever redan att obemannade butiker blir allt vanligare i länet och instämmer i att de kan fungera som komplement för att skapa god tillgång till kommersiell service. Särskilt eftersom landsbygderna tenderar att bli glesare och bemannade butiker blir svårare att driva med god ekonomisk marginal.

Därför är det viktigt att erbjuda aktörer med obemannade butiker möjligheten att söka investeringsstöd i både drift och uppstart. Obemannade butiker kräver däremot högre digital kompetens av sina kunder och skapar inte samma sociala mötesplats. Bemannade butiker erbjuder bättre service för kunden. Möjligheten att få kontakt med ansvarig personal, ställa frågor, lämna önskemål och be om hjälp skapar trygghet och en butik blir även en mötesplats och social punkt i bygden.

Av denna anledning prioriteras bemannade butiker högre än obemannade butiker. I handläggningen ges denna prioritering form genom att en bemannad butiks avstånd till närmsta alternativa servicepunkt enbart mäts i relation till andra bemannade butiker. Obemannade butikers avstånd mäts däremot till samtliga alternativa servicepunkter, oavsett form av bemanning.

I **Del 1** beskrivs de krav som ställs för att kunna söka stöd av olika slag. Där beskrivs hur servicebidrag och särskilt driftstöd enbart kan sökas av aktörer som erbjuder en tillfredsställande nivå av bemanning. Anledning är att stöden ska kunna främja de butiker som upprätthåller en social mötesplats.

Investeringsstödet får ses som undantaget med hänsyn till de resonemang som framlagts i tidigare stycken. Med tillfredsställande bemanning avser regionen att butiken håller öppet på regelbundna tider minst 40 timmar i veckan. Tiderna ska också vara tillgängliga för allmänheten och delas online samt på utsidan av butiken. Avvikelse från öppettiderna är tillåtna vid särskilda händelser och vid storhelger. En hybridbutik med bemanning (40 timmar/vecka) och teknik för att hålla öppet utan bemanning på kvällar ses som ett gott exempel för att tillgängliggöra service.

Fördjupning – Regionala prioriteringar och arbetssätt

Om regionala prioriteringar vid handläggning och beslut

Region Halland har tagit fram en lista på regionala prioriteringar som används för att bedöma ansökningar om stöd (se sida 5). De ska visa för den stödsökande vad regionen anser är viktigt att uppfylla med sin investering för att göra nytta i linje med lokala, regionala och nationella långsiktiga mål.

Därmed ger de en indikation på hur prioriterad en ansökan kan komma att bli. Uppfyller ansökan flera regionala prioriteringar så blir den högt prioriterad när beslut om stödutdelningar fattas.

Prioriteringarna har formats för att vara eniga med intentionerna i förordningen för stöd till kommersiell service. De är dessutom starkt förankrade i Hallands Strategi för hållbar tillväxt (2021 – 2028) som beskriver hur hela Halland ska växa och utvecklas på ett hållbart sätt.

För att jämföra ansökningar som inkommit under en ansökningsperiod använder Region Halland en bedömningsmall där ansökningar poängsätts utifrån de regionala prioriteringarna, tillsammans med en avvägning i prioritet utifrån butikens avstånd och omsättning.

Läs mer om prioriteringar på nästa sida.

- 1. Nyetablering, eller förhindrar eventuell nedläggning av en butik** – En huvudsaklig prioritering eftersom det är grunden i att skapa hög tillgänglighet till service. Genom att stötta nyetableringar och förhindra nedläggningar blir Halland en region med fler servicepunkter.
- 2. Nya serviceslag eller stärkt kommersiell service** – En huvudsaklig prioritering eftersom det är grunden i att skapa ett bättre utbud av kommersiell service. De butiker som redan är verksamma ska kunna söka stöd för att ta nästa steg och utveckla sitt utbud av service för att gynna kunderna som bor, lever och verkar i Halland.
- 3. Miljömässig hållbarhet** – En hög prioritering. Halland ska växa hållbart och stöd bör därmed beviljas för investeringar som bland annat bidrar till att minska utsläpp av växthusgaser och minskar energianvändning.
- 4. Social hållbarhet** – En hög prioritering. Halland ska växa hållbart och stöd bör därmed beviljas till investeringar som bidrar till social hållbarhet. Bland annat genom att skapa sociala mötesplatser samt om särskilda grupper påverkas positivt av investeringen.
- 5. Besöksnäringssynpunkt** – Investeringar som stärker de halländska landsbygderna som besöksdestination prioriteras för att gynna samhället och besöksnäringen runtomkring servicepunkten.
- 6. Beredskapssynpunkt** – Investeringar som stärker de halländska landsbygderna ur ett beredskapsperspektiv prioriteras för att bättre kunna möta kriser.
- 7. Innovativa lösningar** – Investeringar som är kreativa och nytänkande prioriteras för att främja innovation.
- 8. Kompetens inom verksamheten** – Investeringar som bidrar till att höja kompetensen inom verksamheten prioriteras för att personal ska kunna utbildas och på så sätt leverera bättre service.

Insatser

Aktiviteter och arbetsinsatser som genomförs under programperioden för att förbättra tillgängligheten till service i Hallands län.

Region Halland handlägger stödansökningar två gånger per år efter givna ansökningsperioder. Ansökningar samråds inför beslut med representant från den kommun som sökande är verksam i.

Region Halland samordnar nätverk med fokus på landsbygdsutveckling och samråd för servicerelaterade frågor i Halland med möten 6 gånger per år. Utöver regionen representeras Hallands samtliga kommuner och Leaderområdet Lokalt Ledd Utveckling Halland. Andra aktörer bjuds även in vid tillfällena. Det kan handla om deltagare från ideell och offentlig verksamhet, handlare, boende och verksamma i Hallands landsbygder.

Region Halland bevakar omvärldsförändringar och samhällstrender.

Region Halland deltar på kunskapshöjande tillfällen såsom seminarier och möten med Tillväxtverket och andra regioner.

Region Halland kommunicerar arbetet inom stöd till kommersiell service genom att tillhandahålla en aktuell webbsida med samlad och lättillgänglig information om de stöd som finns att söka till verksamheter inom kommersiell service och informerar om detta. Under programperioden vidareutvecklas kommunikationsarbetet för att förmedla arbetet med stöd till kommersiell service utåt.

Region Halland utvecklar landsbygderna på fler sätt än med stöd till kommersiell service. En del av arbetet handlar om att regionen och kommunerna arbetar med platsutveckling och det samlade serviceerbjudandet. Regional fysisk planering och kollektivtrafikförsörjning på landsbygd är två exempel.

Region Halland förmedlar kontakt vidare i de frågor där stöd till kommersiell service inte är lösningen, eller där stödet bara är ett av många steg som behövs.

Uppföljning

Uppföljning behövs vid flera tillfällen och på olika sätt för att kunna kvalitetssäkra och förankra det arbete som görs.

Uppföljning vid beviljade stöd

När ansökan om stöd har beviljats och aktören genomfört de investeringar eller insatser som planerades följer Region Halland upp detta genom samtal och platsbesök. Uppföljningen är viktig för att granska användningen av stödet samt att tillsammans med sökande lära varandra mer om hur processen upplevts från start till slut. De lärdomar regionen får förvaltas för att skapa förutsättningar för bättre handläggning, rådgivning samt serviceprogram framgent.

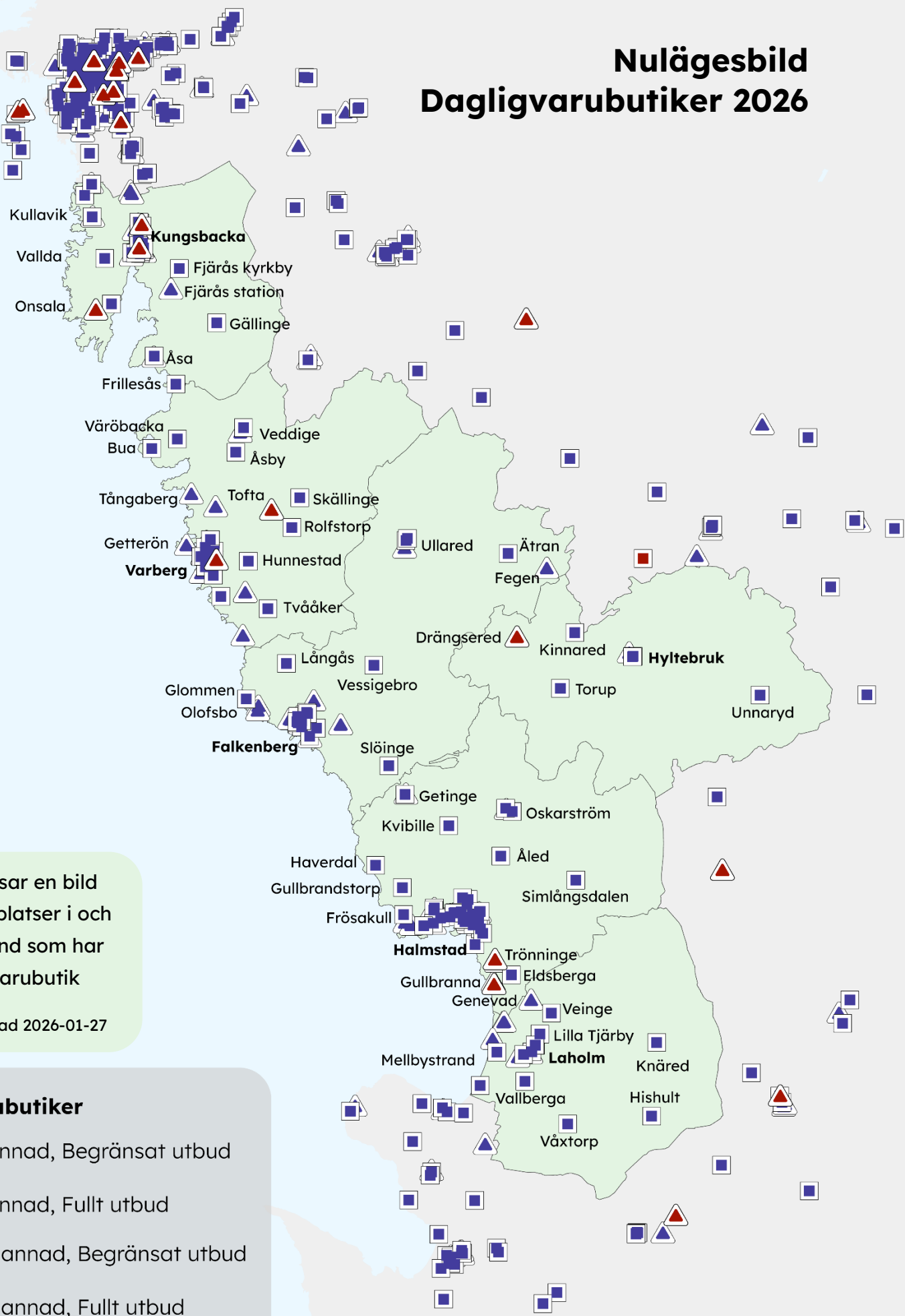
Årlig uppföljning för beslutsfattare

För att de beslutsfattande politikerna ska hållas uppdaterade görs vid varje årsslut en sammanställning utav tjänstepersoner på regionen för att redogöra det gångna årets insatser, resultat och dialog med handlare. Detta lägger grunden för nästkommande års insatser och handläggning.

Aktualisering av program varje mandatperiod

Den prövning och aktualisering som genomförs efter att programperioden är slut ses också som en typ av uppföljning. Fördelen med att serviceprogrammet är avgränsat till en mandatperiod är att programmet planerats för att regelbundet uppdateras med hänsyn till omvärldsläget och kan stärkas efter erfarenheter från den gångna perioden.

Nulägesbild Dagligvarubutiker 2026

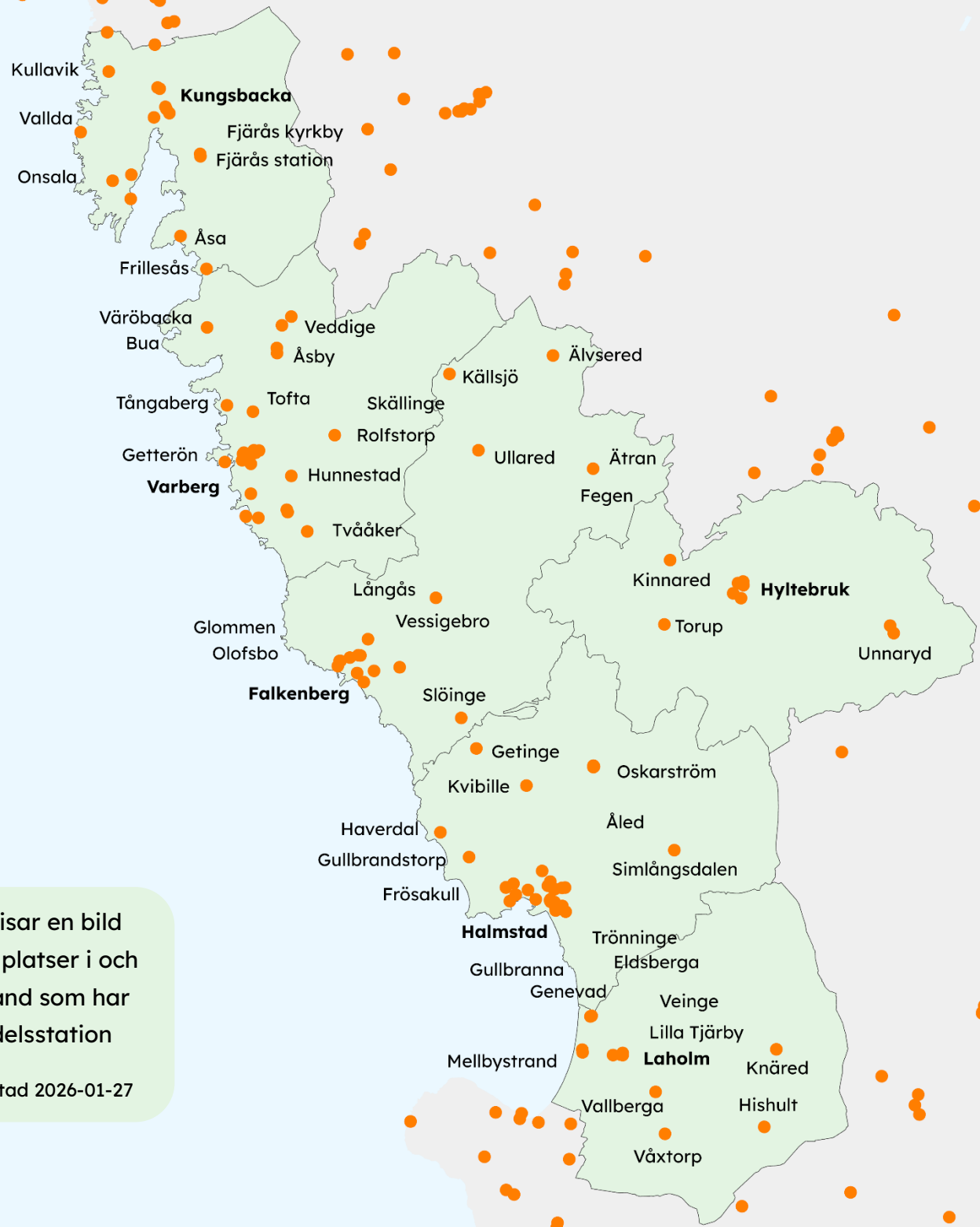
Kartan visar en bild
över vilka platser i och
runt Halland som har
dagligvarubutik

Data inhämtad 2026-01-27

Dagligvarubutiker

- Bemannad, Begränsat utbud
- Bemannad, Fullt utbud
- Obemannad, Begränsat utbud
- Obemannad, Fullt utbud

Nulägesbild Drivmedelsstationer 2026

Kartan visar en bild
över vilka platser i och
runt Halland som har
drivmedelsstation
Data inhämtad 2026-01-27

Drivmedelsstationer
● Drivmedelsstationer

Region Halland
Box 517, 301 80 Halmstad
regionen@regionhalland.se
regionhalland.se

Mottagare
Se bifogad "Sändlista"

Datum
2026-02-05

Diarienummer
RS260092

Svarsdatum: senast 2 april 2026

Remissbrev

Regionstyrelsens tillväxtutskott har beslutat att skicka regionalt serviceprogram på remiss till halländska kommuner, Hela Sverige ska leva Halland, Lokalt Ledd Utveckling Halland, grannregioner och Tillväxtverket

Region Halland har ett aktuellt regionalt serviceprogram som antogs 2023. Stora delar av programmet är aktuellt men en uppdatering bedöms behövas. Det handlar bland annat om att:

- Förbättra programmets struktur
- Anpassa efter ny förordning för stöd till kommersiell service
- Anpassa programmets innehåll efter målgruppen (stödsökande)
- Bättre hantera komplexa frågor och gråzoner som dykt upp i handläggning. Framför allt kopplade till investeringsstödet som är relativt nytt för Region Halland att handlägga.

Region Halland önskar få synpunkter på det regionala serviceprogrammet som är utskickat på remiss mellan **13 februari – 2 april**.

Synpunkter lämnas till
regionen@regionhalland.se

Märk ditt svar med diarienumret "RS260092"

Bifogade handlingar:

- Region Hallands regionala serviceprogram 2026-2030
- Sändlista

Regionkontoret

Harald Nord, harald.nord@regionhalland.se
Handläggare

Adress: Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad
Besöksadress: Södra vägen 9
Telefon: 035-14 48 00

E-post: regionen@regionhalland.se
Webb: regionhalland.se
Org. Nr: 232100-00115

2026-03-18

§ 50

Digital inkludering 2026 – Höstterminen

Diarienummer: RJL 2025/3586

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja 750 000 kr i ersättning för kurs i digital inkludering höstterminen 2026 till fem folkhögskolor enligt fördelning efter ansökan.
2. Finansiering sker med regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har, med utgångspunkt i Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030, genomfört kurser i digital inkludering för seniorer via Sörängens folkhögskola. Kurserna har gett goda resultat i form av ökad digital kompetens och självständighet hos deltagarna.

Mot denna bakgrund föreslås att fler folkhögskolor ges möjlighet att genomföra motsvarande insatser för att stärka den digitala inkluderingen i länet. Medel om 150 000 kronor per kurs och termin kan beviljas till utbildningar som uppfyller fastställda kriterier.

Totalt har fem nya ansökningar inkommit inför höstterminen, utöver tre redan beviljade utbildningar.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-03-17
- Utlysningsskildring, daterad 2026-02-19

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Digital inkludering 2026, höstterminen 2026

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Beviljar 750 000 kr i ersättning för kurs i digital inkludering höstterminen 2026 till fem folkhögskolor enligt fördelning efter ansökan.
- Finansiering sker med regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har, med utgångspunkt i Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030, genomfört kurser i digital inkludering för seniorer via Sörängens folkhögskola. Kurserna har gett goda resultat i form av ökad digital kompetens och självständighet hos deltagarna.

Mot denna bakgrund föreslås att fler folkhögskolor ges möjlighet att genomföra motsvarande insatser för att stärka den digitala inkluderingen i länet. Medel om 150 000 kronor per kurs och termin kan beviljas till utbildningar som uppfyller fastställda kriterier.

Totalt har fem nya ansökningar inkommit inför höstterminen, utöver tre redan beviljade utbildningar.

Ärendebeskrivning

I Sveriges digitaliseringsstrategi för 2025–2030 anges att alla invånare ska ges möjlighet att ta del av digitaliseringens möjligheter på ett tryggt, inkluderande och hållbart sätt.

Mot denna bakgrund har Sörängens folkhögskola, med stöd av Region Jönköpings län, under de senaste terminerna genomfört kurser i digital inkludering riktade till seniorer. Syftet har varit att stärka deltagarnas digitala kompetens, öka tryggheten i användningen av digitala verktyg samt minska det digitala utanförskapet. Genomförda kurser har gett mycket goda resultat. Deltagarna uppger ökad självständighet i vardagen samt förbättrad förmåga att använda e-legitimation, digitala vårdtjänster, banktjänster och samhällsinformation via internet.

Mot bakgrund av dessa resultat avser Region Jönköpings län att möjliggöra för fler folkhögskolor att genomföra motsvarande utbildningsinsatser. Syftet är att

stärka den digitala inkluderingen i länet och ge fler invånare förutsättningar att hantera vardagliga digitala ärenden samt ta del av samhällsinformation och e-tjänster, exempelvis inom vård och omsorg.

Syftet är att ge fler invånare möjlighet att hantera vardagliga ärenden digitalt och enkelt ta del av samhällsinformation samt e-tjänster inom till exempel vård, omsorg och bank. Syftet är att fler invånare ska ges förutsättningar att hantera vardagliga digitala ärenden och på ett enkelt sätt ta del av samhällsinformation och e-tjänster, till exempel inom vård och omsorg.

För att beviljas medel ska följande villkor vara uppfyllda:

- Målgruppen ska utgöras av seniorer eller andra grupper med behov av att minska digitalt utanförskap.
- Utbildningen ska bidra till ökad trygghet i användningen av digitala verktyg.
- Utbildningen ska innehålla moment som omfattar e-tjänster, såsom 1177 Vårdguiden, e-legitimation, bokning av vårdbesök samt hantering av digital samhällsinformation.

Folkhögskolor som uppfyller kriterierna beviljas 150 000 kronor per termin.

Samtliga nio folkhögskolor i länet har beretts möjlighet att ansöka om medel inför höstterminen. Tre folkhögskolor har tidigare beviljats medel. I aktuell utlysning har fem ytterligare ansökningar inkommit:

- Ädelfors folkhögskola – ansökan om 150 000 kronor för genomförande av kurs under höstterminen (pågående kurs under vårterminen).
- Braheskolan, Visingsö folkhögskola – ansökan om 150 000 kronor för genomförande av kurs under höstterminen (pågående kurs under vårterminen).
- June folkhögskola – ansökan om 150 000 kronor för genomförande av kurs under höstterminen.
- Södra Vätterbygdens folkhögskola – ansökan om 150 000 kronor för genomförande av kurs under höstterminen.
- Mariannelunds folkhögskola – ansökan om 150 000 kronor för genomförande av kurs under höstterminen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-03-17
- Utlysningsdokument, daterad 2026-02-19

Beslutet skickas till

Ädelfors folkhögskola
Braheskolan, Visingsö folkhögskola
June folkhögskola
Södra Vätterbygdens folkhögskola
Mariannelunds folkhögskola

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Anna-Gun Grännö
Ekonomichef

Regional utveckling

Regional utveckling
Anna-Gun Grännö
anna-gun.granno@rjl.se

Folkhögskolor i Jönköpings län

Erbjudande att ansöka om medel för kurs i digital inkludering 2026

I Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030 är ett av huvudmålen att alla människor ska kunna ta del av digitaliseringens möjligheter på ett tryggt, inkluderande och hållbart sätt.

Under de senaste terminerna har Sörängens folkhögskola, med stöd av Region Jönköpings län, genomfört kurser i digital inkludering för seniorer. Syftet har varit att stärka deltagarnas digitala kompetens, öka tryggheten i att använda digitala verktyg och därigenom minska det digitala utanförskapet. Kurserna har fått mycket positivt gensvar. Deltagarna beskriver ökad självständighet i vardagen och större förmåga att använda e-legitimation, digitala vårdtjänster, bankärenden och samhällsinformation på nätet.

Region Jönköpings län vill nu ta tillvara de goda resultaten från Sörängens folkhögskola och ge fler folkhögskolor möjlighet att erbjuda liknande kurser för att öka den digitala inkluderingen i länet.

Syftet är att ge fler invånare möjlighet att hantera vardagliga ärenden digitalt och enkelt ta del av samhällsinformation samt e-tjänster inom till exempel vård, omsorg och bank. En utlysning gjordes hösten 2025, tre folkhögskolor ansökte för båda terminerna 2026 och två folkhögskolor sökte endast för vårterminen. Nu finns en ny möjlighet för dessa folkhögskolor att ansöka även för höstterminen men också för resterande folkhögskolor att vara med och bidra till digital inkludering under höstterminen 2026.

Villkor för ansökan

Målgrupp:

Seniorer eller andra grupper där det finns behov av att minska det digitala utanförskapet.

Antal deltagare:

16 deltagare. Erfarenheter visar att det är bra att dela upp grupperna efter operativsystem (Iphone respektive Android), det vill säga 2 grupper med 8 deltagare i varje.

Kurslängd:

6 klocktimmar per vecka under 20 veckor.

Innehåll:

Kursen ska ge deltagarna ökad trygghet i att använda digitala verktyg i vardagen. Den ska även innehålla moment som rör användning av e-tjänster inom vård och omsorg, till exempel:

- 1177 Vårdguiden
- e-legitimation (BankID)
- bokning och ombokning av vårdbesök
- hantering av digital samhällsinformation.

Ersättning:

150 000 kronor per kurs och termin om ovanstående kriterier är uppfyllda. Folkhögskolor kan ansöka om medel för höstterminer under 2026.

Ansökan

I ansökan ska ni:

- beskriva kursupplägget,
- ange vilken målgrupp ni vänder er till, och
- bifoga en enkel budget för genomförandet.

Ansökan sänds till regional.utveckling@rjl.se

Sista ansökningsdag är den 16 mars 2026.

Beslut kommer att delges sökande folkhögskolor under april månad.

Beviljad folkhögskola ersätts terminsvis i efterskott. Efter avslutad kurs ska en kort utvärdering och sammanfattning av genomförd kurs skickas in till ovanstående adress. Den beslutade ersättningen betalas därefter ut till angivet bankgiro.

Kontakt

För frågor om ansökan är ni välkomna att kontakta Anna-Gun Grännö via mejl till anna-gun.granno@rjl.se

2026-03-18

§ 44

Verksamhetsberättelse 2025 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Diarienummer: RJL 2025/26

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna verksamhetsberättelse 2025 för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet med följande medskick:

Nämnden följer aktivt verksamhetens arbete med månadsrapporter och delårsredovisningar.

Ett prioriterat uppdrag för Region Jönköpings län är att erbjuda barn och ungdomar kulturupplevelser. Målsättningen för föreställningar med Smålands Musik och Teater (SMoT) för ung publik höjdes inför 2024 och kvarstod under 2025. Med givna resurser är det svårt att öka produktionen varför måltalen inför 2026 har sänkts. Svårigheten att nå ut till barn och unga beror även på att kommunala skolor äger frågan om att ge barn och ungdomar kultur under skoltid. Oavsett hur mycket SMoT producerar och erbjuder så är det skolorna som avgör vilken sorts kultur de vill erbjuda sina elever. Sektionen för Kulturutveckling arbetar aktivt med länets kommuner med bland annat kulturupplevelser för länets barn och unga. När det gäller publik i länet är det även här en ökning av målsättningen 2024 och 2025. SMoT har erbjudit sina tjänster brett över hela länet och turnéverksamheten har nått många och ökat publiksiffrorna. Angående publiktotalt når SMoT upp till måltalet med råge.

Naturbruksgymnasierna når inte målet att fylla alla platser och antal sökande har varit lågt under flera års tid, vilket följer en nationell trend. Aktiva kvalitetshöjande insatser görs bland annat med hjälp av Skolverket. Dessutom arbetar framförallt Stora Segerstad med förbättringar av fastigheter, vilket förhoppningsvis kommer att locka fler sökande. Skolorna arbetar fortsatt aktivt med att locka fler elever till naturbruksgymnasierna genom intensivt arbete med kommunikation och marknadsföring. Nytt mätetal lades till i 2025 års budget för att mäta antalet tomma platser vid antagning. Naturbruksgymnasierna har ett budgetunderskott vilket till viss del beror på minskat elevunderlag som följs av en minskad elevpeng. Andel elever som nådde gymnasieexamen inom tre år är lägre än riksgenomsnittet och utvecklingsinsatser pågår i samband med Skolverket med fokus på

2026-03-18

kvalitet och måluppfyllelse. Skolorna arbetar med handlingsplaner för att få ekonomin i balans senast 2029/2030.

Sammanfattning

I oktober 2024 antog nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet sin verksamhetsplan 2025 samt godkände förslag till budgeterade anslag 2025 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde utbildning och kultur.

Verksamhetsberättelse 2025 ger återrapportering av verksamhetsplan och budget.

Förslag till beslut

Kerstin Hammar (M) yrkar bifall till verksamhetsberättelse 2025 för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet och överlämnar ovanstående medskick.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-03-06
- Verksamhetsberättelse 2025 nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Verksamhetsberättelse 2025 – Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- godkänner verksamhetsberättelse 2025 nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Sammanfattning

I oktober 2024 antog nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet sin verksamhetsplan 2025 samt godkände förslag till budgeterade anslag 2025 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde utbildning och kultur. Verksamhetsberättelse 2025 ger återrapportering av verksamhetsplan och budget.

Information i ärendet

Inledning

I oktober 2024 antog nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet sin verksamhetsplan 2025 samt godkände förslag till budgeterade anslag 2025 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde utbildning och kultur. Verksamhetsberättelse 2025 ger återrapportering av verksamhetsplan och budget.

Regiondirektören är ytterst verkställande tjänsteman som på regionstyrelsens och nämndernas uppdrag leder verksamheten i enlighet med fastställd verksamhetsplan och budget för regionstyrelsen och respektive nämnd. Operativt ansvar fördelas vidare till verksamhetsområdesdirektör som rapporterar till regiondirektören.

Verksamhetsberättelserna utgör tillsammans regiondirektörens återrapportering av förvaltningens verksamhet och resultat för 2025. De är också en del av Region Jönköpings län interna kontroll. Verksamhetsberättelserna är även ett viktigt underlag för regionledningskontorets arbete med Region Jönköpings läns årsredovisning som utgör regionstyrelsens återrapportering till regionfullmäktige.

I verksamhetsberättelsen för 2025 lämnas en slutlig redovisning av hur verksamheten har utvecklats och om regionfullmäktiges mål har uppnåtts. Av de 13 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som fullmäktige angivit som avser nämnden och som mäts för 2025 har 8 mål (62 procent) helt eller delvis uppnåtts.

Vid årets slut redovisar nämnden en positiv budgetavvikelse motsvarande 10 miljoner kronor, varav verksamhetsområdet utbildning och kultur har en budget i balans..

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-03-06
- Verksamhetsberättelse 2025 nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslut skickas till

Regionledningskontoret ekonomi

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Verksamhetsberättelse

Styrelse/nämnd

2025

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
(ANA)

Dnr RJL 2025/26

Karin Hermansson, regional utvecklingsdirektör

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)

Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping

© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

Inledning	4
Medborgare och kund	5
Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på	5
Process och produktion	8
Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare	8
Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet	Error! Bookmark not defined.
Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion	10
Lärande och förnyelse	14
Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya	14
Ekonomi	15
Strategiska mål: God och hållbar hushållning	15

Inledning

Under 2025 har Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA-nämnden) förvaltat en budget om cirka 300 miljoner kronor. Vid årets slut redovisas en positiv budgetavvikelse på 10,2 miljoner kronor, främst till följd av att regionala utvecklingsmedel inte har förbrukats i den takt som budgeterats samt positiva utfall inom delar av verksamheten. Samtidigt kvarstår ekonomiska utmaningar inom naturbruksskolorna, där fortsatt låga elevtal har påverkat resultaten negativt. För att möta detta pågår ett aktivt arbete med handlingsplaner för att nå ekonomi i balans och långsiktigt stärka utbildningsverksamheten.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) utgör grunden för nämndens arbete och säkerställer att insatser samordnas och resurser används där de gör störst nytta. Under året har strategin reviderats i dialog med kommuner, länsinvånare och andra aktörer, med planerat beslut i regionfullmäktige i februari 2026. Insatser har bland annat riktats mot kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, kultur, utbildning och internationell samverkan, inklusive fortsatt arbete med smart specialisering och stärkt positionering inom EU.

Tillsammans med länets kommuner, civilsamhället, näringslivet och andra regionala aktörer fortsätter nämnden att lägga grunden för en hållbar, konkurrenskraftig och attraktiv region, i linje med den gemensamma visionen om ett bra liv för länets invånare.

Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

	2025	Andel	2024	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	4	31 %	7	70 %
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	4	31 %	0	0 %
Antal mätetal som inte är uppfyllda	5	38 %	3	30 %
Antal mätetal som mäts	13	100 %	10	100 %

Under 2025 har verksamhetsområdet tre nya mätetal jämfört med 2024. Några mätetal har gått från att vara uppfyllda till delvis uppfyllda. För samtliga mätetal finns förklaringar till varför målnivån inte har uppnåtts och/eller beskrivningar av hur verksamhetsområdet arbetar för att närma sig målnivån. Kommentarer finns att läsa under respektive mätetal i rapporten.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Sökande per utbildningsplats (folkhögskolorna)	1,5	2,5 	Söktrycket till folkhögskolornas utbildningar är fortsatt högt med 2,5 sökande per utbildningsplats, vilket överstiger målvärdet på 1,5. Skolorna arbetar aktivt med marknadsföring och kommunikation för att nå relevanta målgrupper. Arbetet omfattar även utveckling av kursutbud, innehåll och samverkan med olika samarbetspartners.
 Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)	3 %	2,8 % 	Andelen elever i årskurs 9 i länet som söker naturbruksutbildning vid Region Jönköpings läns naturbruksskolor uppgår till 2,8 och ligger därmed strax under målvärdet 3. Utfallet är också lägre än föregående år. För att öka söktrycket pågår kartläggning och analys av orsaker samt flera riktade insatser, bland annat utveckling av kommunikation, varumärke och webbplatser, ökad synlighet i olika digitala kanaler samt samordnade informationsinsatser riktade mot målgruppen. Parallellt pågår samarbetet med Skolverket och Linnéuniversitetet med fokus på att stärka utbildningarnas kvalitet.
 Antal tomma platser vid antagning (Naturbruksskolorna)	0	29 % 	Vid antagningens slut den 15 september 2025 var 138 elever antagna av totalt 195 platser, vilket motsvarar 57 tomma platser (29 procent) jämfört med målvärdet 0. Antalet elever kan därefter variera under läsåret. Fyllnadsgraden skiljer sig mellan inriktningarna, med högre fyllnadsgrad inom häst och lägre inom lantbruk, djurvård och skog.

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag	Analys
SMOT ska producera scenkonst, främja barn och ungas möte med scenkonst och bedriva utvecklingsarbete och fördjupning.	Årsplaneringen som SMOT arbetar med omfattar samtliga delar i uppdraget att producera scenkonst och är ett verktyg för att uppnå målen. Här definieras publiktal, kostnader, intäkter och resurser för årets produktioner. Planeringen görs två år i förväg.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik Smålands Musik och Teater	85 000	99 849 	Med närmare 100 000 besök blev 2025 ett rekordår. Ett internt arbete med varumärke och relevanta repertoarval har gett resultat, med en successiv publikökning under de senaste sex åren och en tydlig

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			återhämtning efter pandemin. Årets scenkonstproduktioner nådde stor publik, med flera slutsålda föreställningar och hög efterfrågan. Både konserter och teaterproduktioner lockade fler besökare än förväntat, och även turnéverksamheten mötte stor efterfrågan.
 Publik vid föreställningar för barn och ungdom	35 000	18 762 	Publikantalet för barn och ungdom varierar relativt lite mellan åren. Verksamhetens organisation och produktionsprocess är anpassade utifrån givna resurser, lokaler och personal, vilket innebär begränsade möjligheter till ökning. Givet oförändrade förutsättningar ligger publikutfallet strax under 20 000.
 Publik länet (exklusive Kulturhuset Spira).	30 000	21 343 	Under året har SMOT nått en publik på drygt 21 000 i länet utanför Kulturhuset Spira, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Turnéverksamheten inom både musik och teater har fortsatt att nå många, där konserter samt föreställningar för barn och unga står för en stor del av publikutfallet.

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag	Analys
Andel elever som når gymnasieexamen från naturbruksprogrammet ska öka.	Under hösten 2025 har riktade utbildnings- och utvecklingsinsatser genomförts vid naturbruksskolorna med deltagande av all personal. Fokus har varit skolans skollagsrelaterade uppdrag kring värdegrund och utbildning, som ett gemensamt ansvar för att stärka undervisningens kvalitet. Parallellt har utvecklingsgrupper etablerats och förstelärare utsetts med ansvar för det fortsatta processarbetet. Återkommande avstämningar har även genomförts i samverkan med Skolverket.
Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.	Studier vid folkhögskola är frivilliga. För att öka förutsättningarna för att deltagarna slutför sina kurser bedrivs ett kontinuerligt arbete med främjande insatser, strukturerat antagningsarbete samt individuella samtal vid studiestart. Sociala och strukturerade aktiviteter bidrar till att fånga upp deltagarnas behov och stödja genomförandet av studierna.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel elever som når en gymnasieexamen inom 3 år.	100 %	72 % 	Andelen elever som nådde gymnasieexamen inom tre år uppgick till 72,1 procent, vilket är lägre än riksgenomsnittet för naturbruksprogrammet på 76,4 procent. Utvecklingsinsatser pågår i samverkan med Skolverket med fokus på undervisningens kvalitet och ökad måluppfyllelse.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel deltagare som slutför utbildning på allmän kurs på Region Jönköpings läns två folkhögskolor.	100 %	91 % 	Målvärdet om 100 procent är svårt att uppnå, då allmän kurs är frivillig och riktar sig till vuxna deltagare. Avhopp förekommer, i kända fall främst av personliga skäl relaterade till hälsa. Folkhögskolorna arbetar med främjande insatser, bland annat genom ett strukturerat antagningsarbete, individuella samtal vid studiestart samt sociala och strukturerade aktiviteter för att fånga upp deltagarnas behov och stödja deltagarna i att fullfölja kurserna. Utfallet bedöms mot denna bakgrund som rimligt.
 Andel elever som nått målen för gymnasieexamen.	100 %	85 % 	Andelen elever som nått målen för godkänd gymnasieexamen har minskat något jämfört med föregående år, men är fortsatt högre än tidigare år. För att stärka måluppfyllelsen pågår insatser vid båda skolorna, däribland ett arbete i samverkan med Skolverket med fokus på kvalitetshöjande aktiviteter.

Process och produktion

Verksamhetsstatistik kultur

Antal	2024	2025	Förändring % 2025-2024
Publik Smålands Musik och Teater	89 725	99 849	11%
varav Kulturhuset Spira	67 421	77 091	14%
varav Jönköpings kommun, exklusive Kulturhuset Spira	4 385	1 518	-65%
varav övriga kommuner i länet	16 345	19 825	21%
varav turné utanför länet	1 574	1 415	-10%
Varav publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	16 746	18 762	12%
varav Kulturhuset Spira	10 938	11 343	4%
varav Jönköpings kommun, exklusive Kulturhuset Spira	909	884	-3%
varav övriga kommuner i länet	4 477	6 131	37%
varav turné utanför länet	422	404	-4%

Verksamhetsstatistik naturbruksskolor

	2024	2025	Förändring % 2025-2024
Andel som har fått jobb efter avslutad gymnasieutbildning	64 %	92 %	+ 28 p.e
Andel avbrott från naturbruksprogrammet	i.u.	6,5 %	

Fler valde att studera vidare vid läsårets slut i juni 2024 än vid motsvarande tidpunkt 2025, vilket är en väsentlig förklaring till förändringen mellan åren vad gäller andel som har fått jobb.

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Bidra till ökad kapacitet i den digitala omställningen bland små och medelstora företag.	<p>Regionen bidrar till små och medelstora företags digitala omställning genom affärsutvecklingscheckar inom ett EU-delfinansierat ramprojekt som pågår till och med 2026. Efterfrågan på stödet är störst inom digitalisering.</p> <p>För att öka kunskapen om varför små och medelstora företag inte fullt ut utnyttjar digitalisering har regionen valt att ansluta arbetet till ett pågående projekt som drivs av Almi i samverkan med Jönköping University och Jönköping University School of Engineering. Detta har gett ett bredare och mer jämförbart kunskapsunderlag än vad som hade varit möjligt genom en separat studie.</p> <p>Parallellt deltar regionen i ett EU-projekt tillsammans</p>

Uppdrag	Analys
	med andra europeiska regioner med fokus på näringslivets användning av digitalisering. Resultaten från genomförda enkätundersökningar används för regionala och internationella jämförelser samt som underlag för att bedöma behov av fortsatta insatser för att stärka företagens digitala kapacitet.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag	Analys
Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.	<p>Under året har Region Jönköpings län fortsatt att utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, demokrati, mångfald och mänskliga rättigheter genom projekt, offentliga arrangemang och strategiska samarbeten. Genom fristadsprogrammet, tematiska evenemang och pilotprojekt har kulturens roll i demokratiarbetet synliggjorts och nya regionala och nationella samverkansplattformar etablerats, med särskilt fokus på unga.</p> <p>Arbetet med att synliggöra nationella minoriteters kultur, språk och kulturarv har fortsatt, med biblioteken som centrala aktörer och med ett särskilt fokus på jubileumsåret för 250 år av judiskt liv i Sverige.</p> <p>Bibliotekens demokratiska uppdrag har fördjupats genom gemensamma läroprocesser som bidragit till ökad kunskap, erfarenhetsutbyte och praktisk tillämpning i verksamheterna. Sammantaget har insatserna bidragit till ökad synlighet, stärkt samverkan och en fördjupad förståelse för kulturens betydelse i ett demokratiskt samhälle.</p>
Stärka och utveckla samt tydliggöra formerna för samverkan med civilsamhället.	Region Jönköpings län har under året stärkt och utvecklat formerna för samverkan med civilsamhället genom dialoger, gemensamma aktiviteter och utvecklade strukturer. Dialogerna har tydliggjort behovet av långsiktig och formell samverkan, och ett gemensamt förslag till fortsatt arbete har tagits fram tillsammans med berörda aktörer. Samtidigt har rutiner för bidragsgivning utvecklats och börjat tillämpas, och samverkan med studieförbunden har fördjupats genom möten och gemensamma insatser. Sammantaget har arbetet bidragit till ökad tydlighet, stärkt samordning och bättre förutsättningar för ett långsiktigt samarbete med civilsamhället.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödande arbete

Uppdrag	Analys
Etablera effektiva strukturer för validering för att öka möjligheten att tillvarata alla länsinvånarens potential och kompetens.	Under året har arbetet med validering stärkts genom etablering av ett coachnätverk och gemensamma mötesplatser för kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring bransch- och utbildningsvalidering. Arbetet bygger vidare på resultaten från Valideringslyft i Jönköpings län och har omfattat dialogforum, workshops och regionala nätverk som stärker kopplingen mellan validering och strategisk kompetensförsörjning. Arbetet integreras under 2026 i den regionala kompetensförsörjningsplanen och bidrar till mer effektiva strukturer för validering samt till att bättre tillvarata länsinvånarnas kompetens.
Årligen tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som underlag för kompetensförsörjningsinsatser. Utifrån detta tas en framtidsspaning fram en gång per mandatperiod.	Region Jönköpings län tillhandahåller årliga bedömningar av länets kompetensbehov genom arbete utifrån den gemensamma kompetensförsörjningsplanen och Kompetensbarometern, i samverkan med kommuner och andra arbetsmarknadsaktörer. Arbetet förankras löpande i Kompetensrådet och kompletteras med utveckling av nya metoder och verktyg för att samla in och analysera underlag om kompetensbehov på både kort och lång sikt. Sammantaget utgör detta ett planeringsstöd för kompetensförsörjningsinsatser och framtidsspaning per mandatperiod.
Skapa förutsättningar för ökad omställningsförmåga och försörjningsförmåga.	Region Jönköpings län har under året stärkt förutsättningarna för ökad omställnings- och försörjningsförmåga genom samverkan inom länets innovationssystem och genom ett utvecklat analys- och omvärldsarbete. Arbetet har bedrivits tillsammans med Almi, Science Park och kommunernas näringslivsfunktioner och har resulterat i ett inriktningsförslag med fokus på hållbarhet och planetära gränser. Parallellt har omvärldsbevakning, analyser och pilotinsatser genomförts som bidrar till att stärka kunskapsunderlaget för länets långsiktiga utveckling och konkurrenskraft.
Skapa förutsättningar i länet för att attrahera företagsetableringar och finansiella investeringar samt verka för att företag stannar kvar i länet.	Under 2025 har Region Jönköpings län etablerat en dialog med Business Sweden med utgångspunkt i behov som identifierats av kommunernas näringslivsfunktioner. Arbetet integreras under 2026 i det samlade uppdraget kring länets ekosystem för näringslivsutveckling och innovation, i syfte att stärka länets förutsättningar att attrahera företagsetableringar och investeringar samt bidra till

Uppdrag	Analys
<p>Arbeta med de styrkeområden som fastställs i den smarta specialiseringsstrategin och inom dessa skapa förutsättningar för specialisering inom respektive område och utifrån det bygga kapacitet för europeisk samverkan.</p>	<p>att företag stannar kvar i länet.</p> <p>Arbetet med länets styrkeområden enligt den smarta specialiseringsstrategin har under året fokuserat på att stärka kapacitet, samverkan och gemensamma arbetssätt inom Småland och Öarna. Genom utvecklade strukturer för kunskapsdelning, projektutveckling och stöd inför EU-utlysningar har förutsättningarna förbättrats för internationella samarbeten. Samtidigt har utvecklingsagendor tagits fram i samverkan med berörda aktörer och utgör en grund för fortsatt specialisering samt långsiktig kapacitetsuppbyggnad för europeisk samverkan och konkurrenskraft.</p>
<p>Skapa förutsättningar för att utveckla naturbruksskolorna till kompetenscentrum för de gröna näringarna.</p>	<p>Arbetet med att utveckla naturbruksskolorna till kompetenscentrum för de gröna näringarna har tagit ett första steg genom framtagandet av en kompetensprofil under hösten 2025. Nästa steg är ett tvåårigt kartläggnings- och utvecklingsarbete som startar våren 2026 inom ramen för ett samverkansavtal med länets kommuner. Arbetet omfattar nulägesanalys, omvärldsbevakning och utveckling av samverkansmodeller och ska resultera i en rapport med handlingsplan och målbild mot 2036, med stöd av en projektanställning motsvarande upp till 100 procent under 18–24 månader.</p>
<p>Tillsammans med länets kommuner arbeta med en hållbar och inkluderande platsutveckling utifrån länets specifika förutsättningar.</p>	<p>Under året har insatser för hållbar och inkluderande platsutveckling i Jönköpings län fördjupats genom projektet Stärkt forskning och innovation för platsutveckling, som gått in i en mer operativ fas. Tillsammans med länets kommuner har fokus legat på metodutveckling, kunskapsuppbyggnad och samverkan, bland annat genom test av tjänstedesign som grund för en gemensam modell för platsutveckling.</p> <p>I anslutning till dessa insatser har även kunskapsunderlag om platsbundna företag och deras behov av affärs- och innovationsstöd börjat tas fram genom intervjuer och forskningsinsatser. Sammantaget bidrar detta till ökad samverkan, gemensamma arbetssätt och en stärkt kunskapsbas som grund för fortsatt utveckling av platsutvecklingsarbetet i länet.</p>
<p>Arbeta med landsbygdsutveckling för att ta tillvara hela länets utvecklingskraft och sysselsättningsmöjligheter och för att skapa likvärdiga möjligheter för länets invånare.</p>	<p>Arbetet med landsbygdsutveckling har under året fokuserat på att stärka processer och samverkan inom kommersiell service. En gemensam riktlinje för stöd till kommersiell service har tagits fram och planeras att träda i kraft i början av 2026.</p> <p>Därutöver har erfarenhetsutbyte och samverkan stärkts genom nätverksträffar för handlare och kommunernas landsbygdsutvecklare, samtidigt som</p>

Uppdrag	Analys
	<p>ett internt utvecklingsarbete har inletts för att stärka det strategiska samarbetet inom landsbygdsfrågor. Sammantaget bidrar arbetet till förbättrade förutsättningar för service, sysselsättning och likvärdiga möjligheter i hela länet.</p>
<p>Stärka alla barns och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län oberoende av socioekonomiska och geografiska förutsättningar.</p>	<p>Genom riktade insatser under året har förutsättningarna stärkts för att barn och unga i Jönköpings län ska kunna ta del av och skapa kultur på mer jämlika villkor. Bibliotekens arbete med tidiga språkutvecklande insatser har utvecklats genom handledning, nätverk och kunskapsuppbyggnad, samtidigt som dialogen med barn och unga har fördjupats och använts som underlag för regional planering. Dessutom har kompetensutveckling och nätverkande för pedagoger inom olika konstområden bidragit till ökad kvalitet, breddad samverkan och stärkt professionell kapacitet. Sammantaget bidrar arbetet till ökad delaktighet, kulturell relevans och långsiktigt hållbara strukturer för barn- och ungdomskultur i länet.</p>
<p>Stärka den kulturella infrastrukturen.</p>	<p>För att skapa långsiktigt hållbara strukturer inom kulturområdet har flera insatser genomförts under perioden med fokus på konstnärliga villkor, utbildning och kulturella mötesplatser. Arbetet har omfattat nätverk, mötesplatser, produktionsmiljöer och ersättningsstrukturer som tillsammans stärker konstnärers professionalisering, synlighet och långsiktiga arbetsförutsättningar, samtidigt som behovet av ökad stabilitet och kapacitet kvarstår. Parallellt har möjligheterna till högre konstnärlig utbildning i länet utvecklats genom samverkan med nationella utbildningsaktörer och genom riktade kompetensutvecklingsinsatser inom flera konstområden. Tillsammans med satsningar på fysiska och organisatoriska mötesplatser, residensverksamheter och regional samordning bidrar detta till att bygga en mer sammanhållen, tillgänglig och långsiktigt hållbar kulturell infrastruktur i länet.</p>
<p>Arbeta för en jämnare könsfördelning inom utbildning och på arbetsmarknaden i linje med mål i länets jämställdhetsstrategi.</p>	<p>För att bidra till en mer jämställd utbildnings- och arbetsmarknad i Jönköpings län har fokus under perioden legat på att stärka kunskap, samverkan och en gemensam riktning. Insatser som jämställdhetskonferensen Jäj och deltagande i Forum för social hållbarhet skapar förutsättningar för långsiktig påverkan genom ökad medvetenhet och samordning mellan aktörer. Arbetet utgör en grund för fortsatt integrering av jämställdhetsperspektivet i den regionala kompetensförsörjningsplanen från och med 2026.</p>

Uppdrag	Analys
<p>Tydlig, tidsatt uppföljning av de projekt som erhållit bidrag under denna mandatperiod och som kommer att erhålla bidrag inom regional utveckling.</p>	<p>Arbetet med att utveckla uppföljningen av finansieringsportföljen har fortsatt under året med fokus på tydlighet och lärande. Genom nya klassificeringar i Nyps skapas bättre förutsättningar för att följa projektens bidrag till regionala utmaningar. Dialog och synlighet har samtidigt stärkts genom digital publicering och mötesplatser där projektägare ges möjlighet att presentera och utbyta erfarenheter kring sina insatser.</p>
<p>Utveckla kommunikationsinsatserna kopplat till bidrag och finansiering för att tillgängliggöra det regionala utvecklingskapitalet.</p>	<p>Arbetet med att tillgängliggöra det regionala utvecklingskapitalet har under året fokuserat på tydligare kommunikation och ökad samordning. En översyn av informationen på rjl.se om bidrag och finansiering har slutförts, och informationsinsatser har genomförts genom möten, träffar och samarrangemang med nationella och regionala aktörer. Dialogerna med projektsökande har kopplats till den regionala utvecklingsstrategin och bidragit till ökad kunskap om finansieringsmöjligheter och samverkan.</p>

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Analys
Upprätthålla den pedagogiska kompetensen.	Målet vid nyanställningar på naturbruksskolorna är att alltid rekrytera behörig personal. Ambitionen är att ha 100 procent legitimerade och behöriga lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Skolledningarna arbetar kontinuerligt för att uppnå detta mål.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel behöriga lärare	100 %	100 % 	Mätetalet visar att samtliga lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen inom naturbruksprogrammet är behöriga. Resultatet är ett uttryck för ett långsiktigt arbete med kompetensförsörjning. Yrkeslärare utan yrkeslärarexamen ges möjlighet att läsa yrkeslärarprogrammet.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	10 202 tkr 	<p>A. Regional utveckling, utbildning och kultur (+ 0,3 miljoner kronor)</p> <p>Folkhögskolor (+ 1,2 miljoner kronor) Folkhögskolorna redovisar en positiv budgetavvikelse på 1,2 miljoner kronor, främst till följd av ett proaktivt arbete och hög kostnadsmedvetenhet. Sörängens folkhögskola har haft högre intäkter genom ett stort deltagarantal och ett välfyllt internat. Den positiva avvikelsen förstärks av lägre kostnader vid filialen Jönköpings folkhögskola samt högre mobilitetsersättning för 2024 än tidigare periodiserat. Värnamo folkhögskola har haft lägre intäkter för mobilitetsersättning men detta har delvis vägts upp av tillfälligt förstärkningsbidrag och ett bättre utfall för bidrag till deltagare med funktionsnedsättning. Ett oplanerat byte av kylaggregat har påverkat kostnaderna negativt.</p> <p>SMOT (-1,2 miljoner kronor) SMOT redovisar en negativ budgetavvikelse på -1,2 miljoner kronor, huvudsakligen kopplat till en personalöverenskommelse som belastade året fullt ut samt vissa oförutsedda verksamhetskostnader. Övriga avvikelser tar i stort sett ut varandra. Produktionerna har haft ett bättre utfall än budgeterat, samtidigt som marknadsförings-, teknik- och fastighetskostnader varit högre än planerat. Konferens- och uthyrningsverksamheten har inte nått förväntad nivå. En negativ justeringspost fanns även med i årets budget.</p> <p>Skolledning (+ 0,3 miljoner kronor) Skolledningen visar en positiv budgetavvikelse på 0,3 miljoner kronor, främst till följd av att en projektanställning påbörjades senare än planerat.</p> <p>Naturbruksskolor Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade och resultaten balanseras mot tidigare års underskott. Båda skolorna redovisar fortsatt negativa balanserade reserver, även om driften av jord- och skogsbruk har haft ett positivt bidrag till årets resultat.</p> <p>Stora Segerstad naturbrukscentrum Stora Segerstad redovisar ett resultat på -7,6 miljoner kronor, vilket är cirka 1,5 miljoner kronor sämre än prognos efter augusti. Det låga elevantalet, särskilt</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			<p>under höstterminen 2025, motsvarar cirka 3 miljoner kronor i uteblivna intäkter och har även påverkat kost och logi negativt. Stora Segerstad redovisar ett resultat på -7,6 miljoner kronor, vilket är cirka 1,5 miljoner kronor sämre än prognos efter augusti. Det låga elevantalet, särskilt under höstterminen 2025, motsvarar cirka 3 miljoner kronor i uteblivna intäkter och har även påverkat kost och logi negativt. En justeringspost på -6,8 miljoner kronor för att få ett nollresultat i budget har inte kunnat mötas fullt ut med motsvarande effektiviseringar under året. Resultatet har delvis förbättrats genom reavinster samt positiva utfall inom jord- och skogsbruk. Skolan arbetar med handlingsplaner för ekonomi i balans senast läsåret 2029/2030.</p> <p>Tenhults naturbruksgymnasium</p> <p>Tenhult redovisar ett resultat på -0,4 miljoner kronor, vilket är cirka 1,4 miljoner kronor bättre än prognos efter augusti. Elevintäkterna har ökat jämfört med föregående år men når inte upp till budget. Försäljning av maskiner och inventarier samt positivt utfall inom jordbruket har förbättrat resultatet. Under årets andra hälft har skolan haft ekonomi i balans med ett positivt resultat.</p> <p>B. Regionövergripande ANA (+ 9,9 miljoner kronor)</p> <p>Den positiva budgetavvikelsen på 9,9 miljoner kronor beror främst på att regionala utvecklingsmedel inte har förbrukats i den takt som budgeterats. Utfallet varierar över tid beroende på projektens rapportering och beslut om finansiering. Bidrag och stöd redovisar en positiv avvikelse på 0,8 miljoner kronor, främst till följd av att vissa kulturbidrag inte utnyttjats fullt ut. Nämndens egna kostnader visar en mindre positiv avvikelse på 0,1 miljoner kronor.</p>

2026-03-18

§ 51

Initiativärende - livsmedelsförsörjning och ökad attraktivitet vid naturbruksgymnasierna inom länet

Diarienummer: RJL 2026/1131

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Att initiativärendet avslås med motivering att beslut togs på nämnden 2025-12-10 § 170 gällande utveckling av naturbruksskolorna som kompetenscentrum för de gröna näringarna. Projektet pågår med målsättningen att redovisa slutrapport senast december 2026.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har lämnat ett initiativärende, med förslag om införande av ett pilotprojekt för stärkt regional livsmedelsförsörjning och ökad attraktivitet vid naturbruksgymnasierna inom länet.

I ärendet föreslås:

1. Att uppdra åt förvaltningen att utarbeta en projektplan för ett pilotprojekt vid naturbruksgymnasierna med fokus på livsmedelsförädling och beredskap, i enlighet med målen i texten.
2. Att projektplanen ska tas fram i dialog med relevanta kommunala samarbetspartners inom ramen för existerande samverkansplattformar, såsom Kommunalt Forum, för att säkra en bred förankring.
3. Att prioritera investeringar i underhåll och lokalanpassningar på naturbruksgymnasierna för att möjliggöra produktion och förädling i utbildningssyfte.

Beslutsunderlag

- Initiativärende Sverigedemokraterna 2026-03-16 pilotprojekt för stärkt regional livsmedelsförsörjning och ökad attraktivitet vid naturbruksgymnasierna inom länet

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Initiativärende till Arbetsmarknad- Näringsliv & Attraktivitetsnämnden (ANA)

Pilotprojekt för stärkt regional livsmedelsförsörjning och ökad attraktivitet vid naturbruksgymnasierna inom länet.

Region Jönköpings län och länets 13 kommuner utgör tillsammans delar i ett större system. För länets invånare är det i vardagen oviktigt vilken huvudman som ansvarar för en tjänst; det centrala är att systemet fungerar sömlöst. Inom ramen för detta system pågår en fördjupad samverkan där tillit, gränsöverskridande arbete och samordning av gemensamma resurser står i fokus.

Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel ligger idag under 50 %. För att stärka den regionala beredskapen krävs att vi använder länets samlade resurser effektivt. Naturbruksgymnasierna i Tenhult och Stora Segerstad är strategiska tillgångar som finansieras genom elevsättningar från hemkommunerna som spelar en avgörande roll för de gröna näringarnas kompetensförsörjning i hela länet. Genom att agera som ett sammanhängande system tillsammans med kommunerna kan vi öka takten i förnyelsearbetet. Att investera i naturbruksgymnasiernas förmåga till förädling är inte bara en utbildningsatsning, utan en konkret åtgärd för att stärka länets resiliens och civila försörjningsberedskap. Det ligger helt i linje med ambitionen att Jönköpings län ska vara den bästa platsen att leva och verka på.

Vårt initiativ syftar till att genom ett pilotprojekt utveckla naturbruksgymnasierna till kompetenscentrum för de gröna näringarna. Detta ska ske i nära samverkan med kommunerna för att stärka både den lokala livsmedelsproduktionen och elevernas framtida försörjningsförmåga.

Syftet är att utreda etableringen av ett minimejeri och ett minislakteri, en satsning som förväntas höja utbildningens attraktivitet och samtidigt stärka regionens självförsörjningsgrad. Inom ramen för detta arbete ska även former för "återtag" av de livsmedel som produceras i pilotprojektet utvecklas. Genom en nära samverkan inom det bredare systemet säkerställs att skolornas utveckling ligger i linje med både kommunernas och näringslivets behov av framtida kompetens.

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA) föreslås besluta:

1. **Att** uppdra åt förvaltningen att utarbeta en projektplan för ett pilotprojekt vid naturbruksgymnasierna med fokus på livsmedelsförädling och beredskap, i enlighet med målen i texten.
2. **Att** projektplanen ska tas fram i dialog med relevanta kommunala samarbetspartners inom ramen för existerande samverkansplattformar, såsom Kommunalt Forum, för att säkra en bred förankring.
3. **Att** prioritera investeringar i underhåll och lokalanpassningar på naturbruksgymnasierna för att möjliggöra produktion och förädling i utbildningssyfte.

För Sverigedemokraterna,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Olle Moln Teike', written over a horizontal line.

Olle Moln Teike, ledamot